

శ్రీమదుమావమణాయనమః.

ఉన్నాదసహస్రము.

వెట్టికివేయినిధములు.

ప్రథమశతకము.

సీ. మొట్టమొదటివెట్టి మూర్ఖున కతిరసాభ్యంచితకావ్యమట్లరుచివుట్టు
యాచకావృతలోలుపాగ్రేసరునిరీతి నాత్త యేవేళ నజ్ఞాడుచుండు
భూషణార్థినియైన పొల్లిని సంఘసంస్కర్తయౌపతియట్లు కశరదొడగు
మనువురశ్చరణార్థి మాంత్రికునట్లు లోలోన నేమే నూక్తులు పచరించు
వినియువినమి కనియుఁ గనమిదినియుఁదని, యమిస్పృశించియు నెఱుఁగమియరయమి
పరినుళము నగంధభావంబు మఱపును, దెఱపు వెట్టిమొగము దేలు నరుని.

సీ. రెండవవెట్టి నొక్కండ పెక్కండ్రతో, బలెను సంభాషించు వ్యర్థవాద
మొనరించు గగనంబుఁ గనినవ్వు గాలితో, బోరాడు నొకవేళ బూతులాడు
కభిలజంతుధ్వను లనుకరించుఁ బురాతనాంశంబులెత్తి వ్యాఖ్యికుఁ గడంగు
దెల్పురాని రహస్యము ల్పరులకుఁ జెప్ప దిగ్విసనుఁడు నష్టధీయు నగును
జెడ్డవని చేయఁ గడఁగు మంచిపనిఁ జెఱచు, నిద్రయుడుగును వెట్టితిండి దిను భయము
దొక్కతఱినుండు సాహసమొక్కతఱిని, వికవికని నవ్వునేడుఁ గల్పించుకొనును.

- సీ. మూడవవెట్టికి మున్నిట్టి కఠినోక్తు లీతనినోట రా జేమికతమొ
యని లోకు లేర పిచ్చా వెట్టియా యని సంబాషణములోన సాగుసేయ
నాకుఁ బిచ్చా యన్ననీకంచు వాడించి కానిలే 'రేపురా గడవలేదు
పోయి ర మ్మని పంపఁ బోయి భార్యనుదిట్టు బిడ్డల మిషవెట్టి బిట్టుఁగొట్టు
నాకుఁ బిచ్చని యెవ్వరెన్నఁడనలేదు, నాకుఁ బిచ్చట యనికొంచు నాఁడునాఁడు
నిద్రపోవక ప్రలపించి నెయ్యునైనఁ, గసరివైచుచుఁ గంబాసఁ గట్టఁబడును. 3
- సీ. నాల్గవవెట్టిలో నాయనా నిన్నుపు తిట్టినదానికా యిట్టి శిక్ష
తైరాశికములెక్క తప్పఁ దప్పెఁ బరీక్ష తంటాలమారి నాధనముగొనియె
నీరన్నఁ బిలువకు పెట్టు తిందును బువ్వ చెప్పరా సంతలు చెప్పకోర
బిడ్డనైనను రేపు పిలిపించికొందును గొలుసువిప్పినఁ బండుకొందు నాకుఁ
గడుపు నొక్కి నీళ్లు గావలెఁ దాళపుఁ, జెవిని దెమ్ము చెల్లి చెప్పఁబోకు
వట్టిదేనె వదలిపెట్టిననింతలోఁ. గాకినాడ యనుచుఁ గన్నుగిట్టాపు. 4
- సీ. ఐదవవెట్టి. బొయ్యని కుక్కమొటిగిన దానితోపాటుగాఁ దానుమొలుగు
గాలికిఁ దలుపు దగ్గఱఁ బడ్డ ఘమ్మనఁ జెయితట్టి యెగిరి యెచ్చిల్లునులుకు
నాకసం బుటిమిన నర్జునఃఫల్గునః, కొట్టునీతస్సని విఃట్టిపడును
గడియారమును గాంచి కట్టేని గింజుతో చచ్చిన మ్రొంగను బిచ్చిమందు
నొక్కదానికినొక్కమందెక్కువగును, నేఁడు గానిమ్ము గంపెఁడు నిమ్మకాయ
లైనఁ దెమ్మను బిల్లనూయగపటిచెదఁ, దోడనిమ్మని తిట్టు సంతోషపడును. 5
- సీ. ఆఱవవెట్టిలో నన్నంబు దినుమన్నఁ దాయెత్తు విప్పెదవా యటనును
దానమాడర యన్నఁ దాళు నీవానీటఁ జేయిముంచితి వేమి చేర్చితివనుఁ
బండుకోరా యన్న బల్లపైపొట్లాలు వంటింటఁ బెట్టెన వాయటనును
మాటాడకురయన్న నోటికిఁ దాళమా నీవొక్కతెవె యమ్మ పోషెయనును
ఎట్లు గుదురునురాయన్న నేమిజబ్బు, పిచ్చిగాదమ్మ పెదపెద్ద నేళ్లుపెట్టి
చంపుచున్నారు దొమ్మరి సత్తిగాఁడు, వైద్యుఁడయ్యెనె యని బడాపగులనవ్వు. 6
- సీ. ఏడవవెట్టి తానెప్పుడుఁ గారంబుఁ దినుచుంటఁ బులుసు హృన్వీధిమందు
నట్టివేడిపదార్థ మారగించుటఁ గోపగించుటయు నుపవసించుట లవ
తాధిక్యభుక్తిచే నాతపంబునఁ బరిభ్రమియింప నువ్వులప్రప్న నగిసె
నూనెయుమున్నగువాని సేవించుటఁ బెరుఁగు ద్రావుటఁ గల్లు పెల్లుగొనుట
గంజి తగ నణి గ్రీలుట ఘర్తకాల, మందును శరత్తునందు జీర్ణావసరము
నందుఁ గామాంధుఁడైన మధ్యాహ్నముననొ, యర్ధరాత్రంబుననొ నరునావహించు.

సీ. ఎనిమిదియవవెట్టి యెట్టిఁగాఁ గాఁగిన నక్కుఁజూచిన మేఘకుక్కుటారి
జంతుహింసలఁ గాంచినంతనె గరువుట్టుఁ దాటిఁపంకలుగీఱ ద్రవపదార్థ
ములు నూడఁ ప్రణవట్టికల ముడుతలుగన నొలిచిన పచ్చితోల్లలయఁగనఁగ
మరణంబు విన్నను మాంసంబు గన్నను మంటలు నూచిన గంటవినిన
నార్తనాదంబు హతమున నాలకింప, దొంగ దొంగని యటచినఁ దోడులేక
యున్న నెన్నిగతులనొ యాయుగమునందు, మెలఁతలనుబట్టి బాధించు మిక్కుటముగ.

గీ. తొమ్మిదవ వెట్టియును బొలంతులనె పట్టు, ధనమువెట్టియు నగలు వస్త్రములవెట్టి
సుందరాకృతివెట్టి యనూయవెట్టి, సంతపై వెట్టి పూజలు సలుపువెట్టి.

గీ. పదియవది యగువెట్టి సంభవిలు స్త్రీపు, రుషుల కనవరతంబు గోగుకుల వెట్టి
నాటకమువెట్టి కథవెట్టి నవలవెట్టి, వెట్టిలో వెట్టి తొనవెట్టి వేలవెట్టి ౧౦

సీ. పదునొకండవవెట్టి పరఁగునుష్టాన్నమొ క్కప్పు డల్పాన్న మొక్కపుడుఁ జలిది
యొక్కళ్లు దినుటను సూరక ప్రత్యాదివారంబు నేరండపానమునను
వాంతియు శమలంబు వలయునంచునొనర్చు కొనుట ధాతుక్షయగుణ మెఱుంగ
కుపవాసములుచేసి యోషిక వమ్ముగా నొనరించుకొనుటచే నుద్భవిల్లి
దీర్ఘచింతాదులను దెల్వితేట లుడిగి, హృదయ మది దుష్టమై యూహయెడలి స్థార
కంబు దప్పి వికారదృక్పకట మగుచు, వాతజోస్తానమునుపేర వఱలి యెందు. ౧౧

సీ. పండ్రెండవదియగు వాతజోస్తానము గలుగుటఁ దెలియు లక్షణము లివి
కారణం బొక్కింత గలుగకయే నవ్వుఁ దగనివోటను హాస్యతను నెఱపును
గూనిరాగంబులు గుసగుసలో కుంటిన్యత్యంబులు చిఱునవ్వు స్వాంగవాద్య
మగ్ధవిహీనమా వ్యాహారమొనరించు ముక్కుమూతియుఁ ద్రిప్ప మూఢస్మృతి
రోదనం బొనర్చు రూక్షమా దేహంబు, మేనుచిక్కునొండె మెక్కినన్న
మఱుగునపుడువ్యాధియధికంబునొందును, నొడల నరుణకాంతి గడలుకొనును. ౧౨

మ. పదుమూడైన యుమాద, మేగుణము చెప్పంబడ్డవో శాస్త్రజో
విచఫక్కి నివశకోటి కాగుణము లుర్వింగల్గుమద్యంబు నొ
ప్పిద మొప్ప నివినియోగముంజలుప కేవేళక వృథాసేవచే
బొదలు నివంతగ భూగృహంగధనలబ్ధుల్ తీణతంజెందఁగన్. ౧౩

సీ. పదునాలుగవవెట్టి యుదయమా దుర్బుద్ధు లొరులస్వభావంబు లరయలేక
దొర లెప్పుడును ద్రావుదురు వారి కైశ్వర్య లోపమాయెనొ మనలోపమేమి
యని కన్ను మిన్నుఁ గానని దుష్టసహవాసములలోఁగి జారత్వమునకు లగ
మైనయీదుర్వృత్తి కలవాటుపడినను మద్యంబునైజద్ధంబు నరల

- కన్నమట్టులు మంచిదౌ నద్ది యుక్తి, యుక్తముగ వినియోగింపకుండిరేని
 రోగమును నర్హముగ వినియోగపఱుప, నమృతతుల్యగుణంబుఁ దా నమరఁజేయు. ౧౪
- సీ. పదునైదవదియయి పుఁగునున్నాడము ప్రాచుర్య మిదియగుఁ బ్రాణికోటి
 కన్నంబు ప్రాణమౌ నది సప్రమాణమై యధికమై యుసులుల నవలికనుచు
 గరళంబు ప్రాణధంగకరవృత్తియునైనఁ దిలమాత్రసేవ వర్ధిలుసుఖంబు
 నీని నెఱుంగక పానాత్యయంబునఁ జేడుదురు మాద్యంబు చిత్తవీధి
 కెక్కి స్వగుణపుష్టి నింద్రియోజోధాతు, గుణసమ్మద్ధిఁ జెఱిచి కొంకక యల
 ధాతువునకుఁ గల్గు దశశక్తులను సత్త్వ, గుణము మాల్చు దీనఁ గూడ మదము. ౧౫
- సీ. పదునాఱవదియగు పానజమద మను వెట్టినాలింపుఁడు వివిధగతులు
 వేడిచేయుగుణంబు పోడిమేచే శీతలోపచారములకు లోపుగాదు
 తీక్షణత్వముండి మతిని బోనడంచును నూత్నత్వమున మేనఁ జొచ్చువేగ
 విశదతఁ గఫశుక్రవృద్ధికడ్డమువచ్చు రూక్షత్వమున వాతరూఢమగును
 ఆశుకరవృత్తిఁబుట్టి మోహోదులెల్ల, గగురుపాటొందు దేహంబుఁ గడలుకొనును
 జొక్కులాహిరిమించిన శూన్యహృదయుఁ, డెల్లతావులఁబడి దొడ్లు పీనబుద్ధి. ౧౬
- సీ. పదునేడవదియగు పానంపువెట్టి యి ట్టిదియని నరుఁ జూచి యెన్నవచ్చు
 మద్యంబు మృద్వన్నమాంసాజ్యభక్ష్యభోజ్యములతో నేవింప నాయువేదుగు
 దేహపుష్టియుఁ గల్గుఁ దెల్పినట్లుగఁ ద్రావ సౌందర్య మొదవును సంతసంబుఁ
 దేజస్సు విక్రమదీప్తియు నలవడు నదిగాన కజ్ఞు లన్నాగు లుడిగి
 మొగముగడుగంగ సందెవార్వఁగ జలంబు, లుడిగి దీనిన వాడి నాకొడమెలేదొ
 నీరసపు నీరుద్రావంగ నేరననుచు, గుండెయెండి కృశించి తా నుండుకతన. ౧౭
- సీ. పదునెనిదవవెట్టి పాదలు మద్యమదాఖ్య మద్యపానముచేసి మతిచలింప .
 కుండనాటకముల నొప్పుగా నటియింతు సంగీతములఁ బాడఁ జాలియుండ్రు
 సరససంభాషణ సంతృప్తభోజన సుఖనిద్రలను మత్తుసోక కుండ్రు
 శయ్యతోడఁ బురాణశైలి భంజింపక కథ నింపుగాఁ జెప్పఁ గాంతు మఱియు
 మద్యసామాన్యగుణ మగుమత్తు గొనక, మంచిపను లెన్నియేఁ జేయుమనుజులుండ్రు,
 గాని వారిని సజ్జనకత్వ నిడుట, వేయునొక్కటి యగువెట్టి వేయునేల. ౧౮
- సీ. పందొమ్మిదవవెట్టిఁ బానకారణమున మత్తిలి బుద్ధి నూత్నతనశించి
 స్మృతి దప్పి వడి తనసిగ తానె బిగఁబట్టికొని విడురా ముండకొడుకయనును
 గొణుఁగునోయినమాట గొడఁగు నేనిప్పుడు త్రాగుటమానితి ధనములేక
 యను శాంతి నిల్లువక యట్టిట్లు విసుగును ద్రాగి దొర్లునని యాత్మసఖుఁ గోప

- గించు నిద్రవోవు నించుకనేపట, లేచు నీళ్లు గలిపె నీచుఁ డంచుఁ
దిట్టు నాగవుండఁ దినఁ డన్నమెక్కుడు, త్రాచఁ జోలులేకపోవు నంచు. ౧౯
- సీ. ఇరువదియవవెట్టి నెఱుంగఁడు వావివరుసలు పెద్దలనైన విసిగితెగడు
బ్రాహ్మణాండయుగఁ జేఁపలుఁ గలుకుల్లును దిను బ్రజ్ఞలేక వరిల్లుఁ దొల్లి
మంతనంబునఁ జేసి నూటిన వెల్లును వెలివుచ్చుఁ బ్రాణహత్యలుమొదలుగ
నేదేనిచుష్కార్య మొసరింపఁ దలఁపున్ను, నెవ్వరు విసరిని యెత్తిపలుకుఁ
గానికూర్లు దినును గావింపరాని కృ, త్యములుసేయుఁ దన్నుఁ దానె మఱచు
మద్యపానమునకు మడిగట్టుకొనసేల, యని సమస్తమునకు నతఁడెవచ్చు. ౨౦
- క. ఇరువదియొకటవవెట్టిని, మరణించినవానిరీతి మానిక్రియం దా
నరుఁడుండు నెఱుకగలయె, వ్యరు నీపానంబువాతఁ బడుదురె జగతిన్. ౨౧
- క. ఇరువదిరెండవవెట్టిని, బొరిపుచ్చెడు పులులు గలుగు పొదరిండ్రక్రియం
బొరి గంజాగృహములలోఁ, జొరఁబడి నశియింతు జ్ఞానశూన్యులుపెలుచన్. ౨౨
- క. ఇరువదిమూడవవెట్టిని, సరసాన్నము లుడిగి యెఱుఁడుఁజాలఁగ మద్యం
బురుచింబడి దుర్బలుఁడై, మరణించును బుద్ధితేనిమనుజుఁడు భూమిన్. ౨౩
- సీ. ఇరువదినాలుగై యెసఁగినవెట్టి కోపంబు పు భీతిఁ బిపాసితుఁడగ
శోకంబు పట్టున తుదితుఁడై యున్నపుఁ బనులచే నాయాసపడిన సమయ
మందున మలమూత్రబంధనంబునఁ బొట్టి నిండ నీర్ద్రావి జీర్ణింపకుండ
మరలభుజించియు మైస్రక్కియున్నంత నెండతాఁకుడువడియుండునదన
మద్యపానమునకు మనుజునకు విశేష, వికృతు లొదవు నిట్టివేళ లన్ని
విడిచి యుచితవేళ విధివంతముగఁ ద్రావఁ, గడఁగ నంతగండకతైరేమి. ౨౪
- క. ఇరువదియైదవ వెట్టిని, నిరుప్రక్కల నొప్పి శ్వాస హిక్క శిరఃకం
పరుజయు నిద్రాభంగము, చిరముగ నరుఁబొందు మద్యతీక్షణత్వమునన్. ౨౫
- క. ఇరువదియాఱవవెట్టిని, జ్వరము చేసుట డప్పి భ్రమము పచ్చఁబడినమేన్
పరితాపము స్ఫురియించుం, బరువడిఁ బైతృప్తి మద్యపాయుంగనినన్. ౨౬
- క. ఇరువదియేడవవెట్టిని, శరీరమతిభారయుతము జలంబు విరసతా
స్ఫురదాస్యము మాత్రాదిక, నిరోధమును గల్గుఁ బాననియమము లేమిన్. ౨౭
- క. ఇరువదియైన్నిదియవవె, ట్టి రయంబున నుబ్బుఁ గడుపు త్రేపులు మెండ్
పరితాపము త్రావినక, ల్లరయఁగ జీర్ణంబుగామి నగపడునెందున్. ౨౮
- క. ఇరువదితొమ్మిదియవవె, ట్టిరవగుఁ దనయేకపుత్రుఁ డేనేండ్లున్నన్
దరిఁజేరనీఁడు రేకను, ధరియింపం డెట్టు లొట్టె దైవము యనినన్. ౨౯

సీ. ముప్పదియవవెట్టి యొప్పును బానవిభ్రమమన హృదయంబుఁ బట్టు నవయ
వంబులఁబోట్లు కఫస్రావ మాయాస్రొతస్సులను గంకశోషణంబు
మూర్ఛ వాంతియు జ్వరమును దలనొప్పియుఁ దలచుంట యెదవు మద్యమును దద్వి
కాగంబు నన్నవికారమారుచ్య భక్ష్యములపై నరుచి లక్షణము లివ్వి
గలుగు దేహమందుఁ గదలఁగా దున్నివి, త్తనము పదనఁ జల్ల నెనసినట్లు
పాదుకొనును విడవు పైబాధ లెన్నఁడు, విడుచుఁ బ్రాణ మొక్కవేళయందు. ౩౦

సీ. ముప్పదియొకటగ ముప్పగువెట్టిని బెడవులు ప్రేలాడు హృదయమునను
శీతంబు వెలుపలఁ గాతరోష్ణంబును నోట జిడ్డునుగల్గును రదనోష్ణ
జిహ్వలనైల్యము చేరుఁ గన్నులనెట్టి వాగొండె గాకను బచ్చయొండెఁ
బుట్టును మితిమీటి పురుషుఁడు మద్యసేవాసక్తుఁడౌట నయ్యధయుఁ డెంత
కాలముండు వలగు కష్టసాధ్యంబగు, మందులేల రోగమహిమ ప్రబలి
కుదురఁబెట్టుఁ బీర్లు గుండానఁ బడవైచి, తా నె యేదో యొక్క తరుణమందు. ౩౧

క. ముప్పదిరెండవ వెట్టిని, దప్పుకొన న్నార్గమొండు దగు మద్యాతిక్
గుప్పన వెడలిన దోసము, చప్పనఁ దత్సేవవిడున శాంతిం బొందున్. ౩౨

క. ముప్పదిమూడవ వెట్టియు, ముప్పొదవినఁ ద్రావమాని ముఖ్యరోగ్యం
బెప్పుడు గలిగిన వెండియు, నెప్పటియాటాడువాని నెత్తికొని యనున్. ౩౩

సీ. ముప్పదిసాల్పవమూర్ఛాఖ్య వెట్టి తా నీక్రింది వేళల నిరవుకొనును
క్షీణించియున్నను జెందని యాహారము భుజించియున్న విఘ్నాత్మబుద్ధ
మయినట్లు దెబ్బల నంగమెల్లను ఘాతములఁ బొందినప్పుడు మున్నగులుగు,
సత్త్వగుణంబు నాశమునొంది బాహ్యంతరముల నింద్రియముల ధమనులంగుఁ
గ్రూరశాతాదిదోషములు ల్కదురుపడిన, సంజ్ఞను వహించునాడుల శక్తిపోయి
ప్రానుపడి వ్రాలదురు నేల మనుజులనియె, మోహమందురు కొంపలుమూర్ఛయన్ము.

క. ముప్పదియైదవవెట్టిని, దెప్పరమగు తొమ్మనొప్పి దేహమువిలుపుల్
విప్పుగు బడలిక జృంభలుఁ, జెప్పును రానుండె మూర్ఛ సిద్ధం బనుచున్. ౩౪

క. ముప్పదియాటవవెట్టిని, గప్పుగ నెట్టిగను జూచు గగనము మూర్ఛం
జొప్పుడి యప్పుడ లేచును, నొప్పులఁ గంపంబుఁ గృశతనం గమమేనన్. ౩౫

క. ముప్పదియేడగు వెట్టిని నుప్పరమును రక్తపీతయుతవర్ణములం
జెప్పును మూర్ఛందేతినఁ, గప్పును జెమ్మటలు దప్పి గ్లానియు మేనన్. ౩౬

సీ. ముప్పదెనిదియగు వెట్టి మూర్ఛమునిఁగి, లేచుఁ జిరకాలమునకును జూచి మిన్న
మేఘయుతమను దేహంబు మిగుల బరువు, నెగడు నోటను జొంగవాంతియును దోచు.

- నీ. ముప్పునితోల్చిదో మూర్ఖాభిధాయి వెట్టి జనించునరుని గుర్తింపవచ్చు
సన్నిపాతాంగలక్షణముగా వాతాది దోషత్రయముతోడఁ దోడుగూడి
బీభత్సకరములై వెడలుఁ జొంగలు చక్కఁ దక్కునపస్తారతావిశేష
గుణములతోఁగూడి గొబ్బునఁ బడఁద్రోయు మనుజుని గేలపై మాటవెడల
నీక మూర్ఖులనేకముల్ కృధివియందు, బాలికల యువతులఁ బట్టి బాధపెట్టు
దుఃఖజాదులు గలవు ముందు వివరింతుఁ, జిత్తిగింపుఁడ యవధాన చిత్తులగుచు. 39
- గీ. నలువపవవెట్టిపట్టును నరులనెందు, రక్తమును జూడ దాని నాఘ్రాణ మొనరఁ
జేయ సదిగాన హింసలు చేయుచోట, నిలువరా దట్టి హింసలఁ చలఁపరాదు. 40
- క. నలువదియొకటవ వెట్టికిఁ, గలుగును విషమూర్ఖనామగౌరవ మదిశాం
తిలగు తనంతట నటుగని, విలక్షణముగుణంబు కలిమి నెఱ్ఱసలనెడిక. 41
- క. నలువదిరెండవవెట్టికి, మలయును మద్యజవిషాఖ్య మద్యంబునకుం
గలుగును జీర్ణంబగు గుణ, మలయించి శమించునది తనంతటఁ దానై. 42
- క. నలువదిమూడవవెట్టియు, బలవత్తరములగు విషమువంకను గలవె
ట్టిలు సర్వముగల మద్యము, నిలుపక సేవించునారినిం బొరిపుచ్చుక. 43
- క. నలువదినాల్గవ వెట్టిలి, జలసవిహీనాంగములను బట్టువులను జూ
డ్కులు నిలమి నూపిరాడమి, చెలియందగు రక్తజాఖ్య దీప్రపు మూర్ఖక. 44
- క. నలువదియైదవవెట్టిని, బలుదెఱఁగులఁ బలుకు నొందుభ్రమము మదిం జే
ట్టుపక్కి జీర్ణమగువఱ, కిలఁబడియుండును సురాదు లెవ్వడుఁ గ్రోలక. 45
- క. నలువదియాఱవ వెట్టి వ, అలునది పై త్తమునఁ దమముగ్రమ్మిన మూర్ఖ
విలసనమున దానిని వై, ద్యులు సేర్పఱులైనఁ దొలఁగఁ ద్రోయుదురు నెఱిక. 46
- నీ. నలువదేడవవెట్టి నాచుంబు తంద్ర యింద్రియములశక్తి నర్థిలక యుండుఁ
గన్నులు చూడవు ఘ్రాణంబుమూచూడ దేడమాకకుఁ బోలె సేసఁగుఁ జెవులు
బరువగు దేహంబు బడలిక మెండగు, నాలుక రుచిఁ దల్పఁజాలకుండుఁ
దమము వాతమును గఘమును చీనికిఁగారణంబులు గావున నరుఁడు మేలు
కనిన నిద్రించునట్టు లంగములు స్వవశ, మునఁ జరింపమి నిదియొక మూర్ఖుగను
మలఁపఁ జాలిన చక్కని మందుగలదు, నైద్యరత్నంబులక్కడ వలయునేని. 47
- నీ. నలువదెన్నిసవ యున్నాదంబు నిద్రయె యెల్లగు నెఱిగినదేని దాని
కారణం బెఱుంగరు గతిపయజనులు మానసము మిక్కిలి శ్రమ నలఁగినప్పు
డింద్రియంబులు స్రుక్కి యేమియుఁ జేయఁజాలని యపు డావహించును బ్రపంచ
మునఁ బ్రణికోటిని మున్నిటి తంద్రమ నెక్కుడౌ మనసు వ్యాపృతిని మాలి

- శ్లేష్మము తమోగుణంబును జీవులందు, బ్రబలమై యుండఁగల్గు నిద్రయును నిద్రి
స్పష్టసంకులమును బ్రలాపయితమగును, గొండఱకుఁ బండ్లుగీటుట గుఱకగలుగు.
- గీ. నలువదియుఁదొమ్మిదియునగు కలఁతవెట్టి, భ్రమయనఁగఁ బుట్టు వాత పైత్తములునుం ద
మంబు కారణములు చక్రమధ్యమట్లు, భ్రమముదోచుట లేవఁడు పండుకొనును. ౪౯
- గీ. ఏబదివవెట్టి గల్గు ననేకగతుల, మూర్ఛున వాతపిత్తానిముఖ్యగుణము
లాత్తిశక్తిఁ గనంబర్చి యడఁగినంతఁ, దాను శాంతించు నొకట వైద్యంబు వలదు. ౫౦
- గీ. ఏబదియునొక్కటవవెట్టి యింద్రియములుగనుది, గాఁ బట్టి వాక్కునక్కును బిగించి
దుర్బలునిలోన నిల్చి వృత్తువున కొప్ప, గించు సన్న్యాసమును పేర నెంచికొనుఁడు.
- సీ. ఏబదిరెండవ యీవెట్టి యుడుకిని యన్నాదులును గార మామృతము
తాపోష్ణకృత్పదార్థములు భుజించిన నింద్రియవశునరు హృదయ మెక్కి
యున్నానమొనవించు నోర్పు దాననశించు నారృఘటము దిగంబరాటనంబు
భయపెట్టుటయును గోపంబుచూపుట పద్మచెట్టుట దేహంబు వేడిగిలుట
నీడయం దుండఁ జల్లనినీరు తిండి, దినఁగఁగోరుట పసుపుపచ్చని మొగంబు
గావుటయు నిట్టి దుష్టలక్షణము లొందుఁ, బిత్తజోన్నాదముని దీనిఁ బెద్దలండు. ౫౧
- సీ. ఏబదిమూడవ యొక్కటి వెట్టి దేహపరిశ్రమము చేయునట్టినాఁడు
హృష్టాన్నభోజియానేని గళంబును బిత్తముతోఁగూడి పేరుంబు
నంబెక్కిదుప్తమై యజ్ఞానమును గప్పి బుద్ధిసోకాచి వృద్ధిచెఱచి
యున్నాదమునుజేయు నొక్కపు మోహమా మాటాడనిదు సమలఁగనీదు
నరుచి మంద మంగనాస్తకి విజనస్థ, లాధివాసబుద్ధి యధికనిద్ర
వాంతిలాల లొదవు వాతను భోజనా, నంతరమున రోగ మధిక మగును. ౫౩
- గీ. ఏబదియునాలుగవవెట్టి యేరుపడును, వాతపిత్తకళంబులు వానివాని
వివిధగుణములు చూపింప వేత్తబిట్టి, వ్యాధి సన్నిహితోన్నాద పానిరి తొల్లి. ౫౪
- సీ. ఏబదియైదవ యిట్టివెట్టి జనించు భటచోరధనశత్రుభయమువలన
భార్యావియోగంబు భర్తృవియోగంబు ప్రియతమాలాభ విక్రియయనఁ దొడరి
మనసు భేదించియున్నాదంబు జనియిందుఁ గ్రూరవృత్తిని దానిగుణము తివ్వి
బహువిధంబులను సంభాషించు లోగుట్టు వెలివుచ్చు నేకాంతవివృత్తిసేయు
గానమొనరించు వికటవిజ్ఞాన మొనవు, నవ్వునేవేళ నేడ్చు మానసము మూఢ
వృత్తి కిరవగు దీనిని వృద్ధు లనిరి, శోకజోన్నాద మని పరిశోధనమున. ౫౫
- క. ఏబదియాఱవవెట్టి య, నాఁ బరఁగును గన్ను లెఱ్ఱనయగుట యొడలక
లేబరువుకాంతి దైన్యము, తోఁ బొదవినమొగము గలుగు దుర్విరయన్తిక. ౫౬

ప్రథమశతకము.

- గీ. ఏబదియు మీఁద నేడయియెసఁగువెట్టిఁ, దలనువాంచునుఁ బైకెత్తుఁ దస్సయెందు
నిద్రనశియించు మత్తుజనించు నిద్ది, యగునసాధ్యము వైద్యులహస్తమునకు. ౫౭
- సీ. ఏబది యందుపై నెనిమిదియవవెట్టి భూతసంబంధమవు నొకవికృతి
రానిభాషలువ్రాయుఁ బ్రస్తావమొనరించు ననధికారియును శాస్త్రార్థములను
రాఁబోవుఫలము పూర్వజ్ఞానివలెఁ జెప్పు నెత్తదింపఁగరానివెల్లఁగదవు
నొరులుచెప్పఁగలేని గురుసంఖ్యలెఱిఁగించు భుక్తిలేకయ దేహపుష్టినొందుఁ
దనకుఁ దెలియని చిత్రలేఖనముసేయు, నర్థములుచెప్పు శ్లోకంబులరయకుండ
దుర్బలుండయ్యునడచు సుదూర మిట్టి, విక్రమ మమానుషంబుమర్విసరునొందు. ౫౮
- సీ. ఏబదితోమిదై యెసలారువెట్టి దేవగ్రహోన్మాదసంబంధ మగును
నిత్యసంతోషియు నత్యంతశుద్ధుఁడు దివ్యమాల్యావృతదేహి యగును
నిద్రవోవఁడు శుద్ధనిర్జరభాషమాటాడు దేజస్వియా నమలనేత్రుఁ
డయియుండు వరములుదయసేయు బ్రాహ్మణభక్తివిశ్వాసము ల్పాటిసేయు
నిట్టిలక్షణములు గల్గునేనివాని, దయ్యమని కయ్యమనుచు బాధలకులోను
చేయరా దతఁ డొక్కప్రసిద్ధివలన, నట్లువర్తించు దాన నేహాని లేదు. ౫౯
- సీ. అఱువదియవవెట్టి యరయంగనగు మాతృగణదేవతావేశగణన నద్ది
తుద్రమానవుఁబట్టి తోభపెట్టును దెమ్ము కోడినిగొట్టెఁ దే గొడ్డుఁదెమ్ము
అన్నంబువెట్టెద నని మ్రొక్కుదీర్చవు గుండంబుద్రొక్కవు కుఱ్ఱివాని
పేరుపెట్టవు నిన్నుఁబ్రేల్చెదఁ గూల్చెద మాఁడుమూరలులేవు మోసపుచ్చఁ
దలఁచినాఁడవు చూడునాదర్పమనుచుఁ, ప్రేపబెత్తము జలిపించుఁ బీఁకికొనును
జిట్టివెండుకలను గన్నులెఱ్ఱసేయు, సాంత్యనమ్మనఁ జల్లారి జరగు నవల. ౬౦
- సీ. అఱువదియొకటవదగు వెట్టి గ్రామదేవతలమూలమునను బ్రకటమగును
ఉప్పుఁబత్తిరిలేని యొకపురుషుఁడొ స్త్రీయొ నేను దేవత నని నిలయమందు
గద్దెలంచును నిల్చి కలకాలమక్కడఁ బొరలుచు సాంబ్రాణిపాగలు ధూప
మనివేయ నావహించినయట్టు లూఁగుమ మీకు భయములేదు మిమ్ము నేను
గాచియుంటిఁ గాఁడిగట్టు నాచెల్లెలు, రాఁదలంచె నిటకు రాకయుండఁ
గట్టివెతు నాకుఁ గట్టఁ గోకిమ్మని, యిల్లుగట్టు మంచు నెపుడుఁబాడు. ౬౧
- సీ. అఱువదిరెండవదయిన వెట్టిజనించు మూఢమానవులకు బుద్ధిమంతు
లను జేరరాదు దానినిలక్ష్యపెట్ట రగ్రకులంబువారు మారమ్మ ననుచు
గంగమ్మ ననుచు నాఁకలిగొంటి నాకేడుకొమ్ములపోతును దెమ్మటంచు
వేఁపరొట్ట పసుపు వెండిపోన్నుల బెత్తములు వంకకత్తులుం బూని యూర

- వీధులంబడి ప్రజలను బెదరఁగొట్టి, యట్టహాసము నేయుచు నావురనుచు
నోరుబెఱచుచు నివమెత్తి ఘోరవృత్తి, మొండిగోడలు చుముకుచు మెండుకొనును. ౨౨
- సీ. అఱువదిమూఁడవదనఁ దగువెట్టిఁ గోపముగల్గియుండుట వడఁకుటయును
నవయవంబులు శిథిలావస్థనొందుట నురుఁగయుఁ జొల్లును నోటవెడలు
టయుగాఢనిద్రనుంటుగూఁ యాచార్యకమూఁగయుఁ బోలెనుండుట గట్టిమూఁగ
యగుట నివంబొడు టాదియకొనుణములు గలుగును యుద్రులౌ గ్రామదేవ
తలకతంబున నట్టి వారలు భయంబు, చేత నుపవాసములుచేసి చివికి యేమి
చేయ నేమియగునొయని చెడుదు రవని, మందులే. దిట్టివారికర్థంబునకును. ౨౩
- సీ. అఱువదినాల్గవ దనఁబడువెట్టికి నమరగ్రహాన్తాప మనెడు పేరు
చేనుటగాఱును శరీరమునుండి యెక్కుడు బ్రాప్తాణాదులఁ గన్నబ్రష్టిగాఁడు
రాచవాఁ డలముత్తరాచవాఁ డుల్లిపాయలబచ్చ పిఱికియం చాడిగురువుఁ
బుచ్చగింజలు సామి పుచ్చకొండని తాతిప్రతిమ నీకుం గితకితలుగలవె
యనుచుదోషోక్తులాడుచు నడ్డుచూపు, సూచుచును నిర్భయుండయి శ్రుతివిరుద్ధ
కార్యములుసేయఁజూచు వెక్కసములేద, దెంతదిన్నను జనఁడొకింతేనిదృష్టి. ౨౪
- సీ. అఱువదియైదవ దగువెట్టి గాంధర్వ హదియిట్టులుండు నెల్లపు మనసు
సంతోషమునుబొందు జనునకు నిసుకతిన్నెలమీఁద నుద్యానములనుదిరుగ
నభిలాష మెండగు నాచారవంతుఁడౌ సంగీతమునయందు సంతసంబు
గంధపుష్పక్షత ల్కలపముల్ పరిమళతైలము లర్కము త్తలగడుగులు
వలిపములు నృత్యములు వీనిపైనిబ్రీతి, గూర్చున్చితహితమృదుపదగుంఘనమ్ము
వానితోమాటలాడంగ వానిపల్కు, లాలకింపంగ జనులకు హర్షమొదవు. ౨౫
- సీ. అఱువదియాఱవ దగువెట్టిఁ గన్నలెట్టిగనుండు రమ్యములగునవి మృదు
శంబులు రక్తవర్ణంబులు నగు వస్త్రములఁ దాల్చు గాంభీర్యము గనఁబఱుచుఁ
జఱచఱనడుచును జాఱుకుఁదనఁబెచ్చు మితభాషియగు బంధుమిత్రులకడ
శాంతంబువహియిందు సకలంబుపట్లఁ బ్రశస్తమైనట్టి తేజంబుగలుగు
నెవ్వరేమిగోర నిచ్చెదనను నీకు, నేమివలయు నడుగు మిచ్చెదనను
వీని కేమియిత్తు వేడకయే యను, యక్షజం బుమాద మంటినపుడు. ౨౬
- సీ. అఱువదియేడవ దైన వెట్టికిఁ గల్లఁ బితృభక్తి తద్రూప్రేరణమున
దర్శలుపఱుచు ముద్దులుచేసి పిండములనుబెట్టు పెతరుల కనుదినంబు
నమవసయని శ్రాద్ధమని శాంతభావంబు గలిగియుండును బయిఁగప్పువస్త్ర
ముపవీతముగఁ జేయు నపసవ్యముగమార్చి జలతర్పణము సేయుఁ దిలలుగలిపి

మాంసభోజియగును మాషాక్తములు పిండి, వంటకములు గుడము పాయసంబుఁ
దినఁగ మనసుపడును మన నెప్పుఁ బితృదేవ, తర్పణంబునంద తగిలియుండు. ౨౭

సీ. అటువదియొనిమిది యగు వెట్టి నాగగ్రహాస్తాదమనియందు రుద్విబుధులు
ఉరగంబుగతి నేల నురమునఁ బ్రాఁకును నాలుకఁచాఁచును నాకు సెలవి
కస్సను బుస్సను గసరుఁ గోపంబునఁ దలయొత్తు వంచును దారినడుమ
మసలుచుండును డాఁగు మాటున ముడుచుకొని పరుండు బుసకొట్టు నేర్పమీఱఁ
గుబుసమును సడల్చు గొబ్బునఁ దొడుగును, మెలఁపుఁ దోన పాముమీసములను
బాలుఁదేనెఁ బ్రాలపాయసంబునుబెల్ల, ముఁ జలిమిడినిగోరు భుక్తియందు. ౨౮

సీ. అటువదితొమ్మిదియవ వెట్టి సోఁకిన మాంసమ్ము దిను చాటుమాట రక్త
పానంబొనర్చును నానావిధంపు మద్యమ్ములు రుచిచూచు నధికశౌర్య
మును గ్రోధమును గల్గి ముడివెట్టు బొమలను ధనమదదేహసిద్ధమగు బలము
గలిగి త్రిమృదును మిక్కిలి నిష్ఠురోక్తులు పలుకు నెల్లర లజ్జ వదలివేయు
రాత్రులందునిద్ర రాక సందులుగొందు, లందుఁ దిరుగు దుష్టుడగుచు మడియు
మైల యనఁడు శుద్ధిమాట యెఱుంగఁడు, రాక్షసగ్రహంబు రాయిడింప. ౨౯

సీ. డెబ్బదియవ వెట్టి డెప్పరంబగును దం.త్రాంతరదర్శనవ్యాప్రియతను
వేదంబుఁ జదువును ద్వేషించు బ్రాహ్మణు డేవత లెవ్వరు తెలివిలేమి
గురుఁ డెవ్వఁ డొకనికోర్కులుదీర్ప నను బరిశుద్ధుఁ డౌటయకాని శుచియనంగఁ
దడిబట్ట కట్టుట యడియాశమా మాలమాదిగలకు రక్తమాంసయుతశ
రీర ముండ దొక్కొ రీతులా యివియని, నవ్వునొరుల మనసు నొవ్వ నెందు
బ్రాహ్మనుండు దీని రాక్షసాస్తాదమే, పలు దెఱంగు లిదియుఁ దెలియఁగోర. ౩౦

సీ. డెబ్బదిపై నొక్కటియగు వెటి పిశాచజుప్తమా నది కడుఁ గప్తమబ్బు
దాన హస్తంబు లూర్ధ్వముగా నెత్తుట దేహంబు కృశించి తీక్షణమగుట
సందర్భహీనప్రసంగం బసంబద్ధవాచకయుతియును వాసనాక్త
సర్వాంగుఁడౌట యాచార శూన్యుండౌట యపరిశుద్ధుండయి యన్నపాన
ములను బేరాసగొనుట సంపూర్ణభుక్తి, గొనుట నిర్జన వనదేశమునఁ జరింప
నాసగొనుటయు నేడ్చుట యఖిలవిధవి, కారచేష్టలు చేయుట గలుగునెపుడు. ౩౧

సీ. డెబ్బదిరెండవ డబ్బఱయావెట్టి వృక్షాగ్రముననుండి శృంగమందు
నుండి గజాశ్వాదినుండి ప్థువుడేగ్రహమైనఁ బట్టినఁ గన్నుగ్రుడ్డు
మిడివడ లాలలుమిసిన నోష్ఠంబులునాకిన వణఁకును వ్యాకులత్వ
మలవడి నిద్రలేచిన రోగమసాధ్య మందు లీలార్థ పూజార్థజుప్త

దుర్మహులు స్వస్థులుగ నగుదురు క్రమమున, స్వస్థులగుదురె హింసార్థ సన్నివేశ
భూతులగువారు పై డుప్పరీతిగుణము, లెన్ను హింసార్థమని బుగబృందమెపుడు. ౭౨

సీ. డెబ్బదిమూడయి ప్రబుబ్బవెట్టికిని బౌర్ణమిఁ బట్టు దేవతాగ్రహము సంజ
ప్రాదున రాక్షసభూత మావేశించు నష్టమి గాంధర్వ నూవహించుఁ
బాడ్యమి యక్షసంబంధగ్రహంబును నమవసను బిత్తగ్రహమ్ముఁ జేరు
నాగగ్రహమ్ము పంచమిని బ్రవేశించు రాత్రులం దెప్పుడు రాక్షసగ్ర
హమును జొమ్ముఁ జతుర్థశియందు వాలు, నోలిని బిశాచమనునాలిగాలి యంచు
విజ్ఞాలాడుదు రది యట్లే విదితమగును, బట్టినన్నాఁడు తిరిగిరాఁ బ్రబలమగును. ౭౩

సీ. డెబ్బదినాలుగై యుబ్బవెట్టికి దర్పణమున బింబంబు న ట్లమలనూర్య
కాంతంబునందు భాస్కరతేజమట్లు శీతోష్ణము ల్పాణులయొడలినట్లు
జీవుండు దేహిన ట్లేవారికంటికిఁ గనఁబడకుండఁ దాననువసించుఁ
దనకాశ్రయందైన జనమునకుం గానఁబడదు చిత్రంబు దేవగ్రహంబు
మనుజునిస్పృశింపఁ దటుగానఁ జనునెఱుంగ, దేవతల నాశ్రయించి వర్తిలు గ్రహంబు
మానవులఁ బట్టునని జగన్తాన్యనుశ్రు, తంబుచొప్పు నెఱుంగుట తగవుగాద. ౭౪

క. డెబ్బదియైదవ వెట్టియు, గుబ్బతిలుకొ రోగజముల గుణము లెఱుఁగకే
యుబ్బిన గ్రహజము లెఱుఁగక, తబ్బిబ్బులు వల్కువైద్యుతలపైఁ గినుకకొ. ౭౫

క. డెబ్బదియాఱవ వెట్టియు, దబ్బాటునవచ్చు నాముదపు జిట్టలు నా
ముబ్బెడు జొన్నయిలకలం, గెబ్బినచేయి కడిగికొనక గీటునఁబుచ్చకొ. ౭౬

సీ. డెబ్బదియేడవ నిబ్బరపు న్వెట్టి పల్లెలపేదలఁ బట్టు వింత
గానెఱుంగకొరాని గతి నాళ్లఱోఁగూడు చుక్కబొమ్మనునట్టి మొక్కగింజ
లన్నంబుతో జీర్ణమగునప్పు డింటిలో నందఱునొక్కమా ఱవనిఁబడుదు
రన్నంబునిని చేని కరిగినకాఁపును గట్టుపైనొరగు మైకంబుగప్పి
తెలిసి పొరుగింటివారలు చిలుము గిలము, పట్టిత్రావించి కక్కింతువాంతియైన
శాంతి నొందును దిక్కగింజలప్రభావ, మలఁతయేగాని హానిలేదందువలన. ౭౭

సీ. డెబ్బదియైన్నిదై యుబ్బవెట్టిజనింప నాగమ్మకాకియ ట్లఖిలదిశలుఁ
ద్రిష్టురుఁ బిసవెట్టి తిరిపెగానింగొల్పు దేవుఁ డాతండని దేవురించు
వెనువెంటఁదిరుగుచు వెటిపదాల్వారు చొడలెఱుంగఁనీని జడలపత్రి
గంజాయిచిలుము ప్రఖ్యాతిగాధరియించు నెంగిలియనకిచ్చు నెల్లవారి
కడఁదయొండి నిద్రయుడిగి జ్ఞానమువోయి, కూడుగుడ్డఁ గొంపఁగొమ్మవిడిచి
జ్ఞానహీనుఁడయ్యుఁ జ్ఞానియంచజ్ఞుల, వలననెన్నఁబడుచు బ్రదుకునతఁడు. ౭౮

- సీ. డెబ్బదితొమ్మిదై డీల్పడఁజేయు నా వెట్టియెట్లన్న భావిగతి లెస్స
యోజనసేయక యువతులు యువకులు నొడలెటుంగక తమయొద్దనున్న
నగ లెల్లకాలంబుఁ దెగనమ్మకొని తినఁజాలునంచని యిట్లై సౌఖ్యముగను
దేహముండునటంచుఁ దెగదెంపులైపోయి యిద్దఱలో నెవ్వరేని మడిసి
కులఁచుగుణమును జెడిబందుగులకు దూర, మై బలంబును గోల్పోయి యైనవారిఁ
గానివారిని యాచించి కాని కూళ్లు, నెంగిలాకులు దిక్కుగాఁగ్రుంగుగాంతు. ౭౯
- గీ. ఎనుబదవవెట్టి వెట్టియెత్తినశునకమొ, నక్కయో కఱచిన యట్టినరుఁడు కుక్క
యట్లు నక్కనుబోలెఁ దానఱచుఁగఱచు, నతఁడు గఱచినవానికి నట్లైయగును. ౮౦
- క. ఎనుబదియొకటవ వెట్టియు, మునగయు నానుగము పుచ్చమున్నగునవిచేఁ
దనిచెప్పక యమ్మినఁగొని, తినఁ గా జనియించు నొడలు తిరుగుం గ్రక్కున్. ౮౧
- క. ఎనుబదిరెండవ వెట్టిఁ గ, ననగుం బాత్రములశోధనంబున లోపం
బునఁ దగరము పూతచెడం, గను నలఁతయకాని కీడుగలుగదు దానన్. ౮౨
- క. ఎనుబదిమూడవ వెట్టియుఁ, దనవంశమునందుఁ దొల్లి తాతకొ మఱియుం
జనకునకో పైత్తభ్రమ, దనికినఁ బారంపరీగతంబునఁ దనకొ. ౮౩
- క. ఎనుబదినాల్గవవెట్టి జ, ననమొందుం బెట్టుమందునను, ననురాగం
బునుగోరి వెట్టినీళ్లం, దునఁజేరిచి స్త్రీలువెట్టుదోషమువలనన్. ౮౪
- క. ఎనుబదియైదవవెట్టి, తును దనకూతుపయిఁ బ్రేమతోనుండుటకై
శునకపుఁబాలఁ గలపియ, ల్లునకత్త యొసంగుచుండులోనండ్లు జనుల్. ౮౫
- క. ఎనుబదియాఱవ వెట్టియు, దనుగని యెఱనీళ్లుసుట్టి దారినడుమఁబో
సినదెఱుఁగక త్రొక్కినకత, మున వచ్చునటండ్లు విషయములెటుంగుబుధుల్. ౮౬
- క. ఎనుబదియేడవ వెట్టి ప్ర, జననంబగుఁ జేతఁబడుల జడజనకృతులన్
జనుఁ జెడిపి యెఱ్ఱమారియు, ననఁ జిల్లంగియననిట్టి వందలివికృతుల్. ౮౭
- క. ఎనుబదియొనిమిదియవవె, ట్టిని గొనితెచ్చికొనవచ్చుఁటేపునముస్తల్
దిని మాత్రపాన మొనరిచి, యని యనియెద రద్ది నమ్మనగునో కాదో. ౮౮
- క. ఎనుబదితొమ్మిదియవవె, ట్టిని జెప్పుచు రజ్జజనులు వ్రేల్పొటనుబె
ట్టి నితాంతము పొరటలుద్రి, ప్పినకతమునఁ బుట్టునంచు విదితంబె కదా. ౮౯
- సీ. తొంబదియవవెట్టితోఁచును ధూమ్రపత్రము నుపయోగించు ప్రజలయందు
నమలెడువారికి నస్యమువేసెడు వారికిఁ బొగద్రావువారి కెపుడు
రుచిచెడునాల్కసేత్రు విఱిగిపోవు హృత్పిడ కంపము కార్యవికృతరేఖ
లొదవు నొడలు ద్రిష్టు నోష్ఠంబునలుపెక్కు దంతముల్లాటునఁ గాంతియుడుగు

- రాగిమీసములగును వక్తన్నుదుప్తు, గంధయుతమగు నాసికారంధ్రరోగ
మబ్బు నదిలేకయుండిన నడ్డమైన, వారియొద్దను జేఁ జూపవలసివచ్చు. ౯౦
- క. తొంబదియొకటవ వెట్టిక, నంబడుఁ దొలిమేనఁజేసిన పనులఘలమిం
దుంబంచిసుడువఁగా జ, స్తంబాదిగ మూఁగ చెవుడు నరులందొకట౯. ౯౧
- క. తొంబదిరెండవ వెట్టియ, నంబడు మున్నెపుడొ తానొనర్చినయద్యై
ప్యంబిపుడుదోఁప వ్రేలుము, ఖంబుననిడికొటికికొనుట కసరుట గుటిగా౯. ౯౨
- క. తొంబదిమూడవ వెట్టి క, నంబడినవి యెల్లనుంగొన మనోదౌర్బ
ల్యంబును ధనలోభంబును, రింబంగను వెట్టియనఁగ వృద్ధిగనుఁగన౯. ౯౩
- క. తొంబదినాల్గవ వెట్టి వి, నంబడు ద్యూతోత్థమయి ధనవ్యయఘలమై
యింబడరు పండితులనే, వెంబడు నీవెట్టి మిగత వెట్టులగలుచు౯. ౯౪
- క. తొంబదియైదవ వెట్టి జ, గంబున మృగములును బక్షిగణమును దినశే
షంబయిన మాంసమును భ, త్యంబులు ఘలములును దినఁగ సంభవిలుఁగడు౯. ౯౫
- సీ. తొంబదియాఱయితోఁచెడు వెట్టి చిత్రంబయినది దానిరాకవినుఁడు
స్థిరముగాఁ గూర్చుండఁ దీరదు తీర్థాదు లరయఁ బుట్టించు దృఢానురాగ
మేగు వినోదము లీక్షించి యానంద మందుచుఁ దలద్రిప్పి యవనిఁబడును
మొగమున నీరుచిమ్ముదురు కొందఱు చెవుల్ మూయుదు రిఁకఁగొంద టీయవస్థ
యేటి కెఱిగియుండి యిటు రాఁగఁ గర్తమా, యైనయింటిబిడ్డ యనుభవంబు
తప్పదండ్రు ప్రబలి తలనిండ బొప్పులు, దేహమెల్లఁబుండ్లు దేఱియుండు. ౯౬
- సీ. తొంబదేడవవెట్టి స్తోత్రపాత్రంబగు నిదురపోతుతనంబు నెగడునందు
నొక్కఁడు నిద్రలో నొడ లెఱుంగకలేచి పనులుచేయును జేసి. పండుకొనును
జెట్టెక్కికాయలు చిదిమితెచ్చును నడ్డ మెలఁకువవచ్చెనా మేదినిఁ బడు
నింతకరోటెను జిత్ర మేఁబండ్లుఁ దొంబండ్లు నేకకాలంబుననేగి పగలు
చేసివదలినట్టిశేషకార్యంబులు, తీర్తు రిండ్లు బండ్లు దేవగృహము
లద్భుతముగ మరల నందఱునిద్రింతు, రెల్లవారుఁ బొగడఁ చెల్లవాటి. ౯౭
- సీ. తొంబదియొన్నిదైయింబడరెడు వెట్టి వైతలక్షణమందు బ్రాహ్మణులును
దయ్యనుంచును నొక్క దద్దమ్మకా ల్వట్టుకొన వాఁడు మేఁకనుగోసి దాని
వ్రేవులురోగికిఁ బేరులుగావైచి కల్లుముంతలుదెచ్చి కాటినిప్పు
రగిలించి పొగవైచి రక్తంబుబొట్టిడి పద్మముల్ వైచి సబ్బండు బూతు
లాడిదయ్యముఁ దిట్టుఁ దానటచి బింది, నాదమొనరించి జడఁగోసి నాల్గనడుమ
దారిలోఁ బాఠిపెట్టు నందఱునుదాని, మీద నొకరాయివైచి యుమ్మెదరునిచ్చు. ౯౮

సీ. తొంబదిపై నొక్క తొమ్మిది సంఖ్యవెట్టియగుఁ జేలునకుఁ జెట్టికిని మందు
పాముకాటునకుఁ జింతామణియని నాల్గు శ్రేళ్లఁ జేపట్టివర్తించుఁ బాముఁ
గఱపించికొండు వేగమ కుదించెద నీశ్వరివేరుగలదది చవుక చెమరుఁ
గాకిసూఁడును బెట్టఁ గంటిని సంజీవి పుల్లచూరునఁ దోప నిల్లుగాల
దేటిలోవేయ నెచురీదు నిట్లుబొల్లి. కాసునకు గుల్లకును నమ్ము మోసగాండ్రఁ
బట్టి ప్రశ్నించిశిక్షింప కట్టెవిడిచి, పెట్టి పేటెత్తఁజేసెడు పెద్దలయది. ౯౯

సీ. నూటవ వెట్టి వేయాఱుప్రకటనపత్రికలతో నూరెల్లఁదిగి కమ్మ
నూనె మందారపునూనె కుంతలతోభి తెల్లవెండుకలెల్ల నల్లవడు న
కాలపునరనిల్పు రాలెడు వెండుకలనునీల్పు బట్టతలలను మొలచు
మెడడును బలపర్చు మేధాభివృద్ధియకాఁ గన్నులం జలు వెక్కు ఘ్రాణతర్ప
ణంబటంచును బల్కుజనంబుఁబట్టి, యెవ్వరికి గుణమిచ్చెరా యెచటఁజూపు
డబ్బులాగెడు యంత్రమా జబ్బుచేయుఁ, గన్నులకునంచుఁ దిట్టని ఘనునికెత్తు. ౧౦౦

ఇది ప్రథమశతకము.

ద్వితీయశతకము.

- గీ. నూటయొక్కటియకా వెట్టి నోరనురుఁగఁ, గ్రమ్మఁబడియున్నశవముపైఁ గన్నుబఱపి
వేఁపకొమ్మును వేమఱువిసరునపరి, శుద్ధవాగ్దహ్వరుని బట్టిచుట్టుకొనును. ౧౦౧
- గీ. నూటరెండవ వెట్టి జనులనుబట్టు, వస్తువులు పోవనొక కుట్టవానిఁదెచ్చి
యంజనమువేసి వానిచే నయినవారి, దొంగలుగఁజెప్ప నుంకించుటం గడంగి. ౧౦౨
- గీ. నూటమూడవవెట్టి చెందునుబ్రజలను, వైద్యుఁడుగురుర్పఁజాలనివ్యాధి రక్ష
ప్రోగుగట్టిన రక్షతోబొట్టువెట్టి, మంత్రపున్నీరు ద్రావింప మానుననిన. ౧౦౩
- గీ. నూటనాల్గవవెట్టి యంధుండు కలిక, మొసఁగుచోటను నరుదెవుల్తుసరి యొక్క
సారిదినువెజ్జ జీర్ణరసాయనమ్ము, లాసఁగుచోటను బాండవ మొప్పఁజేయు. ౧౦౪
- గీ. నూటయైదవవెట్టి పూనునుజనులకు, మన్నురూపాయలొనరింప మావిమొక్కఁ
బాఁతికాపింప నదిమంత్రబలమటంచు, గారడీని స్తుతించెడు కారణమున. ౧౦౫
- గీ. నూటయాఱవవెట్టి జనులనుబట్టు, సృష్టియప్పటినుండియు సృష్టముగను
జూచుచును గారడియొనర్చుచోట డోలు, గొట్ట నులుకుచుఁ బడినవ్వుకొనెడునపుడు. ౧౦౬
- గీ. నూటయేడవవెట్టి చెందును మనుష్య, కోటి నొకయాట చూడంగఁగూడి యేమి
యాయకయపోవువారి మన్నెత్తిపోసి, తిట్టునాతనితిట్లు మతింపనున్న. ౧౦౭

- గీ. నూటయెన్నిది యవ్వెట్టి తేటపడును, బొడ్డుదండాలఁ దిరుపతి సోప మొక్కు
కొంటినని వచ్చి యొక రేణిగుంటవాఁడు, నీరపురివీధులను దొడ్లువేళ నవ్వు. ౧౦౮
- గీ. నూటతొమ్మిదియవ్వెట్టి నూలుపట్టు, నరులలోపలనేడుగొండలకు బాబు
భిక్షమెత్తుచురమ్మని శిక్షచేసె, ననుచుఁ దిరిసెడు జను నమ్మునట్టివేళ. ౧౦౯
- సీ. నూటపదవ్వెట్టి వాటహా నోటితాళములతోఁ బసుపుచస్త్రములతోడ
గొడుగులతో స్వామిచుడుగులతోఁ గుటుంబములతో నూరూరువచ్చి గరుడ
వాహనంబునకని ప్రాతయి త్తడి సిద్ధి గరిట కాండయుఁ జిల్లికంచములను
దండుచుండఁగ నమ్మి తమపేరు వారిపుస్తకములో నెక్కుట ధర్మమనుచు
నట్టుకలమీఁదికెక్కి యందందువెదికి, తెలివితేటలలోఁగూడఁ దిరిపెగాండ్ర
కన్నివస్తువు లర్పించు నట్టియూహ, చాలనిమనుష్యుల హృదయసద్దములను. ౧౧౦
- సీ. నూటపదునొకం డనుచు రొక్కవెట్టిని మేమైదుగురము నైజాముసీమ
లానేద్యమొసరించి, వాసిగాంచితిమి కృష్ణానది వెల్లువ సదమదంబు
చేసెఁ బంటల సొమ్ము చెల్లింపఁజాలని కతమునఁ దురకలు కట్టి కొట్టి
మాతల్లిపండుల మర్యాదపోకార్చి బండలో వైచిరి వారిని విడి
పించుకొనఁగోరి వెడలి మీపేరువినుచు, వచ్చినామిందుఁ గులవృత్తి వదలలేక
నాఁగలిని సంకలలఁ దాల్చినారమంచు, ముష్టియైతైడువారి నమ్మునమయమున. ౧౧౧
- సీ. నూటపంద్రెండుగ నుతియింపఁబడు వెట్టి మూఁగవాడని చిన్నపుడె జనకులు
మరణించి రని వానిమహనీయగోగృహధనధాన్యములు పరుల్గొనిరనియును
నాలుక ముద్దయైనది వైద్యులెందఱో యత్నించి విఫలప్రయత్నులైరి
యని పెండ్లిగానిచిన్నది చెల్లెలున్నది కట్టుదప్పును బెండ్లి గాకయున్న
ననుచు ఘనుఁడెవ్వఁడో జాలిగొనియొసంగి, నట్లు కాగితమూరూరుఁ జుట్టిచూసి
యందఱను వేడికొనుచు ధనాన్వనంబు, చేయుదాంభికుదయఁజూడఁ బోయి రేని. ౧౧౨
- గీ. నూటపదుమూడవదియకాచును డగువెట్టి, యొంటిఁగడు మన్నెములకేగియున్నయపుడు
పాండవులపేరఁ బరఁగెడుకొండరాజు, లొప్పమియొనర్ప మతిచెడియున్నయెడల.
- సీ. నూటిపైపదునాల్గునుగ నెన్నఁదగు వెట్టి నెలుకలదానికి నెలుఁగఁజేసి
బిడ్డలకైమందు వేడినఁ గుంచెడు బియ్యమ్ము దెమ్ము నే నయ్యగాని
కారగింపఁగఁ బెట్ట నందు మంత్రించెద నని బియ్యపుంజేటయందుఁ బెద్ద
యెమ్ముకఁబెట్టి యట్టిటుఁ ద్రిప్పికొనిపొమ్ము నా నిసీ యెముకుంచినవి వలువదు
తీసికొని పొమ్ము మాయత్త తెలిసెనేని, తిట్టునన నేను దినరాదు బుట్టపెరుఁగుఁ
బుంజులే దని బెదరించు మోసగత్తె, వదలినంజాలునని పంచు వనితఁబట్టు. ౧౧౩

- గీ. నూటపదునేను గాఁగ నెన్నుదురు వెట్టి, నాఁడువారలవలె వేష మాభరణము
లాఁడుచేష్టలు స్వరమును నాట పాట, లమర రెంటికిఁ జెడుమనుష్యాధములది. ౧౧౫
- క. నూటపదాటవవెట్టిగఁ, బాటింపన్వచ్చు నొక్కవాఁ డేసఁకొ
నాటుకొని యమ్మ నిల్చిన, చోటన తా నదియ యమ్మఁ జూపిన నరునికొ. ౧౧౬
- క. నూటపదేడవవెట్టిగఁ, జాటింపందగును ధనికుసాటికిఁ దాను
న్నీటగు వేషము చాలుప, మీటుగ స్థలభాండశుద్ధి మిడిసి పడునరుకొ. ౧౧౭
- గీ. నూటపదునెన్నిదవ వెట్టి పాటసభలు, నాటకమ్ములు నచ్చుయంత్రములు మళిగ
లాకరివెనుపోటుగాఁ బెట్టి యోర్వలేక, నప్తమునుబొంది చెడుగర్విఁ గష్టపెట్టు. ౧౧౮
- గీ. నూటపందొమ్మిదవవెట్టి నులుముసేయు, మానవులను మశూరిలో మాంసగతము
నస్థిగత మగుపోతచే నలఁతవెట్టి, గంగవెట్టి యటందు రొకానొకతటి. ౧౧౯
- గీ. నూటయిరువదియగువెట్టి నుత్కుండగును, ముసలి యైనకొలందిని గసరువుట్టి
యింట నుండక కొడుకులయిచ్చ మెలఁగ, కదియొసంగ రిదీయ రం చఱచునతఁడు. ౧౨౦
- గీ. నూటయిరువదియొకటి యంచును వచింతు, వెట్టి నద్దానఁ దనవైన వేషభాష
లకు విరుద్ధుని జనకుని లాఁతివార, లడుగ సేవకుఁ డని ఘట్టఁ డనినయెడల. ౧౨౧
- గీ. నూటయిరువదిరెండనునుడికి వచ్చు, వెట్టి తలిదండ్రులకుఁ దిండివెట్టు కడిచి
బిచ్చ మెత్తంగఁ జేయుచు వ్రేడ లేక, పెద్ద నని సంచరించు పాపి దగుచేష్ట. ౧౨౨
- గీ. నూటయిరువదిమూఁ డటందు రొకవెట్టి, నింట నిల్లాలిచేతఁ జేయించి భక్త్య
ములను గొనిపోయి కులటలముందు వెట్టు, సిగ్గుమాలిన దుర్గనిచేష్ట లరసి. ౧౨౩
- గీ. నూటయిరువదినాలుగై నుతికిఁ బాత్ర, మగు నొకానొకవెట్టి నన్యధనహరణ
మొనరిచిసుదూరమేగియందుసులుదొరఁగి, నట్టులొరుచేత వ్రాసించునధముబ్రదుకు ౧౨౪
- గీ. నూటయిరువదియైదగును మఱియొక్క, చిత్రమగువెట్టి యప్పులుచేసి తీర్ప
నిష్టపడక మృతుండయ్యె నీతఁ డదిగొ, వల్లకా డనఁ బరుల సేర్పటిచెనేని. ౧౨౫
- గీ. నూటయిరువదియాలు వినోదకరపు, వెట్టి యవివాహితుఁడు రేపు పెండ్లమునకుఁ
దద్దినము మించి వచ్చితి దవున్ గ్రాను, మనుచు యాచింప నిజ మనిలొనునరులది. ౧౨౬
- గీ. నూటయిరువదియేడగును బహురమ్య, మైనవెట్టి యొకానొక యతివ యొక్క
యతఁడు దంపతుల మటంచు నడుగవత్తు, రర్థమై వారి నెలుఁగని యతని దరయ. ౧౨౭
- గీ. నూటయిర్వదియైదిదొను గడు వెట్టి, బీదలము పెండ్లి యని యొక్కపిల్లఁ బెండ్లి
కూతు నొనరించి తెచ్చిన గులుతుపట్ట, నేర కది నమ్మి ధన్ మిచ్చువారిఁ బట్టు. ౧౨౮
- గీ. నూటయిరువదితొమ్మిదై నొడువఁబడును, వెట్టి పలువురు పుట్టిరి పెరిఁగి చచ్చి
రచ్చిరా దాత్తధన మొరు లిచ్చుదాన, ముక్కుఁగుట్టింతు బిడ్డ కస్తులుచ నమ్మ. ౧౨౯

- గీ. నూటముప్పదియవవెట్టి నుతికి నెక్కు, నొక్కవస్త్రంబు నడ్డకు నొకనియొద్దఁ
బుచ్చుకొని దీని భార్యకై వుచ్చికొంటి, ధనము లోటయ్యె నన నన్ను దాతపట్టి.
- గీ. నూటముప్పదియొకటని పాటికెక్కు, వెట్టి మసిబొగ్గుఁబోలిన పెండ్లికొడుకు
రత్నపుత్రికయకా వధూరత్నమందు, నాసపడి యత్న మొనరించు నక్కతమున. ౧౩౧
- గీ. నూటముప్పదిపైని రెండుగ గణింతు, వెట్టిఁ దమలోపములఁ గట్టిపెట్టి యొరుల
లోపముల నెంచువారి నీలోకమందు, నెఱుఁగ కష్టాలు గావించు రిట్టితలఁపు. ౧౩౨
- గీ. నూటముప్పదిమూడగు మేటివెట్టి, నరులఁ బట్టినఁ దమ కట్టినాతి దొరక
దని విచారించురు కురూపు లతివమాత్ర, మాసచేయదొ సుకుమారునందు మదిని.
- గీ. నూటముప్పదినాలుగంను రొకవెట్టి, ధనము చూపించి మోసపుచ్చినను రూప
మగపటిచి వంచనమ్మున నగడుసేసి, నను భువిని లోఁగి చెడినట్టిజనుల దెంచి. ౧౩౪
- గీ. నూటముప్పదియైదని నుడువఁబడిన, వెట్టి యొక్కటిగల దందూ వెతలు గుడువ
ధనము నింధనములఁబోయ మనసుచెడఁగఁ, బ్రాణములువీడఁదనుదానయత్న పడును.
- గీ. నూటముప్పదియాటని నుడువువెట్టి, చేటు గల దని యొరులకుఁ జెప్పుదుండి
తాను గనుమూసికొని పాలుద్రావుపీల్చి, పోలికినిఁ ద్రవ్వియన చేయుపురుషుఁబట్టు.
- గీ. నూటముప్పదియేడు గణులికి నెక్కు, వెట్టి కాఁకరకాయనా వెక్కిరించి
తాను గీఁకరకాయనా ధరణియందు, నరయు రసికులు గాంతు రీ యద్భుతంబు.
- గీ. నూటముప్పదియైదిమిది గాటమైన, వెట్టి వచియింపఁదగు దేహవికృతి మాటు
పఱుచుకొనితానుసుకృతినాఁబరఁగజతన, మొసరిచెడువాడుపడుకృష్ణమునుగనుఁగొని.
- గీ. నూటముప్పదితొమ్మిదందు రొకవెట్టి, ముసలితనమునఁ బరిణయమునకు నెంచి
పితృపితామహవర్గ మీ విధముగానె, చేసి రని తనదేహపుష్టిని వచింప. ౧౩౯
- గీ. నూటనలువదియవవెట్టిఁ బాటిసేయు, దురు వరుఁడు దాను సూర్యచంద్రులనునింటఁ
గట్టివైచెను నావెనుకటియతండె, యింతగలవాఁ డనఁగ బిడ్డ నిచ్చిరేని. ౧౪౦
- గీ. నూటనలువదియొకటి కుంటులును గ్రుడ్డి, వారునగు కన్యకలను సువస్త్రగుప్తిఁ
బెండ్లిచేయించి వరుఁడేడ్వఁ వేయిగొనుము, మంచిపిల్లను బెండ్లాడుమ యనువెట్టి.
- గీ. నూటనలువది యవల రెండుగను వెట్టి, నెంతు తొలుతనె లోపము లిట్టి వనుచుఁ
బెండ్లి కాకున్న గంగలో వేయవలయు, ననుచు బతిమాలి వరుఁ దెచ్చిరైనయెడల.
- గీ. నూటనలువదిమూడటందు రొకవెట్టి, గ్రుడ్డితిమ్మన్నభట్టుపుత్తునకుఁ గూఁతు
నిత్తురే యని వంచించి యేసమాన, మనుచు వాదించుకొనువారి యాగడంబు. ౧౪౩
- గీ. నూటనలువదినాలు గంచు నగువెట్టి, చక్కనొకన్యపెండ్లిలోఁ జవటకాళ్ల
పిల్ల కొకదాకిఁబోయెడు భిక్షుచేతఁ, బుస్తకట్టింప నగ సదాముత్తయిదువ. ౧౪౪

- గీ. నూటనలువది యొసంచును దగువెట్టి, పుడుకకో తడకుకొ వాడుపుట్ట నతివ
విడిచి దేశాంతరముపోవువిభునికతన, నిత్యసౌభాగ్యవతి యగునెలఁతఁ బట్టి. ౧౮౫
- గీ. నూటనలువదియాటండు రొకవెట్టి, నప్పునప్పులు చేసి నీ టనుభవించి
యీఁగఁజాలక కాకిరామేశ్వరములు, లేచిపోయెడు దుర్బుద్ధు లేచుచోట. ౧౮౬
- గీ. నూటనలువదియేడునా నుతికిఁబాత్ర, మయినవెట్టిని వినుఁడు తా నన్యజనుల
భూము లన్నియుఁ ధనువనిపులిమిపుచ్చి, యప్పుగొనితెచ్చియెగఁబెట్టు నధముఁడున్న.
- గీ. నూటనలువదియెన్నిద న్నూటివెట్టి, యెరులసొమ్ములు గొని తన కున్నదెల్ల
భార్యపేరను వ్రాయించి పొండిచేరి, జేరి మూఁడేండ్లపిదప వచ్చిన యతనిది. ౧౮౭
- గీ. నూటనలువదితొమ్మిదొ కాటువెట్టి, యప్పుదీర్పక సన్న్యాసమంది యాట
బిడ్డలను వెంటఁగొని భిక్షవేశ నిచ్చు, దక్షిణల వారిఁబెంచెడుధన్యుఁ జెండు. ౧౮౮
- గీ. నూటయేఁబదియవవెట్టి నుడువఁదగదె, చిల్లగప్పులకై యాన్తి చెల్లిపోవ
నప్పుబాధలు పడలేక యపుడు కన్నుఁ, దఱచి విషభక్షణంబునఁ దెగినయెడల. ౧౮౯
- గీ. నూటయేఁబదియొక్కటొను గన వెట్టి, యున్నయప్పుడు కనుగాన కూడినంత
నెక్కడే నొక్కయువ్యోగ మిండటంచు, నెల్లవారలఁగని యాశ్రయించునపుడు.
- గీ. నూటయేఁబదిరెండగును ధరనొక్క, వెట్టి కలిగియుఁ దినక ప్రేల్వెట్టిరొట్టె
నేతిగిన్నెకుఁ జూపుచు నీరసిల్లు, లోభివారలసా మ్మెరులు గొనిపోవ. ౧౯౦
- గీ. నూటయేఁబదిమూఁడుగ నుడువరాదొ, వెట్టి నిల వర్తకములోన వేలకొలఁదిఁ
జేర్చి భార్యకు నగలుగాఁ దీర్చి సభల, రిక్తుడ నటంచుఁ బలుమటు వ్యక్తపఱుట.
- గీ. నూటయేఁబదినాలు గండు రొకవెట్టి, నెన్నిసారులూ సభకెక్కి యెఱుకపఱిచె
రిక్తుడ నటంచు వాని కాస్తక్తి బిడ్డ, నీయఁగానెన్న నందు గ్రహించుకొనుఁడు.
- గీ. నూటయేఁబది వెనుక నేనుగ గణింతు, వెట్టి నొకరిని గాదని జుట్టుకొనఁగ
రాశి దిరుగఁగ నంగవస్త్రంబుఁ జుట్టి, యెత్త లే కీడిగిలఁబడు పీనుఁగాంచి. ౧౯౧
- గీ. నూటయేఁబదియాటంచును వచియింతు, గిటుకులును మర్తములు నెఱిఁగియు ధనంబు
కొలఁదికిని మీఱియుండియుఁ గుదురుపాటు, లేక వాణిజ్యమునఁబెట్టి లేమివడిన.
- గీ. నూటయేఁబదియేడగును మఱియొక్క, వెట్టి దలవెండుకను ముడివెట్టి కొండ
నాఁచికొనఁ జూడఁ బెద్దకుండల కెసల్లు, వెట్ట నెంచిన సాగక వెఱలుగుడువ. ౧౯౨
- గీ. నూటయేఁబదియెన్నిదొను వినుఁడొక్క, వెట్టి యత్యాశచేత నీవిశ్వమెల్ల
నొల్లుకొని బుగ్గనిడఁజూచి డిల్లపోయి, చదికిలంబడి చెడునసజ్జనుని తెలివి. ౧౯౩
- గీ. నూటయేఁబదితొమ్మి దన్ను సఖ యిట్టి, వెట్టిని దనది కూడును బెఱలదైనఁ
గుంభమనియును దలఁచి వాగుంభనమ్ము, నెఱపి వెఱపింపఁబోయి తా వెఱచెనేని.

- గీ. నూటయఱువదియవవెట్టి నూలుప్రోగు, నకును గట్టువడంజూచు నరునిఁగొంటె
యుక్తులను గట్టపెట్టు ననూర్జితాత్తు, నాస్యరంగంబునను లాస్యమాడుచుండు. ౧౨౦
- గీ. నూటయఱువది యొండుగాను నుతియింత్రు, పెండ్లివెట్టిని దీనిలో భేదములును
వివిధరీతులు వివరింతు నవహితమతి, నాలకింపుఁడు రసికాగ్రయాయులార. ౧౨౧
- గీ. నూటయఱువదిపైని రెండుగ మదింతు, రవని నొకవెట్టి నెఱ్వఁడే నధికుతోడ
వియ్యమమరించుకొనఁగ నుర్విఁ దలక్రిందు, చేసి రొక్కంబు వెచ్చించుచేతఁ గనిన. ౧౨౨
- గీ. నూటయఱువదిమూఁడుగాఁ దేటపడును, వెట్టి ధనధాన్యముల విట్టవీఁగుకతన
నధికకులుతోడ సంబంధ మభిలషించు, హీనకులు నెత్తికోలు మహీతలమున. ౧౨౩
- గీ. నూటయఱువదినాలుగునుగ నెఱుంగుఁ, డొక్క వెట్టిని హీనుఁ డుద్యోగవశత
విశ్రుతుండయి తనబిడ్డ బీదవడిన, స్వకులునకు నీయ నలజడిపడున యేని. ౧౨౪
- గీ. నూటయఱువదియైదగును దిలకింప, వెట్టి పైదానిభేదంబు విత్తవృద్ధి
విద్యనేర్చినకూఁతు నీవెఱచి బీద, యక్కొడుకున కుంచుఁ గన్యాత్వముననె. ౧౨౫
- గీ. నూటయఱువదియాఱగును దిలకింపుఁ, డొక్కవెట్టిని బీద కీనోపఁ డింతిఁ
గొడుకునకు ధనమిచ్చెదఁ గోరినంత, యధికకులులార బిడ్డనిం డనునరుండు. ౧౨౬
- గీ. నూటయఱువదియేడగును విదితముగ, వెట్టి స్వకులజాతోడను బెండ్లిసేయ
నెంచ విద్యాధికత నొప్ప కింతిగోరు, నన్యకులు వేషభాషల నరసి యొకట. ౧౨౭
- గీ. నూటయఱువదియెనిమి దందు రిటువంటి, వెట్టి బీదను చెచ్చి తా విద్యనేర్పి
బిడ్డ నీఁజూచుమగనికి నడ్డువచ్చి, యతివ తనకట్టియల్లుఁ డనర్హుఁడనిన. ౧౨౮
- గీ. నూటయఱువదితొమ్మి డాను సుతకిపు, పెండ్లియేటికి విద్యనేర్పింత మనుచు
బాల్యమునఁ బెండ్లిచేసిన భంగమనుచు. నిల్పియుంతురు విధి నాఁపనేర్తు రెవరు. ౧౨౯
- గీ. నూటఁబెబ్బదియవవెట్టి బోటి విధవ, కాకయుండునటంచుఁ జక్కంగ నెదుగు
వఱకు నిలుపుదురేని నాపైని గాదొ, బ్రహ్మగీతను దప్పింపవలఁతు రెవరు. ౧౩౦
- గీ. నూటఁబెబ్బదియొకఁ డనందోఁచి పట్టు, బాలికల నన్లుఁజూపిన వర్తకులను
బిడ్డలను సొమ్మునకుఁ గొను బేరగాండ్ర, మాఱుబేరము చేయుసమర్థులనిల. ౧౩౧
- గీ. నూటఁబెబ్బదిరెండవ పోటువెట్టి, వత్సరమునకు నూఱుకూపాయ లనుచు
నరుపు లేదంచు భార్య కం దర్థమిచ్చి, తాను సగపాలుగొనునట్టి మానవునిది. ౧౩౨
- గీ. నూటఁబెబ్బదిమూఁడుగును దనభార్య, గర్భవతియైన బాలికఁ గనుమటంచు
నాదుభాగ్యంపుముల్లె యీనీదుగర్భ, మనుచు గర్భము ముద్దాడు నతనివెట్టి. ౧౩౩
- గీ. నూటఁబెబ్బదినాల్గుగును బెఱవెట్టి, వరుఁడు చదివెడునన్నాళ్లు వలసినంత
ధనమునిం డిందు బేరమంచనఁగనేమి, యనుచు వ్రేలెత్తుబెల్లము నడుగుచోట. ౧౩౪

- గీ. నూటదెబ్బదియైదు నెన్నుదురు వెట్టి, నర్థవంతులు శుక్లంబు నడుగ కాత్త
జులకుఁ బెండిలిసేయఁగాఁ జులుకఁదనము, తనకుఁ బాఁజేసికొనియెనం చనిహసింప.
- గీ. నూటదెబ్బదియాఱగును విశదంబు, వెట్టి నాబిడ్డనిచ్చెదఁ గుట్టవాని
సీనుకుంబంపి చదివింప సిద్ధపడుదె, యనుచు ననుముట్టుకొనకు మన్నతనియుక్తి. ౧౭౬
- గీ. నూటదెబ్బదియేడగును గన వెట్టి, శుక్లమునుగొన్న నమ్మెడుచొప్పుగాఁగ
నొరులనగి; యర్థవంతుడ నొక్కకొడుక, టనుచుఁ గట్నంబులడుగుటయందుఁజోన
- గీ. నూటదెబ్బదియైన్నిదై నూలుకొనును, దమ్ము లన్నలు లేకుండ గనము గలిగి
చదువుచున్నట్టివరుఁడు తా నొదవెసేని, కూతురు సుఖించు ననువారికోర్కి వెట్టి.
- గీ. నూటదెబ్బదితొమ్మిదై నూల్కానునది, వెట్టి ధనవంతుఁ డడుగుచు విత్తహీనుఁ
డడుగ, నవ్వుట, తనకేల యర్థ మొరుల, కేలవలదొ విచారింపుఁ డోలిదీని. ౧౭౯
- గీ. నూటయెనుబదియవవెట్టి నుసలనీయ, దత్త లేకుండవలయును నాఁడుఁబడుచు
లుండఁగూడకు చదువొండె నొండెయర్థ, మున్నవరుఁ బెన్తునెడు తల్లియూహయేచి.
- గీ. నూటయెనుబదియొక్కటై నొడువఁదగిన, వెట్టియిది పెండ్లియెనంతఁ బెండ్లికొడుకుఁ
జదువుమిష నిల్లటముదెచ్చి జనకులంగు, భేదభావంబుఁ బుట్టించుపెద్దలంగు. ౧౮౧
- గీ. నూటయెనుబది పిదప రెండుగ నెఱుంగుఁ, డాత్తజకు భూషణములు నమ్మకైదు
నాళ్లులాంచనములు రెండునడలబండ్ల, యదై ఖండించుకొనువారి యగడువెట్టి. ౧౮౨
- గీ. నూటయెనుబదిమూడగును మహినొక్క, వెట్టి మేళము పల్లకి వీణపాట
హరికథలు గాక పెండ్లివా రందఱకును, పెండిపువ్వులపీటలం దెం డటన్న. ౧౮౩
- గీ. నూటయెనుబదినాల్గుగును మఱియొండు, వెట్టి యల్లుఁడు ఫలహారవేళ రాఁడు
పంపెదరె బావగారు నా బాగుగాగు, నేను బంపుట రం దెవరెని యనిన. ౧౮౪
- గీ. నూటయెనుబదియైదగును గనుఁ డొక్క, వెట్టి విడిదెకు రా రొకవేళనైనఁ
జాకలియు మంగలియు నిన్నఁ జాఁపసేన, వైచికోంటి నటం చాడువానియందు.
- గీ. నూటయెనుబదియాఱగును దెలియుండు, వెట్టి నొకదాని విడిదెలో వేడినీళ్లు
లేవు చాకలి బట్టలరేవు లేదు, కట్నములవేళఁ జూడుఁ డింక ననునట్లు. ౧౮౬
- గీ. నూటయెనుబదియేడగును బరికింప, వెట్టి వేటొండు చాకలి విసరవేర
మంగలీ కాళ్లుపిసుకు మం చంగలార్చు, తిండిపోతులమేళంబు తెందువోట. ౧౮౭
- గీ. నూటయెనుబదియైన్నిదొను వివరింప, వెట్టి బోగముచానపై వెట్టిచూపు
పఱపి పరుఁ డని యదియెంచి వందనంబు, చేయమిని గిన్నఁబోయెడు చెడుగునందు.
- గీ. నూటయెనుబదితొమ్మిదై నుతికినెక్కు, వెట్టి యల్లుఁడు మేళము విడిచి యిపుడె
వెళ్లె మడిగట్టుకొన వానిఁ బిలువ రంచు, వరునిజనకుండు కసరు నవసరమునను.

నీ. నూటతొంబదియయ్యెను వినుం దొకానొక వెట్టిని భుజియింపఁ బిలువవచ్చి
వంటలైనవి లెండు పొరులందఱు వచ్చి రనిచెప్ప మీరేగుఁ దందఱ నిద
కొనివత్తు నని పెండ్లికొడుకు తండ్రియన మీ కేల యాపని వారి నేల పిలువ
నీరు మర్యాదపోయెను రేపు కాకిచే వార్తపంపరే మెత్తవడఁగరాదు
పెండ్లిబిగువులు నడకలుఁ బ్రిదులరాదు, చెంబులును బట్టుపంచెలు జేతఁబట్టు
కొనియెపోదుము బ్రాహ్మణు ననుపలేదు, చూచితిరె యని జామాత శోకమంద.

మత్త. నూటతొంబదియొక్క టయ్యెను నూతనంబగు వెట్టియే
చోటలే దిటు లల్కపానుపు చోద్య ముంగర మీయరా
మాటలాడక తేచివచ్చును మంచిపెండ్లికుమారుఁడే
సాటివచ్చెను మామ కిల్లుఁడు చాలునంచని పన్నినక.

౧౯౧

మత్త. నూటతొంబదిరెండు గాఁగ జనుల్వచింతురు వెట్టి నీ
పీటఁగాని మఱొక్కచో నిదివంత పానుపుమీఁది దే
పాటిదేనియు నాఁడుబిడ్డకు వచ్చుదుప్పటి చాకిదా
నూటఁగట్టెను పెండ్లిలాంఛనముల్ త్యజింతురె యంచనక.

౧౯౨

మత్త. నూటతొంబదిమూఁడుగాఁగ మనుష్యు లెంచెడువెట్టి చెం
డ్లాబ జూదము లాడరేకద యత్తపై మఱఁదండ్రపైఁ
బాటపాడరు పెండ్లికూఁతురు పాట లెంతవినోదమే
వాటమే భుజియించి మిన్నక పండుకొంగురొ యంగురేక.

౧౯౩

మత్త. నూటతొంబదినాలుగొను వినుండు వెట్టి నిదేమిటో
పాటపాడినఁ దిట్టు వెంకును భర్త స్త్రీలకుఁ బెండ్లిలో
నాటవిడ్పు విలాసమాను గురవ్వు పాటలపుస్తకం
బేటికే నరసన్న పాడవె యేమి సిగ్గని పల్కుచోక.

౧౯౪

మత్త. నూటతొంబదియైదు గాఁగ మను న్వివోదపువెట్టి యి
ప్పాట నెప్పుడు నాఁడువారల ప్రక్కప్రక్కల నుందురే
పాటిగా మగవారు బోగమువాండ్రమేళము చూడరా
దోటు జంకక చెప్పవే మఱియొక్కపాటని పల్కుచోక.

౧౯౫

మత్త. నూటతొంబది యాఱుటంగ్రు వినుండు వెట్టిని చెల్లరే
మాటలాడకుఁ డవ్వు చెప్పును మావ్వు చెప్పవె బావతో
పాటువచ్చితిసం చదేమిటి బావపే రెవరంచు స
త్యాటలాడుచుఁ తల్పుదగ్గ నవ్వులక్కలు నిల్పుటక.

౧౯౬

మత్త. నూటతొంబదియేడుగాఁగఁ గొనుం జగం బొకవెట్టి దం
డాట గందవొడుల్ వసంతము లాడి కేరుచు సంతలో
నాటుతొన్న బిచారముల్ నయనంబులం దడివెట్టుచుం
బాటపాడుచు నప్పగించెడు వారిమోముల దైన్యమున్.

౧౯౭

మత్త. నూటతొంబదియైన్నిదె నది నూత్నిమా నొకవెట్టి యా
ర్భాటమై యిరువంక వేడ్కలు వైభవంబులు చెల్లియుం
బాటకుల్ రజకుండు మంగలి బానిసల్ దనయింటిలో
దీటుకోఁ బనిచేయుసంగతిఁ దెల్పినం తెవికెక్కడేన్.

౧౯౮

మత్త. నూటతొంబదితొమ్మిదైతగు నూత్నబంధుజనంబు నీ
పాటలాధరభర్త యెవ్వఁడు వానిమానిని యెవ్వరో
తేటయా నిపుడంచుఁబ్రక్కలఁ దీర్చి చూచిన సంపతీ
వీటికాగ్రహణంబువేశను వెట్టి యిద్దముగా మహిన్.

౧౯౯

సీ. ఇన్నూటవదివెట్టి యిబ్బంగిఁ బెండిలి పరఁగిన వెన్క సంబంధు లొకటఁ
జేరి బావా యొడ్డుఁజేరితి మీయైదు నాళ్లు నేఁ దలనంచినాఁడ నిపుడె
యెత్తిలిసనఁ జూడు మింతచేసితి దొంగవేలెముగిన్నెకు వెండిపూఁత
మనకును మన కరమరికలే దాఁడువారలవెట్టిఁ దీర్చఁ దరంబుగాదు
మీపురోహితునకు మేమిచ్చితిమి మాడ, దానిరెట్టి మీరు తప్పకుండ
మాపురోహితునకు మఱవకయిండు నా, కబలినిష్ఠురంబు గాదటన్న.

౨౦౦

ఇది ద్వితీయశతకము.

తృతీయశతకము.

సీ. ఇన్నూటయొక్కటి యెసఁగును వెట్టి మంచిపనిఁ జేసితి విష్ణు చెల్లలేను
కట్నంబు లనుమాటఁ గట్టిపెట్టితివి కాలముగాదు బంధుకలంబురాదు
చేత లేదని యిది శ్రేష్ఠమైనదియు నిర్బాధకమైనది ప్రహసనన్న
మిడితివి హాయిగా నేగెద రంద అంచనఁ గొన్నికట్నము లంగునందు
రావలయు నింక నాయెంట రాదుకార్య, మెట్లువచ్చును ప్రాతవా రీయవచ్చుఁ
గాదె రాఁరె నేఁ గష్టకాలమందు, వానలోఁ బోయి చదివించినచ్చితి నన. ౨౦౧
సీ. ఇన్నూటరెండుగాఁ జను, లెన్నందగువెట్టి కోడ లింటికిరాఁగాఁ
జన్నవినోదము లెల్లను, సన్నతగుణ లత్తలందు సాజములగుటన్.

౨౦౨

- క. ఇన్నూటమూఁడుగాఁడుగు, గన్నియఁ గొడుకునకుఁ దెచ్చి కాముకుఁడై తాఁ
గొన్నటులు మామనాడుట, యెన్నఁదొ చెప్పఁదగుమాట యిపుడనుచుంటిన్. ౨౦౪
- క. ఇన్నూటనాలుగవ వె, ట్టిన్నుఁగవచ్చుఁ గొందటికి ననుభవమం
దున్నకతంబునఁ జూపిన, కన్నియ మఱపించి యొందుకన్నియ నిడుటన్. ౨౦౫
- క. ఇన్నూటైదవవెట్టి చ, నున్నూతనవధువు నత్తచుతియించుట యుం
గొన్నాళ్లుచనిన మిషలం, బన్నుచు నిందించుటయును బ్రకటంబగుచున్. ౨౦౬
- క. ఇన్నూటాఱవవెట్టియు, సన్నుతమగుఁ గోడలు తొలిసారెను దేఁజూ
డన్నెలవుకొనినసంతస, మెన్నుచు నింటింటికత్త యేగి వచింపన్. ౨౦౭
- క. ఇన్నూటేడవవెట్టి య, నన్నెగడును సారెలోఁదనకు మొల్లముగా
సన్ననిచీరలు నగలు, న్నన్నవ్యుచు నత్తవధువునకుఁ జూపుదయన్. ౨౦౮
- క. ఇన్నూటేనిమిదియవ వె, ట్టిన్నెలకొనియుండు స్నుచగుటిచి నలువురతో
డన్నుడువు నత్తమాటల, నున్నగుణాగుణవిచార మూహింపంగన్. ౨౦౯
- క. ఇన్నూటతొమ్మిదై తగుఁ, గన్నియ తనయాత్తజకు నగల్పాణెంబుల్
మిన్నగఁ దెచ్చినఁ బొగడుట, నున్నూనతఁ దెగడుటను గనుం డత్తకృతిన్. ౨౧౦
- క. ఇన్నూటపదవవెట్టిని, జిన్నది గొనివచ్చినట్టి చిల్లరసరకుల్
చిన్నవని చిల్లివని తన, కన్నెఱ చూపించు నత్తఁగనుఁగొనుఁ డార్యుల్. ౨౧౧
- క. ఇన్నూటపదునొకండుగ, నెన్నందగువెట్టి కోడ లేమియుఁ బనిచే
యన్నేర దెట్లుపెంచెనొ, కన్నచ్చు యిదొక్కమొద్దుగా యనునత్తన్. ౨౧౨
- క. ఇన్నూటపదియు రెండగుఁ, జిన్నతనంబునను బనులుచెప్పక పనుపం
గన్నెకు నేర్పఁగ బడి నా, కున్నదొ యనునత్తగారి హుంకారములన్. ౨౧౩
- క. ఇన్నూటపదునమూఁడుగు, చున్నెఱయును వెట్టి తల్లి చూలాలైయు
న్నన్నేను బెండ్లికానపు, డన్నియుఁ జేసితి నటనుచు నత్తపలికినన్. ౨౧౪
- క. ఇన్నూటపదియునాలుగ, నన్నెగడును వెట్టి నాల్గునాళ్లకుఁ గొలువ
టైనాకోడలు దెచ్చిన, సన్ననిచీర యని యత్త సణుగుట యిలబోన్. ౨౧౫
- క. ఇన్నూటుం బదియేనగు, మొన్నఁటినాబిడ్డ సర్వము న్నేర్చును నే
నెన్నఁడు నేర్పను పనిపైఁ, గన్నంప దటంచు స్పృహను గసరెడు చోటన్. ౨౧౬
- క. ఇన్నూటపదాఱగు నిది, యెన్నఁడు గదిలోననుండు నెన్నిపిలిచిన
న్విన్నట్టు లుండ దేమని, నన్నానోరె యని యత్త నసుకునయేనిన్. ౨౧౭
- క. ఇన్నూటపదే డగు వె, ట్టి న్నేర్పరు లెప్పుడే నెఱిగికొందురు దాఁ
గన్నకొడుకుఁ గోడలు చెటి, చెన్నామాట వినఁ డని వచించెడువోటన్. ౨౧౮

- క. ఇన్నూఱుఁ బదియునెన్నిది, యన్నది తగు వెట్టి కోడలన్నను గుక్కం
గన్నట్లు నీరసంబుగఁ, గొన్నను దనకూఁతునకును గూర్చునయేనికొ. ౨౧౮
- క. ఇన్నూఱుం బందొమ్మిది, మన్ననకగు వెట్టి కొడుకు మాటాడఁగనీ
కన్నమువెట్టక కోడలి, బన్నములకు నత్త పాలుపఱచిన యేనికొ. ౨౧౯
- క. ఇన్నూట యిరువదగు నొక, తిన్ననిపనికైనఁ దప్పుదిద్దుచు నేవో
కొన్నిట లోపము లెంచుచుఁ, గన్నెపయిం జూపు నత్తగర్వంబెల్లకొ ౨౨౦
- క. ఇన్నూటిరువదియొకటగు, నన్నము దినవేల నీకు నైవండితి నే
నిన్నటిరాతిరి యని చలి, దిన్నిత్యముఁ గోడలికిని దిన నత్తయిడకొ. ౨౨౧
- క. ఇన్నూటిరువది రెండగు, నిన్నటి నీకంచ మోడు నేదొలిసారెం
గొన్నది చూడవె యిది నా, గిన్నెయనుచు నత్త కన్నె గేలియొనర్పకొ. ౨౨౨
- క. ఇన్నూటిరువదిమూడగు, నిన్నను గొన్నట్టిపండ నేడవిసెను నీ
కెన్న సరివనిత గలదే, యెన్నఁడుఁ గనమనెడు నత్త హేళన మవనికొ. ౨౨౩
- క. ఇన్నూటిరువదినాలుగ, గు న్నందనుతోడ నేర కూరను గారం
బున్నదె తప్పెన్నపు నే, నన్నను నల్లేలుబండి వను నత్త యెడకొ. ౨౨౪
- క. ఇన్నూటిరువదియైదగుఁ, జిన్నప్పుడు చూడ రామచిలుక ట్లుండెం
గన్నున్ సారమో నా, కన్నులసార మ్మె స్సుసవికారము లనినకొ. ౨౨౫
- క. ఇన్నూటిరువదియాఱగుఁ, దిన్నది యేమగునొ యేపుదేరదు పనులె
ల్ల నే నె చేసికొందును, సన్నగిలుం గోడలని దిసంతులుగొట్టకొ. ౨౨౬
- క. ఇన్నూటిరువదియేడగు, మొన్నటియిరుగింటిసీతి ముప్పిరికడ్డి
యన్నిసను ల్తాఁజేయుం, జిన్నది తనయత్తయంటచెయి గడుగుననకొ. ౨౨౭
- క. ఇన్నూటిరువదియెనిమిది, కన్నదరెడునంతయోలిఁగైకొని యరిపే
దన్నిట్టాఁడు నందిరి, తన్నులగొడ్డయ్యె సదియు దైవను యనినకొ. ౨౨౮
- క. ఇన్నూటిరువదితొమ్మిది, కన్నును మది దనియకున్న కన్నియఁ గొడుకే
మన్ననఁ జూచునొ లోపల, కున్నొగుటగాక యనుచు గోడొనరింపకొ. ౨౨౯
- క. ఇన్నూటముప్పదగు నిది, చిన్నద చితుకద యెవేళఁ జిటుతిండికినూ
నెన్నేలిఁ బాడుచేయును, దిన్నను రిపట యని యత్త తిట్టినయేనికొ. ౨౩౦
- క. ఇన్నూటముప్పదియు నొక, టన్నది దినదినము దాసి నంగడికనుచుం
దిన్నదిచాలక యని పెరి, మెన్నరు లెల్లవిన నత్త మిడికిన చోటకొ. ౨౩౧
- క. ఇన్నూటముప్పదియు రెం, డున్నయవిదులెఱుఁగుదురు గడుం దిండికి వాఁ
చున్నది తిసనీ పిసరీ, నన్నాభున కిడదు నంగనాచి యటన్నకొ. ౨౩౨

- క. ఇన్నూటముప్పదియుమూఁ, డు న్నేర్వఁగవచ్చు నెఱుఁగఁడు కుఱూఱం డెం
తున్నదొ యెంతైనదొ దీ, నిన్నమ్మును బెల్లు పెట్టని విఱారింపక. ౨౩౩
- క. ఇన్నూటముప్పదియుమూఁ, దన్నాలుగుగాదె వెట్టి తమ్మునిబిడ్డం
గొన్నను గోడలుశబ్దము, విన్నపు డత్తలకుఁ బుట్టు వికృతిం బెలియక. ౨౩౪
- క. ఇన్నూటముప్పదేనగు, మన్నెగడును బుత్తుఁ డింటఁ జూచుచునుండక
పొన్నమ్మ తినవె యన్నము, తిన్నంత నొకింత సేదదేలు మటన్నక. ౨౩౫
- క. ఇన్నూటముప్పదాఱగుఁ, బున్నమనాఁ డింటనున్న పుత్తునితో నా
పిన్నది పలుకఁగ నొల్లక, మన్నని పేడ యని చెప్పి మఱపించినచోక. ౨౩౬
- క. ఇన్నూటముప్పదేడగు, నెన్నివిధంబులను నత్త యిడుబాధలతో
ర్వన్నేరక కోడలు మగ, నిన్నూల్కొల్పినను దల్లి నేరముతెన్నక. ౨౩౭
- క. ఇన్నూటముప్పదెనిమిద, గున్నొగిలినకతన మాటకును మాట యన
న్నన్నగడుచేయుఁ గోడలు, మన్నన లేదనుచు నత్త మఱిఁగిననేనిక. ౨౩౮
- క. ఇన్నూటముప్పదియు మూఁ, దన్నవసంఖ్యయుక వెట్టి తల్లిని గొడుకే
మన్నను బెండ్లమువశమై, నన్నవమానించుఁ గొడుకునా వహియించుక. ౨౩౯
- క. ఇన్నూటనలువదయ్యెడు, నన్నమునకుఁ బిలువఁ గోడ లాకలిలేనం
చు న్నందనుపడుకింటఁ బ, రున్నదురుద్దేశ మత్తయుడు కెఱుఁగంగక. ౨౪౦
- క. ఇన్నూటనలువదొక్కటి, విన్ననువగుఁ దొల్లితాను వివిధవిధములక
బన్నము లత్తవలనఁబడి, యున్నది యిట మఱపువచ్చు టూహింపంగక. ౨౪౧
- క. ఇన్నూటనలువదియురెం, డన్నది నీరాటరేవులం దత్తలపైఁ
గన్నెలు చెప్పకొనినకత, లన్నియుఁ దమ రత్తలైనయప్పుడు మఱవక. ౨౪౨
- క. ఇన్నూటనలువదియు మూఁ, డన్నడిఁ వెట్టియగుఁ గోడలన్నను గోపం
బున్నను బియ్యము చేటను, చున్నను బుట్టింటి కేగ నొప్పనినుతికిక. ౨౪౩
- క. ఇన్నూటనలువదియునా, ల్లున్నతియించెదరు వెట్టిఁ గోడలుపగయుం
జిన్నిమనుమఁడు ప్రియుండై, పన్నగ మరి పడగ యాత్తబంధువు నైనక. ౨౪౪
- క. ఇన్నూటనలువదేనగు, మన్ననచెడుఁ దల్లి నెట్టిమాటన్నను నే
మన్నను భార్యకుఁ గోపం, బన్నీతిని మతిని బాధ నలసెడునరులొక. ౨౪౫
- క. ఇన్నూటనలువదాఱగు, నన్నింటికిఁ బంపు మొండె నాచెప్పినరీ
తిన్నీవు మెలఁగుమొండె య, నన్నడఁకుచు నాలిమాట నడచినయేనిక. ౨౪౬
- క. ఇన్నూటనలువదేడగుఁ, గన్నెవినోదముగ నోమగఁడ దాచితి వే
ఱున్నను లెస్సన ధనమను, నెన్నిక వేర్వడ్డ నరునియేమఱుపాటుక. ౨౪౭

- క. ఇన్నూటనలువదెనిమిది, కన్నియలం దత్తలిపుడు కనఁబడిచెడునా.
చిన్నెలు తమ్మత్తలుమును, పిన్నివిధంబులను బఱపు టేకరువిడుటే. ౨౪౮
- క. ఇన్నూటనలువదియుమీఁ, దన్నవసంఖ్యఁ జనువెట్టి తనయునితో నీ
చిన్నదిచెడ్డది విడువుము. ప్రన్ననివేటొకతెఁ గొనుమురా యనునేనికొ. ౨౪౯
- క. ఇన్నూటేబది యగు నీ, వెన్నఁడు నొకదెబ్బవేయ విదిహేతువుగా
నన్నెదిరించును గోడల, టన్నను దలిమాట గొడుగు తొనసవిన్నకొ. ౨౫౦
- క. ఇన్నూటేబదియొక్కటి, కన్నెలుచదువుటను వచ్చుకప్పం బిదియే
వెన్నఁడు నాకోడంట్రిము, కన్నమ్మకు వ్రాయఁజాండు కమ్మల ననినకొ. ౨౫౧
- క. ఇన్నూటేబదిరెండగు, వెన్నఁడు మే మత్తమాట కెరురాడము మే
మెన్నియకార్యము లొనరిచి, నన్నోనాడ రని వృద్ధనారులా పలుకకొ. ౨౫౨
- క. ఇన్నూటేబదిమూడగు, నన్నము వెట్టునపు డంతె యవ్వల దిననుం
దెన్నఁడు మగలయెదుటం, దిన్నగ నిలువ మని యత్త దీర్ఘముదీయకొ. ౨౫౩
- క. ఇన్నూటేబదినాల్గగు, బున్నెమొ పురుషార్థమో యెపుడు నాటకముతో
వన్నెలపాటలపొత్తము, లున్నారుల కనుచు నత్తలు కుములుచోటకొ. ౨౫౪
- క. ఇన్నూటేబదియైదగు, గన్నకొమారితెలు చదువఁగాఁ బొగడుచు దా
నిన్నెమ్మి స్నువపఠించినఁ, గిన్నరకంతమని యత్త గేలి యునర్చకొ. ౨౫౫
- క. ఇన్నూటేబదియాఱగు, జిన్నపుడు నాకుఁ దల్లి చిలుక సమర్తకొ
మున్నూఱుచెప్పెఁ బుస్తక, మెన్నఁడు ముట్టనని యత్త యెచ్చిలియార్చకొ. ౨౫౬
- క. ఇన్నూటేబదియేడగు, చున్నది యొకవెట్టి సుతకు నూరకపాటతో
మిన్నగఁజెప్పాచుఁ గోడలి, కిన్నేర్పక పనులుచెప్పి కెడవినయేనికొ. ౨౫౭
- కా. ఇన్నూటేబదియెన్ని దింట సుత నేకృత్యంబునం బిల్వ కిం
కెన్నాళ్లుందువె నేఁడొఁతేసా కొనిపోఁడే యింటెఁడు న్నితల
న్తున్నేపడ్డది యత్తచచ్చె ననునీమోదంబులేదమ్మ యీ
రెన్నాళ్లూరక యుండవే యనెడు మాతృప్రేమ వాటిల్లెడుకొ. ౨౫౮
- కా. ఇన్నూటేబదితోమ్మిదై నెగడు వెట్టియన్న నోయంచు ముం
తన్నిండారఁగ నిప్పులు నిరెవగుండం బోసి తాను స్సృతుం
డున్నిర్బంధము చేసి కోడలికిఁ గట్టు న్నూతిఁ గోడంట్రి మీ
తెన్నకొ లోకమునందు ధాత విధియింతే జాలిలేకుండఁగకొ. ౨౫౯
- కా. ఇన్నూటర్వదియైనవెట్టి విషలిప్తేష్టాన్నముం బెట్టి చ
చ్చెన్నిన్నెల్లను శూలనొప్పి కనిపించెన్నిత్యముం గుట్లబొం

- తినన్నాళ్లుండుట గొప్ప కోడలని యాద్యత్యున్నతించోలె నూ
ర్చు న్నాపుత్రినిఁ బోలెఁ బెంచితి చరిత్రుం డాత్తఁడం దం చనుట.
౧. ఇన్నూటర్వదియొక్కఁడైవఱలు పేయింటం బగావెట్టి మే
మన్నాఁ డక్కఱకై కుమారిమెడలో పొగంబు సీకచ్చినం
గొన్నాఁ డబ్బ నురల్పఁ డెప్పటికి వాసుం డెచ్చి యీశున్న నీ
కన్నం బిక్కడ సున్న పొత్తునుచు నిత్యం బత్తి వేధించినట్.
౨. ఇన్నూటర్వదిరెం డగుం గఱవుచే నిల్లెల్ల గుల్లయ్యె నీ
కు న్నీనాథునకుట సరాసరిగ నాకుల్పోకలే నంపలే
యిన్నాళ్లులుగాదు నీకుఁ బడి హెచ్చేనెందుఁడెత్తు న్నరే
యున్నం దిందువు లేదటంచు స్తుపఁబస్తుంపించు నాయత్తచేట.
౩. ఇన్నూటర్వదిమూఁడగుం బడియ కేదీ యింట లేనపు మా
య న్నేమైనను బంపునట్లు గలదా యాధారమా న్రాత్ర యం
చన్న న్నాటకు మాట యోపలువ నీ కట్లున్నదా చూడుమాం
చు న్నానాగతిఁ దిట్టు నత్త మగువక సోల్లుంతవాక్యంబులట.
౪. ఇన్నూటర్వదినాలుగుం దరుణమందేమానితిం; దల్లికిం
గన్నెం దే మన సయ్యకుం బడుచుపైఁగ నిట్టు లాయిద్దఱుం
గన్నెక గొరిని బెండ్లిచేసి సుతు నిక్కట్లంబడంగ్రోగు రిం
కన్నోభేదము లాలకింపుఁ డొగి నేనింబల్ల వాత్రుచ్చెనట.
౫. ఇన్నూటర్వదియేనగు న్నతకు మాతృప్రేరణంబన్న పెం
డ్లిన్నేనొల్లనటంచుఁ బుత్తెలను బల్లింద్రంపి వేటొక్కచో
సన్నాహంబునఁ బెండ్లిసేయు జనకు న్నంసింతురో యజ్ఞులై
కన్నెం గైకొనువారి మెచ్చెదరొ యుక్తం బెట్ల యోజింపుఁదా.
౬. ఇన్నూటర్వదియాఱులో జనకుచే నేర్పడ్డయల్లుండు దాఁ
జన్నం పైనవశంబు కన్య యిదియే శాస్త్రీయమా పెండ్లి నా
కున్నీవే పతి వంచుఁ దొల్లటివిభుం గోరుక ద్వితీయంబు స్త్రీ
కున్నే యీకలిలో వివాహ మనుచుక యుక్తు బ్విడంబింపఁగట.
౭. ఇన్నూటర్వదియేడగు న్నతిని దా నిష్టంబులే కేలఁడే
ని న్నాబి డ్డని క్కాంత, సంతఁగొనిపో నేనీయ నీబిడ్డనం
చున్నాథుం డెదురాడి చేకొనును విజ్ఞుల తీర్పరు, బీన నీ
గ్గున్న న్వీరిటు రచ్చకెక్కుదురె మీ రూహించి నిందింపరే.

- శా. ఇన్నూటర్వదియైన్దిదో నిటులు వా రీసంచుఁ బోసంచు నె
స్సెన్నో వాదములాడ రచ్చలను జేయిం ప్రంగవా యత్త మా
చిన్న తీరుఁచెప్పఁపుననె యీ సిగ్గోర్వితేనట్లు గాఁ
జన్నఁ శాస్త్రులు పూర్ణనాదమును జర్చ ల్లాసకున్నందునఁ.
౨౭౮
- శా. ఇన్నూటర్వదియొమ్మిదో నువిదతా నిచ్చింప కాత్తేను నే
గు న్నానాగతులఁ వసించు నితరక్రోడంబుల న్నాథుఁడు
న్విన్నంబా టొకయింతలేక మసలు న్వేర్వేలుమార్గంబులం
గొన్నాళ్లేగఁగ నజ్ఞత నిజసతిం గూడుం బ్రమాదంబునఁ.
౨౭౯
- క. ఇన్నూటడెబ్బదగుఁ బతి, యు న్నాతియు విడఁగ బిడ్డ కొకవాడైనం
బిన్నలుఁ బెద్దలుఁ దీరుతు, రన్నిసు వెవ్వరినిగోరు నవ్వారు గొనఁ
౨౮౦
- క. ఇన్నూటడెబ్బదియునొం, టన్నందను నేను నేను నంచన నని యీ
కన్నియ పెండ్లివ్యయం పెటు, లన్నటు లని వాదగింతు రాలు న్నగఁడుఁ.
౨౮౧
- క. ఇన్నూటడెబ్బదిపయి, న్నిన్నగ రెండగును వెట్టి పితృవాదం
బున్నెఱపి యత్త జనకులఁ, జిన్నంబుచ్చుటను స్మృష కృశించెడునచటఁ.
౨౮౨
- క. ఇన్నూటడెబ్బదియుమూఁ, డు న్నమ్మఁగవచ్చు బిడ్డఁడును బతిలేరే
నిన్నీట మునిఁగి చత్తున, టన్నంతటి దుఃఖ మాత్త నత్త యిడినయేఁ.
౨౮౩
- క. ఇన్నూటడెబ్బదియునా, ల్లు న్నరు లెఱుఁగుదురు తల్లి కొడుకును వడి గొం
తున్నులిమి స్మృషను నూతను, సన్నకసన్నగను విడుచుసమయంబులలోఁ.
౨౮౪
- క. ఇన్నూటడెబ్బదేనగు, నెన్నిక నధికాశులెఱిఁగి యిది యేమనినం
గన్నియను మూర్ఛయున్నది, నిన్నను జేదనపు డట్టె నెలకొనియె ననఁ.
౨౮౫
- క. ఇన్నూట డెబ్బదాఱగు, నన్నెఱి వధియించుటెఱిఁగి యంగఱు ధనమం
దున్నట్టితీపిఁ బక్షము, చన్నంతనె బిడ్డ నిచ్చుసందర్భమునఁ.
౨౮౬
- క. ఇన్నూటడెబ్బదేడగు, చున్నెగడును బతిని సుతునిఁ జూడక యిడుమలో
చన్నస్తేలని సతి నూ, తన్నీట న్తునిఁగి ప్రాణతతిఁ గోల్పోవఁ.
౨౮౭
- క. ఇన్నూటడెబ్బదెనిమిద, గు న్నూనెను ముంచినట్టి కోకను ధరియిం
చు నిప్పవెట్టుకొను స్మృష, యెన్నివిధంబులను నత్త నీఁగుటకొఱకై.
౨౮౮
- క. ఇన్నూటడెబ్బదియునం, తన్నవకంబగును వెట్టి తనకన్వంబుల్
తన్నత్తవెట్టుపాటులుఁ, జిన్నపురోణి నిడి నూతిచేయవ నిడిపోఁ.
౨౮౯
- క. ఇన్నూటెనుబదియగు వినుఁ, డెన్నివిధంబులును గలవు పృథ్విని గన్యం
బన్నమ్మ లత్తవెట్టుట, కన్నెలు పెట్ట రని స్మృష స్వగణము నుతింపఁ.
౨౯౦

- క. ఇన్నా టెనుబడియొక్కటి, చన్నది మంచి దిశవచ్చు చాన విధము లా
 నెన్నుట యెట్లని యత్తల, మిన్న విచారంబుగదూర మి న్నరసినచోట. ౨౮౧
- క. ఇన్నా టెనుబడిరెండగుఁ, గన్నెల కత్త లొకయపు కఱవైనను మే
 మున్నామని యాఁడుఁబడుచు, లన్నిద్రలు వెట్టుపాటు లొకతకంటై. ౨౮౨
- క. ఇన్నా టెన్నదిమూఁడగు న్నతికిఁ శ్రాష్ట్రయక్రియన్ వృధయై
 మూన్నాళ్లట్టుడికించినట్టు స్మృష బా ముల్వెట్టి పోనత్త దాఁ
 జిన్నడ్డే విధవాత్వమంది సహజుం జేరు న్నదాకాలముం
 బన్నంబు ల్యుటప న్ననాంద యువతిత్వప్రాభవం బొప్పఁగన్. ౨౮౩
- క. ఇన్నా టెన్నదినాలుగ, గున్నా నాగతుల వీరు గొలిపెడిబాధల్
 దిన్నన్నము నీరగు నొడు, వ న్నేనని నడుముగట్టి వచ్చితి నేనిన్. ౨౮౪
- క. ఇన్నా టెన్నదియైదగుఁ, గన్నియలం దెచ్చి యమ్మఁగా చేరముచే
 యు న్నాకిమ్మని కొను నే, తెన్నున వచ్చినది యంచుఁ దెలిసికొనకయే. ౨౮౫
- క. ఇన్నా టెన్నదియాఱగుఁ, గన్నియ మ్రుచ్చిమిని దెచ్చి కైకొనుఁ డేఁదెం
 పన్నేరఁ దల్లిలేదయి, యన్న దటం చంటఁగట్టి యొకకొంత గొనన్. ౨౮౬
- క. ఇన్నా టెనుబదియేడగుఁ, గొన్నంతఁ గ్రమక్రమముగ గుణములఁ గనిన
 నిన్నను మాటల మోసము, చెన్నగుఁ బితయేఁడి యేమిచేయుదు రవలన్. ౨౮౭
- క. ఇన్నా టెనుబదియేనిమిది, కన్నపువొంగలు గ్రహించి కన్నియలను నె
 ఛన్నను దలిపండ్రుల కెఱుఁ, గన్నేరకయుండ నొసటఁ గాల్పరబయతన్. ౨౮౮
- క. ఇన్నా టెనుబదితోమ్మిద, గు న్నందనులందు నాసగొని యత్నమునం
 బ్రన్ననికుఱ్ఱం డెందే, నున్నను బల్లినిహరించు నుదుటులు గలుగన్. ౨౮౯
- సీ. ఇన్నాటతొంబది యెసఁగుఁ బ్రయత్నించి కొన్నబిడ్డని చెవుల్లుట్టి నూది
 పువ్వులు నడ్డకాల్పులు చిన్నెమచ్చలు నమరించి పెంచుచు నాత్మజనకు
 లెఱిగి యేడ్చుచువచ్చి యిమ్మని బతిమాల నున్నాఁడు మీకింక నొకఁడు వీని
 నిండు మా కిందున్న శేమిలోపము సర్వమును మీఁద మామోహమును గనుండు
 వచ్చుచును బోవుచుండుఁడు వలసెనేని, గొనుఁడుమీకేమి నేఁగల్గఁ గుఱ్ఱి కిరువు
 రైతి మయ్యల మతనికి హాయిగాద, యనుచు బుజ్జవమునఁ బంపునాతఁ డున్న. ౨౯౦
- క. ఇన్నాటతొంబదొక్కటి, చిన్నకుమారులను దెచ్చి స్వీకృతిఁ బెనుపన్
 మన్నిగొనుమారి వారిని, దిన్నఁగఁ గూర్చుండ కలఁతఁ దెచ్చికొనుటయా. ౨౯౧
- క. ఇన్నాటతొంబదియైరెం, డన్నలఁ దమ్ములను జేరు స్వార్జిత మని యెం
 డున్నతనినో పరాశ్చకుఁ, గొన్నను స్వార్జితము పరులకును బోవు ననన్. ౨౯౨

- క. ఇన్నూటతొంబదియు మూఁ, డున్నిజశిశువులకుఁ జేల్లిడుటలో జనకుల్.
గొన్నశ్రమం బరయుచే, విన్ననుపుగఁ జెప్పవచ్చు వెట్టి యటంచున్. ౨౯౩
- క. ఇన్నూటతొంబదియునా, ల్లున్నాపితపేరు నాదుగురుపే రని వా
దున్నెరయఁజేసి తుదకే, తెన్నునఁ బో కబ్బి యనుచుఁ దేల్పు నరయఁడా. ౨౯౪
- సీ. ఇన్నూటతొంబది యేనగు నొక్కఁగా నొకబిడ్డ యింక నేనొప్పుకొనను
దేవునిపే రనుతెఱవ నింకొకసారి గానిమ్మ యిప్పుడు గాదునాదు
తలిదండ్రులిద్దఱుఁ గలసినపే ర్వెట్టుదు నటన్న తనపతితో వధూటి
యింకవట్టిది లెండు హీననామములేల యనఁగ హీనులె నాదు జనకు లిన్ని
పొమ్మ నీదుతండ్రిపో, హీనుఁ డగుఁతల్లి, హీనురా లటంచు నీరసమునఁ
గొట్టుకొనుచుఁ దిట్టుకొనుచును దంపతుల్, పేరు పెండ్లిదాఁకఁ బెట్టరేని. ౨౯౫
- సీ. ఇన్నూటతొంబదా తేర్పడుఁ బుట్టిన బుడుతలు నిలువకపోయిరేని
నాసారిపుట్టిన యదియైన బ్రదుకునన్ బ్రమఁ బెంటపైఁ బాఱవైచి తెచ్చి
పెంటయ్యయని పుల్లెవిస్తరిలోఁ బెట్టి పుల్లయ్య పుల్లాకు పుల్లి యనుచు
నీదిరపుంబనుల్ చేసి చింపిని యని వెట్టెయ్య యని బల్లి విశ్రుఁజంపి
బాఁపనయ్య యటంచును బాముఁజంపి, పాముమంత్రంబునేర్చి సుబ్బయ్య యనుచు
రాజుదయ లిబ్బలాంది స్వరాట్సమాఖ్య, నాత్తజన్తుల నామధేయములు నేయ. ౨౯౬
- క. ఇన్నూటతొంబదేడగు, మన్నామము వెట్టుఁ డేను మనిచెద నీబి
డ్డ న్నాధన మిచ్చెద నిట, నన్నిలుపుఁ డటన్న వృద్ధనారుల మమతల్. ౨౯౭
- క. ఇన్నూట తొంబదెనిమిది, చెన్నగుఁ దనమనుమరాలిఁ జెంతమెలపుకొం
చు న్నిపు తల్లిఁజేరక, యన్నం బన్నసరమిత్తు నూ యని నేర్పన్. ౨౯౮
- క. ఇన్నూటతొంబదియునై, దున్నాల్గు నత్తపేరిదుహితకరము కా
లన్నిప్పులలోఁ బొరపిన, యన్నేరిని ముద్దరాలియాశయ మెన్నన్. ౨౯౯
- గీ. మూఁడువందలులెక్కను మొనయు మతము. వెట్టి యందలి భేదము ల్వివిధముల వ
చింపఁ దోచినయట్లు దూషించువారి, నోటవాసముచేయుచుండును సతంబు. ౩౦౦

ఇది తృతీయశతకము.

చతుర్థశతకము.

- గీ. మూఁడువందలుయొక్క-పై మురియు వెట్టి, మతమనఁగ నాత్మసమ్మతమార్గమందు
నడచుటయ కాక యొకరియాజ్ఞ మనకేల, యనుచు నున్నార్లుఁ డందుమాధ్యమున నిలుచు

- గీ. మూడువందలరెండగు ములుచవెట్టి, ద్వైత మెక్కుడు తక్కు వద్వైత మనుచు
మాధ్యులును స్తార్తులునతి ప్రమాదముగను, నాదులాడెడునోట నివాసముండు. 301
- గీ. మూడువందలమూడగు మూర్ఖులేల, వాదుసేయంగ నెందు మాప్రస్నగతియు
కున్నదే చూడుడని వైష్ణవోత్తములు వి, శిష్ట నుద్వైతమును గొనిచెప్ప వట్టి. 302
- గీ. మూడువందలనాల్గగు మున్నుబుఘుల, నిర్మలిం గొన్నబుగ్యజుర్నియమ మెడలి
శాంకరంబని రామానుజం బటంచు, మాధ్వమని గుద్దులాడెడు మనుబలశ్రును. 303
- క. మున్నూటెదుగ వెట్టియ, గున్నెరిసిన త్రిమతములను గొట్టుచు వైవం
బన్నది వైష్ణవ మన్నది, మున్నొకసేగపదయుతి సముద్భవమైనన్. 304
- క. మున్నూటాటగువెట్టియ, గన్నగము పాశుపతము గాఢాసప్య
బున్నెశాచరశాక్తే, యొన్నతమతము లవి లేచి యూరగాడెడునోట. 305
- గీ. మూడువందలయేడుగా మొనయువెట్టి, తాపణికమును గాపాలికంబువైత
దీక్షకంబనఁ దన్తతధ్యేయదైవ, తములు శాస్త్రము లున్నట్టి స్థలములందు. 306
- గీ. మూడువందలయెన్నిదో మునుపటివియుఁ, గా కమానుషికంబులు గాఢబౌద్ధ
మనుచు నూహోమ్మదీనుమంచును నడుమను, ప్రస్తుతంబంచుఁ దన్తతక్షగ్గ లలర. 307
- గీ. మూడువందలతోమ్మిదోముఖ్యమతము, ప్రబలిప్రాచుర్యమునకుఁ బ్రభులుప్రజల
నియతించేయించుటకుఁ బ్రయత్నించునవస, రంబునం దోచు కష్టసూరకృతులందు. 308
- గీ. మూడువందలపది మురువయ్యెనీవల, వీరిఁజూచి కొంతవెట్టిపుట్టి
రాట్టులనుచు రాజరాజులంచును స్వాము, లనుచు వెలసియుండి రందునందు. 309
- క. మున్నూటపదునొకండగు, నున్నతిగను వర్ణమునకు నుపవర్ణంబు
తప్పన్నంబై వాదడుమచు, నన్నేచూడుమని వింతనాటక మాడన్. 310
- సీ. మూడువందలమీఁద మూడునాల్గులవెట్టి ప్రభవించెఁ బలవలువలవ లేచి
బ్రాహ్మణాదులు స్వగౌరవము వెల్లడికాఁగ విప్రవిదోదులఁ బట్టికొనిరి
రాజులు బట్టులఁ బ్రబలంబుచేసిరి సాలిపెద్దలు మాసటలు దాస
గులు పిచ్చుకుంట్లును రుంజలు పొడపిచ్చుకలు నిట్లు ప్రతినరగౌరవంబు
గూర్చిముచ్చటింపఁ గోరి యాచకవృత్తి, వారికనురఁజేసి స్వధానపుష్టి
నెవరివారి వారు వృద్ధిసేయఁగ నవి, కొన్నిజాతు లగుమఁ గూడె నిందు. 311
- గీ. మూడువందలపదుమూడు ముచ్చటగును, మతము వెట్టిని రాజులు మానుకొనిరి
పాలనమ్మును బ్రాణము ల్లోలుపోయి, రంపటో యని యాలించినందుకతన. 312
- సీ. మూడువందలపదుమూడు పైసొక్కటా వెట్టిని జదువుఁడీ విబుధులార
యిన్నూటతోంబదా అన్నదానికిఁ గ్రిందఁ బేరులలోఁ జిక్రవిధము లిట్లు

- శీ. సుబ్బరావని కే. శూర్యరావని యెల్. రామచంద్రుడం చీ. యు. పంతు
లని టీ. కె. చార్యులం చని సీ. పి. రావని డబ్బియు వెంకన్న డాటరు ముస
లమ్మయంచు యం. వి. హాలంచు నీరీతిఁ, బేరులందు వింత వెడలు చుండె
నిల్లుఁ బేరుఁ బోయి యింగ్లీషుపాడియత్తు, రములు నిల్చునేమొ క్రమముగాను.
- క. మున్నూటపదేనయి నిలు, చున్నుత్యముగాఁగను పరిశుద్ధుఁడు దేవుం
డున్నాడన లేడన లే, కున్నం గల్గినను నిష్ప్రయోజన మనినన్. 309
- క. మున్నూటపదాటగు లేఁ, డన్నను దోషంబు గలఁడు ప్రారబ్ధంబుం
గన్నంత దేవుఁడున్నాఁ, డన్నది నిశ్చయము తెలియ ననవసర మనన్. 310
- క. మున్నూటపదేడగు మును, పున్నంతటి శక్తి యిష్ట దుండదు కష్టం
చె న్నిలిపె మంచిదారిని, మన్నిక బ్రగుకుటయె మనకు మంచిది యనినన్. 311
- క. మున్నూటపదియునెన్నిది, నెన్నఁడు దేవునకు శక్తి హీనంబగునే
చిన్నతనం బటులనకుము, తిన్నని మార్గము నీకుఁ దెలియదనియనన్. 312
- క. మున్నూటంబంచొమ్మిది, యన్నది మనశక్తి యుడిగె నాదేవుని జా
డన్నేరము మున్నిటివా, రన్నం గన్దొనఁగఁజాలి రని వాదింపన్. 313
- శా. మున్నూటిర్వదియకా స్వశక్తియుదుగం బో దెందు నానాఁటికిన్
మున్నెవ్వారును జూడనట్టి విషయంబు ల్లాంచుచున్నార మం
చున్నీల్లం గలవానిఁ గానఁ డితఁడా నూత్నాంశము ల్పాచుఁ జా
లు న్నవ్వంగలరంచుఁ జేవిసరుపల్కు ల్పల్కువానిం గనన్. 314
- క. మున్నూటిర్వదియొక్కట, గు న్నాదేవుఁ డధికుండు గొఱ నీదేవుం
డన్నతనిబుద్ధితేమికిఁ, జిన్నినగవుగాక ప్రతిగఁ జెప్పుదురేనిన్. 315
- క. మున్నూటిర్వదిరెండగు, నన్నింట సపారుషేయ మగుమావేదం
బన్నను నమ్మఁడు తనతను, పు న్నరులూనరించినారు పో యని నిక్కున్. 316
- శీ. మున్నూటయిర్వది మూడగు వెట్టిలో వేదంబులును సత్యవేదములును
దానిలోఁ గ్రొత్తప్రాంతలభేదములు నన్ని వేదంబులను దొల్లి వింతగాను
గుడ్డికిఁ గనులూసంగుటకు గొడ్రాలికి బిడ్డనొసంగను బేదరాలి
కర్థంబులీయఁ బ్రత్యక్షమా దేవుఁ డీ యత్యథనాగరకాగ్రగణ్య
కాలమున నొక్కరికి నెందుఁ గానరాని, కారణముఁ జెప్పఁజాలరు కాలశక్తి
యుడిగె నన నొప్పుకొనరు పూర్వోచితము, లనెగ్రహించుచు నీతుల ననువదింపు.
- క. మున్నూటిర్వదినాల్గు, చున్నది మావేదమెల్లఁ జూపించు ననుం
బెన్న నెఱుంగదు సల్లె, జ్జన్నను మిన్నరయు నించు నరయఁగరాజే. 317

- క. మున్నూటిరువదియైదగు, మున్నిటిబోధకులు నిష్ఠాముట్టిరి తినిరం
చున్నుడువు నిపుడు బోధకుఁ, డెన్నఁడు తానేనుచేసె నిహిహీ యనఁగన్. 329
- క. మున్నూటిర్వదియాఱగు, చున్నది యవను లను మాట హూణు లనెడుమా
టున్నది మా గ్రంథంబుల, నున్నవె మీదాన వాఱు నుడికింప ననన్. 330
- కా. మున్నూటిర్వదియేడగు న్నునువు మీ భూగోళకాష్ఠంబులొఁ
గన్నారే మిను నేలుదేవుఁ డెపుడుం గాఁపుండునామంచుకొం
డ న్నేమామెవరెట్లు గాంచితిమి నింట న్నిరుకాష్ఠంబులొఁ
గన్నారా శనిజోనినట్లుముల నాఁగా విన్నవాదంబులన్. 331
- కా. మున్నూటిర్వదియైన్ని దాబునునిలో భూగృహము ప్రాప్తమున
గన్నా మచ్చట మాదారల్ దురగలున్ గండెక్కియున్నార మీ
చిన్నెల్లనిననారు తేరగుటచే సిద్ధంబు మేమెల్ల మీ
కన్నన్తుండు జనించినార మని వాఁవైచిత్రిఁ జూపించుటన్. 332
- కా. మున్నూటిర్వదితోమ్మియై శివు నమ్మం దిచ్చుగర్భముల
న్నన్నమ్మన్ స్వతులంబుగావునను విష్ణుసంబుమెండై నగున్
శన్నంబోయి సుఖింపనిండు పరమానందంబున నాభ్యంతో
డన్నాబిడ్డలతోడ నంచని దవిస్తంబైన తావందినన్. 333
- గీ. మాఁడువందలముప్పది మూర్తులను, బూజయేమని తెగడి తాము నటలు మ్రొక్కు-
ప్రాప్తనృప్తులమాటల కట్టెమాన, పోయి కడగండ్లఁబడువారిపాంత నిలుచు. 334
- క. మున్నూటముప్పదియు నొక, టిన్నవృందం తావళము కటినిబాట్టును జే
తన్నిమురుఁ గంతమునఁగల, నన్నున్నిందిండు నానినాట్యానుస్మరిన్. 335
- క. మున్నూటముప్పదియురం, నున్నేకనఁజాల దేవుఁడు గుడినిలుచునే
యన్నతఁడుఁ గట్టు నొకగుడి, నన్నని తానచట నడుచు నగరేల బుగ్గుల్. 336
- గీ. మాఁడువందలముప్పదిమాఁడు వఱలు, జీవహింసయొనర్చి యబింప నవి
నిత్యముజ్ఞముసేయు సన్నేరుపటిని, మిన్నకుండిన బుధులనుపూజించు. 337
- క. మున్నూటముప్పదియునా, ల్లు న్నేర వచింప మాతములొఁ గలనెత్తి
న్వెన్నునిభక్తులు శివభ, కున్నేత్రము తెల్చిచూడ దోష మాటన్నన్. 338
- క. మున్నూటముప్పదేనగు, నన్నిటికిని ముందు తిరుపదాంకము లేడే
నిన్నీరసం బనుచుఁ దిరు, వన్నెలపులి తిరుకటుకని భాషించెడువోన్. 339
- క. మున్నూటముప్పదాఱగు, నన్నింటికిఁ జివర లింగమని చేర్చుమనం
గన్నియ యత్తయలింగమ, యన్నములింగ మని పత్కెననవినువోటన్. 340

- క. మున్నూటముప్పదేడగు, నన్నిట హరిపేరు తేనియది దోషం బం.
చున్నారాయణ నాటక, వెన్నుచ విభుడవని భక్తివెట్టిని బలుకన్. 332
- క. మున్నూటముప్పదెన్నిది, యెన్నిక రామానుజా వ్యపేంద్రా బసవా
లిన్నడ లిన్నడ యనుచు, నెన్నుని దగకంటి దలచ విడిచిరయేనిన్. 333
- గీ. మూడువందలముప్పది మూడునాటు, స్వార్థనానన మెప్పు వైష్ణవుడు చూడ
రాదు వైష్ణవుతో బల్కరాదు శైవుఁ, డగిడుబి ణ్ణభయముఁజెలుచునపు డెన్న.
- గీ. మూడువందలనలువది మురియు వెట్టి, వాడుక సుమామ హేళ్యరపట్టనమ్ము
ననిరి లక్ష్మీనృసింహపట్టన మటంచు, జెప్పుకొనుమాటలనుబట్టి గొప్పగాను. 334
- క. మున్నూటనలువదియునొక, టిన్నవలియనంతరమున డెక్కను మదమా
నన్నముఁ దినియుందినక య, మున్ను విడెంబుగొనఁ దానమొనయం గనినన్. 335
- క. మున్నూటనలువదియురెం, టన్నరులను వెట్టిపట్లు నవ నున్నము పాల్
వెన్నలు కదలిఫలములు, దిన్నయనంతరము పడెము దినఁ గొందఱతోన్. 336
- గీ. మూడువందలనలువదిమూడు మూతి, మీఁద మీసమున నియోగి మెఱయు శక్తి
లేనివైదికి గొటిగించుఁ గానరాదె, తారలమృ మటంచు సంతసముగొన్న. 337
- గీ. మూడువందలనలువది మొనసి నాల్గి, టిని వహించినవెట్టి యెట్టిదన వినుడు
తనపితామహుఁడో ప్రపితామహుండు, మంత్రి యని వీర సేఁడు పంథములుగొట్ట
- క. మున్నూటనలువదైదగు, న న్నితఁడు చూచినపుడు నమయను మును సేఁ
గొన్నాల్లు చదువుశెప్పితిఁ, జిన్నప్పుడు పేద యిపుడు స్థితిమంతుఁ డనన్. 338
- క. మున్నూటనలువదాటగు, నున్నతపదవులను గొన్నయుద్యోగులక
ల్ల న్నేన గురుడ ననునొకఁ, డున్నయవిధిఁ జూడఁడుఁ బలుకఁడుం బుడుకఁ డనన్
- క. మున్నూటనలువదేడునఁ, జెన్నప్ప! వీఁడు నాదుశిష్యుఁడు నాచేఁ
దీన్నాఁడు మొట్టికాయ ల, నున్నగరాధీశు నెదుటనుం బడవెఱచున్. 339
- క. మున్నూటనలువదెనిమిది, మున్నీతఁడు నాజనకుప్రభుత్వమునం దె
ప్పు న్నెన్నెత్తుకొ నెడువార, దిన్నాఁటికిఁ బెద్దయయ్యోనే యన నిలుచున్. 340
- గీ. మూడువందలనలువది మోయుతోమ్మి, దిని వచింతురు నన్నిప్పు తేటిచూడఁ
డోనమాల్ నేన సేర్పితి నున్నతంపు, జదవి యీతనికబ్బె నం చుడుటునేని. 341
- గీ. మూడువందలయేబది వీఁడొ నేను, జదువుబడిలోనె చదివెను జట్టుబండ
యిప్పు డధికారియయ్యో నేడేని పదవి, నిమ్మనిన వ్రాతరాదని యెగురు ననిన. 342
- క. మున్నూటేబదియొక్కటి, విన్నదనం బింతలేక వీఁడొక ప్రభువా
చిన్నది బెదరదు మును మా, పిన్నాయన పిడుగటంచుఁ బ్రేలినయెడలన్. 343

శా. మున్నూ పేబదిరెండగుల గొలువులో ముజ్జిడుగా వైదికులో
గొన్న రన్నిపదంబు లప్పుడు నియోగుగ్ నేడు చేకొన్నవా
రున్నారేకద ముత్రి శేఖరు లటం చుద్వేజిత ల్పల్కంగా
విన్నంత న్నగియూరకుండ కదియే విస్రంభ మాత్తంగొనక.

342

గీ. చూడవందలయేబదిమూడు గొరలు, వెట్టి వైదికునట్టు లోవెడంగ ప్రహ్లా
మందుగలిపెదవా యని పుత్రుడిట్టు, నమ్మలక్కల యుత్తమర్యాద నరయ.

343

శా. మున్నూ పేబదినాల్గునా జగములోమూర్ఖుల్ విశేషించి వే
షాన్నత్యంబున మీటుటం గులమునుర్యాదల్ విసర్జించి రా
జున్నట్లాద్యుడు నాద్యుపోలికిని వైఖ్యం దంత్యం దద్యున
ట్లు న్నానాగతులం జరించుటది చెల్లం బండితాసహ్యమై.

344

శా. మున్నూ పేబదియైదగుల్ స్థితికినిమ్మందేని వేషంబుగ్నే
కొన్నకొ గుడ్డల కేమిలోప మవినాకుంజిక్కవో యత్సరం
బు న్నేరం డతిగర్వియై తిరుగువోమోసంబు వాటిల్లు నే
నన్నన్నచ్చదు చెప్పవారెవరొ యంచల్లాడు నావెట్టికి.

345

శా. మున్నూ పేబదియాలుగా మనుజుమోముంజూడంగా నే యితం
డిన్నాట న్వసించువాడు కుల మి దీవృత్తిలోనాడు నా
జెన్నారంగను వేష ముండదయినక శ్రేష్ఠత్వముం బాసి పో
పున్నవ్వం దలవంపులంద నది యొప్పు న్నెట్టియై వెట్టియై.

346

శా. మున్నూ పేబదియేడగుల బలువు రల్పుకొ గొప్పవేషంబులో
డన్నిల్వంగఁ బ్రమాదబుద్ధి నిటురండా యంచుఁ శీతంబుచూ
ప న్నేనర్హుడంగా నటం చవుడు దాపన్లేక సిగ్గొంది ప
ల్కు న్నాడం దవమానమాగద వివేకు ల్దాని శ్లాఘింతురే.

347

శా. మున్నూ పేబదియైదిదొ నధికుఁ డున్నకాత్తవేషండుగా
శున్నం గాంచు నశౌరవం బొకట సేయ్యర్బాంధవులో మెచ్చ ర
చ్చున్నందైన స్వకాంతి డెల్పు ననుచుకొ సాధారణాకారతం
గొన్నం గొందురుగా కగర్వు లది లోకులెట్టిగా నెన్నరే.

348

శా. మున్నూ పేబదితొమ్మిదొ నధికుడేమో దాసుగొన్నట్టి యా
యాన్నత్యస్థితి కల్పునెత్తఁ గడ దాయంజూడఁ దానల్పతం
గన్నం గాంచునుగాని యల్పు నధికుంగావింపగా నెర్పునే
యెన్నం డెవ్వ రొసంగి రీయధిక్పతిక హీ యంచు వట్టేడ్చినక.

349

- క. మున్నూటగ్గదియై తలిర్చు వృషభంబుం బోనివేషంబుతో
డన్నక్కాటువు లిస్సి నోరు మెచపండబైత్తు శక్తుండు గాఁ
డన్నా యేటికి నీని కీ పొగరు వే యిట్లేకయా వేష మి
ట్లున్నా మీయెడ మేనునొప్పి యని తానూర్చుచ్చు నావెట్టియున్. 310
- క. మున్నూటగ్గదియొక్కటో పలుకునే ర్తుల్లిటు వేషంబులం
జిన్న లెద్దలుఁ బోవుపోకడలనేఁ జిత్తంబులన్ వ్రాసి క్రి
ద నిర్భాగచనుక్రియ లైలిపి పొత్తం బొందు చేయం దలం
పున్న వ్వానితి నిందుఁ దొప్ప నని యేమో వెట్టి వాక్రుచ్చినన్. 311
- క. మున్నూటగ్గదిరెండవుఁ, దన్నుం బలపఱుచుకొనఁగఁ దక్కినప్రాణిం
దిన్నం దిననూహించిన, నన్నరునన్జ్ఞాన మధికహాస్యాస్పద మై. 312
- గీ. మూఁడువందలయఱువదిమూఁడు తప్పు, గాదు జీవికి జీవిగాక మఱియొండు
గలదె బ్రాహ్మణులు దినుశాకములు ప్రాణు, లనఁదగదో యంచు వాదించు నతనివెట్టి.
- క. మున్నూటఱువదినాలుగ, గు న్నాకాహారమునకొకోపుట్టెను భూ
మిన్నిఖిలజంతువులు నే, నున్నది యేటికని యొక్కఁ డూహింపఁడయేన్. 313
- క. మున్నూటఱువదియొదగు, చున్నది మమ్మనిన బ్రాహ్మణోత్తము లొకయేఁ
ట న్నుమలరె గజమ్మనక, సన్నిభ మాగుమాంస వానుచు సరిపుచ్చుకొనన్. 314
- క. మున్నూటఱువదియాఱగు, నెన్నెటి భగవంతుఁ డఖిలమృగముల సృజియిం
చెన్నరుఁ డెన్నెటి దానెఱుఁ, గన్నేరక చంపి తిని. యథుం బొడఁగూర్పన్. 315
- క. మున్నూటగ్గదియేడిటఁ, బన్నగమంత్రమ్మనేర్చి పాముపగిదినుం
ట న్నరుఁడుపొట్లకాయఁ ది, నన్నడకిన నవ్వు వెట్టి నానాగతులన్. 316
- క. మున్నూటఱువదియొనిమిది, యెన్నఁడు హింసయని మదిని నెంచనివాఁడుం
బున్నమ నమహనఁ బెండిలిఁ, దిన్నది త ప్పెఱచి యని విధిం గొనియాడన్. 317
- క. మున్నూటఱువదితోమ్మిది, దున్నలు నెద్దులును జావఁ దోలాలిచికొనం
దిన్నం బాపముగా దగు, నన్నది విడనాడి చంపి యటుచేయ నగున్. 318
- క. మున్నూటడెబ్బదియగుం, జిన్నప్పటినుంధి పెంచి చివికినపసి మేఁ
పన్నేరక కటికకు విలు, చున్నరుఁ డని యొకట వెట్టి శోకించునయేన్. 319
- క. మున్నూటడెబ్బదొక్కటి, యెన్నఁడు చచ్చునిది కాఁపు లిచ్చుట యెన్నం
డిన్నాఁడె కొంద మని విష, మున్నటలకుఁ బెట్టు దుప్తపురుషులకేడ్చున్. 320
- క. మున్నూటడెబ్బదియరెం, డు న్నేర్పున నెఱిఁగి యట్టిదొంగల గృహు ల
మ్మన్నేర్పిరి పడుగొడ్డుల, నన్నా యని వెట్టినవ్వు నాసమయమునన్. 321

- గీ. మూడువంశలడెబ్బదిమూడు నాక, నెత్తు రంతముఁ బోవునం నొచ్చి మొత్తి
యూడుములను గోతిలోనింపి యూరఁబందు, లను వధింఁదెను సమయములను బొసంగు
- క. మున్నూటడెబ్బదియూనా, ల్లున్నేర్తురు విజ్ఞులెఱుంగఁ గుక్కల యీధుచే
సన్నపుటిలుసొచ్చినఁ తోఁ, కన్నఁకెన పొంస యుసనికన్లుని చూడఁ.
- క. మున్నూటడెబ్బదేనగుఁ, జిన్నంతటినుండి తోడుదెలిలి గుకంబుఁ
సన్ననిగూడునఁ బెంచిన, యన్నగులపినోచమునకు వ్యాఖ్యానముగఁ.
- క. మున్నూటడెబ్బదాఱగు, సన్నము ముట్టే నని కాకయఱుతం గుడగ
జ్జిన్నాటఁగల్గ నది పడు, భిన్నత గలకాల మతనిఁ గిల్పింపఁజేయఁ.
- క. మున్నూటడెబ్బదేడగుఁ, గన్నపుఁగుక్కలను బట్టి కాఁగిడుగంజిఁ
వెన్నునఁబోసిన దుగ్గతి, కన్నాళ్లకు ముక్తియగును నెంచెడువట్టిఁ.
- క. మున్నూటడెబ్బదెనిమిది, యన్నది సర్వజనసమ్మోహస్యత్యంతి హిం
సన్నం దోషము గట్టఁగ, నెన్నెమల కిచ్చుబలు లనేకఁబ్బడిగఁ.
- క. మున్నూటయెనుబదికి నొక, టిన్నునము న్యూనముగ భుజింఁచెడు సదియూ
నెన్నికల జంతువులఁగొనఁ, బన్నినఁమురులాది బోనుపగ్గంతంబుఁ.
- క. మున్నూటయెనుబదియగుఁ, దున్నల కెద్దులకు ముక్కుదున్నీన నవి తా
మున్నన్నినాళ్లు దుఃఖము, సన్నరులను నిట్టసనుచు నలఁగెడు వట్టిఁ.
- కా. మున్నూటెన్నదియొక్కటా విసముపై మున్నీఁగ కాల్పోపి గూ
సన్నాన్నాదుల ప్రాల దోషమునునాచార్యుల్ సదా యంగడుల్
పన్నం గుష్టుగుగార్తు లగ్భకుల నార్పం గాంచుచుం బల్కుతే
యున్నం దీనికి నర్థ మే మనుచు నా యుత్తాద మాశించినఁ.
- క. మున్నూటెనుబదిరెండగుఁ, బన్నుగ సారస్వతమునఁ బండితులు కవుల్
మున్నిటివారలు మొదలుగ, నెన్నికఁగనఁ జేసినట్టివెల్లును వెల్లుల్.
- కా. మున్నూటెన్నదిమూడగు న్చుడుఁడు సంసూర్ణాఖిలామ్నాయముతో
హృన్నీరేజమునందు నిల్పి పలునావృత్తు ల్వచోవైఖరిం
బన్నంబు ల్తడఁబాటులేక నుడువున్ వ్రాల్సేయుచోఁ బట్టి వె
క్కన్నన్నం గనలేది తొల్లియనఁజే కాటిల్యుడం చాడినఁ.
- క. మున్నూటెన్నదినాలు గ, గున్నందినులోద్భవుండు గొనకొని యలచి
మన్న తనదక్రబంధము, నన్నిలుపఁడె తింపునయన నడకడువట్టిఁ.
- క. మున్నూటెనుబదియైదగు, సన్నతకావ్యముల యజ్య స్వప్నములోనం
గన్నవి నుడివిన నందఱు, నున్నను తేకున్నఁ గలల నూటాడింపఁ.

- క. మున్నుటెనుబదియాఱగు, నెన్నఁదొ పెద్దన్న వేటప్పల్ల మశేషం
బున్నోడువఁ గర్త యెదుటికి, నిన్నఁడును సైంధవంబు నెఱుకులఁ దేటన్. 352
- క. మున్నుటెనుబదియేడగు, నెన్నఁడును గావ్యములను నింతులు చనువ
వైన్నంజనేయ నవయవ, సన్నతి యొనరింప వెట్టి సహియింపదయేన్. 353
- క. మున్నుటెనుబదియేనిమిద, గు న్నారులు చదువుకొనఁగఁ గూడినకృతి యెం
దున్నదని యన్నియును బుగు, పోన్నతి నే చెప్పుననుచు నొగి వెట్టి యనన్. 354
- క. మున్నుటెనుబదితొమ్మిది, యన్నియుఁ బురుషాంకితంబు లైనను స్త్రీలున్
మన్ననఁ “గ్రూరుఁడనయ్యా”, నన్నేలు మటంచుఁ గీర్తనము నేయ నగున్. 355
- గీ. మూఁడువందలతోంబదిం బురుషుఁ డతివ, వగ్గనమునేయ నతివ దా న్నాగుకువిత
నతివ వర్ణించునే వింతయనుసరణపు, వెట్టిరా యని యొక వెట్టి విహసియింప. 356
- క. మున్నుటతోంబదియునొక, టన్నిలుచుచు వెట్టి కవి తడంబడ నదియే
మిన్నయని తప్పు ప్రోవల, కు న్నెలవగునట్టి నేర్చి కూర్చినయెడలన్. 357
- క. మున్నుటతోంబదియురెం, ట న్నొగులును వెట్టి యర్పణముదాఁక పటా
క్తిన్నెఱవి పిదపఁ జేలవ, ము న్నీరసరచనఁ గథను మొదలిడి చెఱవన్. 358
- గీ. మూఁడువందలతోంబదిమూఁడు మూడు, నెగను సప్త్యంతములు కీడ వివియుఁ బదునె
నిమిదివర్ణనలందున నిమిడినవియొ, యనుచుఁ బరిహాసమున వెట్టి యాడెనేని. 359
- క. మున్నుటతోంబదియునా, ల్లు న్నొక్కివచింపవచ్చుఁ గుఱుడుచు గవి
తొన్నతికి నడుముగట్టి ధ, రన్నేలను భువి వసుంధరను నవని ననన్. 360
- క. మున్నుటతోంబదేను గ, విన్నేనని పకవి విట్టివీఁగుచు భాషా
భ్యున్నతికిఁ గృషియొనర్పక, యున్నది చెడఁగొట్టుకొను నొహో యనువెట్టిన్. 361
- క. మున్నుటతోంబదాఱగు, నన్నీలోకంబు బుధగణనకుం చెచ్చెన్
వన్నెకు నెక్కితి నని యొరు, లన్నిరసించెడు సుహృత్తులౌభువముఁ గనన్. 362
- క. మున్నుటతోంబదేడగు, నన్నందఱు గొరవించి నాయొద్దికి రా
కున్నను వారికి బిచ్చము, సున్న యటంచుబ్బ భావశూన్యని వెట్టిన్. 363
- క. మున్నుటతోంబదేనిమిది, గొన్నఁడును బట్ట మింకఁ గొదవే యనుచు
న్నన్నును మిన్నును వెదకి క, ను న్నీచపునేవఁ జదువును విడుచు నహహ. 364
- గీ. ఒకటితక్కువ నన్నులు నొరయువెట్టి, నల్పమేధావి పరిశోధకాగ్రగణ్యుఁ
డై రచించెడు రచనలయందుఁ గలుగు, లోపములఁ బండితులు చూడనోపనపుడు.
- క. నన్నుతొను బురాతనాంగ్రకృతుల న్నట్టెలు వర్ణించుటం
గన్న స్వారి కజ్జీర్ణరోగముల నక్కాలంబునం బాధయుం.

డు న్నాఁ డెవ్వఁడు నావకాయఁ గొనిరాఁడుం దీన నానాఁడు లే
కున్నా నిల్వపదార్థము ల్దినట ప్రహ్లాదు యంచు శోధించినట్.

౪౦౪

ఇది చతుర్థతకము.

పంచమశతకము.

శా. నన్ను తొక్కటియకా మహాత్ముడు పడినాలోను విశ్వస్థఁ జే
కొన్నాఁ డాదిగమాది నేటికిని సాగుం గొంచెకొంచెంబుగాఁ
జన్నాఁ డాకవి కాలిదాసు మును విశ్వస్తానవేత్తాదిగా
నున్న ట్లింనుక చెప్పె నంచు సభలోనూహా ల్వలాగ్పంగడున్.

౪౦౫

గీ. నాల్గువందలరెండు నెన్నంగవచ్చు, పట్టిగాఁ దాను గుకొన్నెను పొలికపులను
గుకపులనకున్నఁ గృత్తికి లోపవ యటంచు, వెనుక ముం దేమి గన కన్న నేళయందు.

గీ. నాల్గువందలమూఁడు వింతయగుపెట్టి, పండితుఁడు తనజ్ఞానంబు వ్యర్థముగను
“బూజుమర్దం” “బనుచుఁ” “ద్రోసిరా” జటంచుఁ, ప్రాప్తువుచ్చటఁగనినస్వఁబోవు నెత్తు

గీ. నాల్గువందలనాల్గు ప్రజ్ఞాని ననుచు, విట్టివీఁగును దానేమి విశ్వమునకు
నుపకరించెను దాను నేను నొకరుఁపు, గాదె యని యొక్కపండితుఁ గని హసించు

గీ. నాల్గువందలయొకగు నాల్గుముక్క, లక్షలక్షంబుగా నేర్చి యూలుబిడ్డ
లను విసర్జించి సన్న్యాస మనుసరించి, బంధువులపంచతిన్నెలు పట్టితిరుగ.

౪౦౬

క. నాలుగువందలయాజుగు, నేలూ గాపాయములును జెప్పులు ముక్క-
దాలును గ్రాలఁగ యతినని, వాలాయము ధనికుబండ్లపయి నడయాడన్.

౪౦౭

క. నాలుగువందలయేడగుఁ, గాలముఁ గర్తంబు నంద్ర్య కాలముఁ దెలుపం
జాలుచు నని ధనిజేయను, జాలికుఁ డాత్మగతి యెలుఁగఁజాలఁ దని నగన్.

౪౦౮

క. నాలుగువందలయెనిమిది, కాలం జేయి విద్రిచి మేళుగంధీరముగాఁ
జాలఁగఁ జెప్పును నీతుల, నాలాగునఁ దాను జేయఁ దను జెట్టి యుగున్.

౪౦౯

క. నాలుగువందలతొమ్మిది, పోలన్ దుర్గర్వమునగు భూప్రజలను బ
ద్యాలిని దూషించెడుకవి, నాలము గావించుపెట్టి యుజ్జఁ డటంచున్.

౪౧౦

క. నాలుగువందలపది యగుఁ, జాలం దొకపనికిఁ జేయఁజాలెడునారిం
దేలిక నిందించును గలి, కాలమురా యనుచు మూఢుఁగని విహసింపన్.

౪౧౧

క. నాలుగువందలపదునొకఁ, దాలరి కల్పించుగాథ లన్నియు నమ్మున్
బాలికుఁడు దైవమా వినఁ, డేలా నామాట లని వహించును వికృతిన్.

౪౧౨

గీ. నాల్గువందలపం ద్రెండు నాడుకాలి, దాసునకు భోజనకు వారతరుణి యొకతె
యొండెనని దానిగూర్చివ్రాసుదురు గ్రంథ, ముల నహాయని దుఃఖించి ముడుగువెట్టి.

గీ. నాల్గువందలపదుమూడు నన్నపాద్యుఁ, డీల్లుగాల్పించె భీమువ్యాకృతి నడంచె
దనకు గౌరవహానియం చని వచింతు, పొత్తముల వ్రాయుదు రటంచుఁ బొగులునేని

గీ. నాల్గువందలపదునాల్గు నగును బెద్ది, భట్టు వ్యాఖ్యానమొనరించి ప్రతిభ తండ్రి
కిచ్చెనని చూచినట్లే యిసీ జగంబు, మూగ్ధవాక్యంబులకు మోసమును భజింప. ౪౧౪

గీ. నాల్గువందలపదునైదు న్యాయమాడుఁ, గవుల మాటలుమోసినఁ గవు లగుదురు
బహుకపీంధ్రుల భరియించువారు కవు ల, గుటకు నాలోచనం బేలాకో యటంచు.

గీ. నాల్గువందలపదునాఱు నాకవిత్వ, మిందుఁ దప్పులువట్టుడఁడం చిచ్చి చెత్త
పొత్త నుందిది తప్పన్న బుస్సుమనుచుఁ, బడుచుఁదనమును జూపునవ్వాని దగును.

గీ. నాల్గువందలపదునేడు నలుగురైదు, గురు యథామతి బాగని జరపిపుచ్చ
వారుమెచ్చిరి యోగ్యతాశ్చత్ర మిచ్చి, రనుచుఁ బొంగెడు దుష్కువి నావహించు.

శా. నన్నూఱుం బదునెన్నిదో గవులలో నంగల్గునస్తార్గముల్
కున్నం డెంచఁగతక మిన్నకయ తాఁగూర్చుండఁ డన్నింటికెం
దన్నేచూడు మటంచుఁ దప్పుకవితల్ తండ్రి పతంజలబు లు
త్పన్నంబొందఁగఁజేయుఁ బెద్దలకుఁ జూపం డాత్మగర్వంబునక.

౪౧౫

క. నన్నూఱుఁబదియుఁదొమ్మిది, పిన్నలు కవులనుని తేచి పెద్దలపోలెం
దిన్నగ నెఱుఁగక నేరక, చిన్నతన మ్మెఱుఁగలేక చిందులు ద్రొక్కక.

౪౧౬

గీ. నాల్గువందలయిరువది నయవహీనుఁ, డుచితమెఱుఁగక లక్ష్మీకుఁ డుర్విజామ
నోహరుండని నందనూనుండు రాఘ, వుండనుచు వ్రాయుఁ గృతుల దుర్బుద్ధికతన.

క. నన్నూటిరువదియొక్కటిఁ, దన్నెఱుఁగని గర్వగరిన దర్శకబాధల్
వెన్నునకు లక్ష్మీకిని గలుఁ, గన్నిర్తింశురు ప్రబంధగతులం గుకవుల్.

౪౧౭

క. నన్నూటిరువదిరెండగు, సున్నిత మెఱుఁగని కుకవి వనోదైరస్యం
పొన్నత్యమంద నసనుయ, సన్నిహితముసేయుఁ గవితఁ జప్పనిగాధల్.

౪౧౮

సీ. నన్నూటిరువదినాల్గింటి కొక్కటి తక్కువయా వైట్టి తనరునుండుఁ
గోకిలపైఁగూసి కుముదమిత్రునిట్టి గాలికి నెగఁబడి కంతుఁ గందఁ
బలికి చిలుకపయిఁ బాడులుగోడకె యుపాలంభ మని పరవశతఁ శ్రేలఁ
జేసి తననికారచేట్టులు విగహాల పైఁ బెట్టి కుకవి విద్యవ్యరేణ్య
గర్విశముగ నల్పగాధలలోఁగూడ, విరసవిరచనంబు విశదపఱిని

నన్వఁబడును మాడు నామాటవినఁ డని, మానసికవివారమూని నవుడు.

౪౧౯

గీ. నాల్గువందలయిరువదినాల్గు చెల్లుల, దురుణమునఁ బట్టినాడుల తలఁపులేక
మోట్టమొదట నస్తోదశమునఁ బురాద, వర్ణనము సేయఁ మిగత చప్పు నయి యున్న.

శా. నన్నుటిర్వదియైదగుం గుకవి దానంబందు రాధేయు వి
ద్యన్నన్నయ్యనా గాంతిఁ జంప్రముని సత్యంబందుఁ గాంతేయుఁగా
వన్నెల్చిన్నెలపద్య మొక్కటిని జెప్పక దాత యుప్పొంగి పీఁ
డన్నట్లంతటివాఁడనాదు నని వీడ్యంబిచ్చి లాఁబించినకా.

౪౨౫

శా. నన్నుటిర్వదియాటగుం గుకవి హీన ప్రాథవుక స్వభూ
భృన్నాథుండ వశేఁసరాజమకుట్ర శ్రేణీమణీమండలా
ద్యన్నీరాజితపాదపద్మఁడవు నాఁ దబ్బిబ్బుగా నిక్కయి
చ్చు న్నూలు ల్గవి కాతఁడేమిగని యంచు స్పష్ట నాశ్లోకీకా.

౪౨౬

శా. నన్నుటిర్వదియేడగుం గుధనిచెంతం దుష్కనుల్ నిచ్చలుం
జిన్నంబో చిదురో గ్రహించుచును నిచ్చెం గంధమాతంగసం
పన్నంబౌ నమితార్థమంచుఁ బొగడక వాయొట్టుగా పచ్చు నిం
ట న్నారీమణిఁ జూడఁ దేటపడు బంధారంబు సర్వంబు నాకా.

౪౨౭

శా. నన్నుటిర్వదియెన్నిదింటఁ గవి కాంతావర్తనాసంగతిం
గన్నుం గాలును గేలు మోము కచముం గంతంబు నొండేమి యె
ల్ల న్నిచంబుగ వస్త్రహీననటు లల్పంబైన శంకింప క
న్నెన్నోరీతుల వ్రాయు సాహసముగాడే యంచు భేదించినకా.

౪౨౮

శా. నన్నుటిర్వదితోమ్మిదౌ కవి సతింగన్నెత్తి వీక్షింప కి
ట్లున్న న్భావ మదెట్టులైన రుచిగాకున్నంచు నూహింప కుం
డు న్నిలాభ్రము కొండపై గగనముండుం గ్రింద ద్వీపంబు మీఁ
ద న్నాగం బెగఁబ్రాఁకునంచు నతివంతల్ వ్రాయున డ్దించినకా.

౪౨౯

క. నాలుగువందలముప్పది, బాలురకుం జదువుచెప్పు బడియొజ్జలకుక
నాలుగుబడులుక గుణితము, చాలుగ రావనుచు వెట్టి సంతాపింపకా.

౪౩౦

క. నన్నుటముప్పదియునొక, టన్నది నెగడును గురుఁడు పదార్థ మెఱుంగకే
చిన్నలఁ జదివించునురా, యెన్నఁడుఁ బుస్తకము ముట్టఁడే యనిపలుకకా.

౪౩౧

క. నన్నుటముప్పదియురెం, డన్నది యొకశెట్టి యొజ్జ యమరము చెప్పం
దిన్నెల బడులం బాలుర, కు న్నోరెటుతిరుగు ననుచుఁ గుంబిడచక్కీకా.

౪౩౨

క. నన్నుటముప్పదియుమూ, ట న్నిసువుల క్థరమెడపడక గీర్వాణ
క్తి న్నేర్పుదు రయవారికె, తిన్నఁగఁ దెలియని వటంచుఁ దివమకనొందుకా.

౪౩౩

- గీ. నాల్గువందలముప్పది నాల్గు బోధ, నమ్మ సరిలేక బాలుఁ డెట్లొనఁగునను
బడికొక బోకున్న గంజిగావడులు వేసి, మోసికొని పోకునిని ముఖమును నవ్వించు. ౪౩౩
- క. నన్నూటముప్పదేనది, గున్నఁడు చమవఁడని గోడనుగ్గి బేలు
పన్నవృచుఁ దలకెక్కని, తెన్నున నేర్పఁదగినంచుఁ నిపునిం దిట్లు. ౪౩౪
- క. నన్నూటముప్పదాఱగు, చున్నది చెప్పనదిలేక యూరిక గొట్టు
జిన్నలు పంతులుఁ గొమ్ముకు, దిన్నఁగ ప్రేలాడఁదలమునిపులం గనినఁ. ౪౩౫
- క. నన్నూటముప్పదేడగు, నెన్నాళ్లు పతింప మొదటి కిట్లు వినునని
గ న్నానికోపమున గురుఁ, డన్నా కోదండమెత్తుచా యనివగవఱ. ౪౩౬
- క. నన్నూటముప్పదనిమిది, ట న్నిలువది యాటవిడుపుడొప్పులకై చెమ
పున్నచు యమవసమును గా, కున్నను సెలవిచ్చు నొల్లయనామా నిట్లు. ౪౩౭
- గీ. నాల్గువందలముప్పది నాల్గు మీఁద, నైనవది పెట్టి యక్షరాభ్యసన పాఠము
గిలుకలంచును సొమ్ములు గిలుబులాడు, కొందు రిసునుంత దెప్పుని కొందఁకలవి. ౪౩౮
- క. నన్నూటనలువదింటను, జిన్నంబోవుచును నిప్పు నీకంటం బని
చున్నడివె మణుఁగునాలిక, యన్నాఁ డని చగుపుదీని యూని గుఱు కొలు. ౪౩౯
- క. నన్నూటనలునవొక్కటి, యన్నది బడిపంతులగుని యభిషేకం బని
చు న్నిసుఁగులతో నాచుచు, నున్నంగని యొక్కనభ్యసన గొక నొక్క యను. ౪౪౦
- క. నన్నూటనలువదియరెం, ట న్నరు లవ్వాని కేమిటంగొడవగు నే
తిన్నెనొ బడిపెట్టి నటం, చున్నిరసన నొజ్జతనముఁ జూచిన నిలుచున. ౪౪౧
- క. నన్నూటనలువదియముఁ, డన్నది నాటికిని నేటి కావిధమున నే
యన్నదిరా పంతులుతన, మన్న మనోవ్యాధి విబుధునంటినఁ దలఁచుగా. ౪౪౨
- గీ. నాల్గువందలనలువది నాల్గు గుంట, యోనమాల్ వ్రామురా యని దెలుక్క. ౪౪౩
- కెట్టి తగవర్గతో నూరిపెత్తనంబు, నడపుగురువులఁ గని పెద్దనభ్యసన పట్టు. ౪౪౪
- క. నన్నూటనలువదేనగు, నన్నగురుధిక్కృతికి జనంబులు నిందిం
పన్నెలపుచేసి విడిచిన, యన్నిరసగర్వవిహృతి యనియరఁముం. ౪౪౫
- క. నన్నూటనలువదాఱగు, తిన్నెలపై బడుల యొజ్జ వేరి హరిఁధ.
భృన్నతిఁ బాటలుఁ బడ్డెము, లన్నిలుకడ మూలి బిడ్డలను విడు నేనిక. ౪౪౬
- క. నన్నూటనలువదేడగు, చున్నది హరికథలు చెప్పు చొగి గంకురెడల
మిన్నందు నాట్యశాస్త్రము, నున్నవకవనంబు ననకునుం దొరకనన. ౪౪౭
- క. నన్నూటనలువదనిమి ద, గున్నాటకసంఘములను గొన్నాళ్లున్నం
తన్నేన నాటకమువ్రా, యన్నిపుణుండ ననుభవమున ననుభూనిక. ౪౪౮

- గీ. నాల్గువంపలనలువదినాల్గునైచు, వెట్టి యెసలాగు దేవకీవిభుఁడు నశర
భుండు రాధామనోభిరాముండు రాముఁ, డి సుడు నల్లుఁడు సుండితు లైనదియె. ౪౪౯
- క. నన్ను పేఁబదిలో వ్రా, యన్నేరఁడు శీమల భభల నరియంబాలం
డెన్నుక రా శ్రెండేటికి, సున్నలు గెండేల యనుచు మాన్యహృదయతఁ. ౪౫౦
- శా. నన్ను పేఁబదియొక్కఁడఁ జడుఁడు మానం బెట్ట నేమయ్యె నీ
సున్నలో రేభలు చేతగావొ పనిమాల్పుకొ వ్యర్థవాదం బటం
చున్నే వీడి లిఖింతు సంచిడు విసంధుల్ దుష్పనగ్రానుముకొ
చిన్నంబోఁ డిది చేతనైన పనియో నీయంచుఁ దానవ్వెడుకొ. ౪౫౧
- క. నన్ను పేఁబదిరెండగు, చున్నది యెవ్వనికి నెట్టు లూహోపధమం
దున్న నదియెల్ల లోకుల, కు న్నే ర్పెడునట్లు సభల గోడొనరింపకొ. ౪౫౨
- శా. నన్ను పేఁబదిమూఁడగుం గుకవి గంటం బాకుఁ జేఁబూని చే
రు న్నీవింద్రుఁడ వెందు నన్నిటఁ గుబేరున్తింతు వం చర్చి పో
నిన్నెవ్వారిటు పిల్చి రంచుఁ బలుకన్నీమిఁద నేనిష్పడే
సున్నజ్ఞాఁడిడి పక్షచుల్లెద నటంచున్తించి వాయాడినకొ. ౪౫౩
- శా. నన్ను పేఁబదినాల్గు లోభి కవికిం దమ్మంబు ధర్మంబు చే
యన్నేరం డది దోషమం చినఁగు పవ్యంబొక్కటిం జెప్పినకొ
నన్నేరా విషమాక్షరంబు లిడి మన్నంజూడవం చీసడిం
చు న్నేకొఁ గద తప్పకోలుఁదనసుంచున్నపు నావెట్టియకొ. ౪౫౪
- శా. నన్ను పేఁబదియైచు తొల్లినపులం బాండిత్యవైదగ్యసం
పన్నుండే చని కోరువాఁ డతనికికొ. మన్నించి కావ్యంబు నీ
యన్నిర్యాహకమాచునుండే నిపు డోయకొ సర్వలుం గోరుచుం
బన్నంబు ల్వఱుప న్తుగించుకొని రావ్యాపాగమం చెన్నినకొ. ౪౫౫
- శా. నన్ను పేఁబదియాఱగుకొ ధని కవి న్నారీతిసే కష్టినై
న న్నీకీగతి పట్టదంచుఁ గవివైన న్నష్టయూ పొమ్మనకొ
విన్నంబాటునఁ బోవుచుకొ హరిహరీ విద్వాంసు నీకాలమం
దున్ని ర్తించితి వేల యంచడలు చోఁ దోతెంచు వెట్టింగనకొ. ౪౫౬
- శా. నన్ను పేఁబదియేడగుం జగతిలోన న్నామ నల్లుండు నా
కెన్నుండుకొ బహుమానమీయ వని దౌహిత్ర నిచ్చారంప వం
కున్నీకూఁతున కంగదంబు లిడవంచుం బెట్టు కష్టంబు ల
ల్కొన్నానాఁటికి బెట్టు పట్టుదలలుం గయ్యంబులై మించినకొ. ౪౫౭

శా. నన్ను పేబదియొన్నిదో సతతము న్నా కేమి యు న్నాను యీఁ
డున్నున్ లాంఛనముల్ త్యజింసఁ దగవె ట్లొసఁగో బనుల్ నవ్వరా
నన్నుం బిల్వఁడు రూక కోకి యసఁ డన్యాయ్యం బటంచు న్నదా
యెన్నోరీతు నల్లుఁ డెప్పుడును గర్హింపం గనుంగొన్నచోన్.

౪౫౦

శా. నన్ను పేబదితొమ్మిదో జగతిలోనం గల్లునాచారముల్
సన్నంబౌ నిక నల్లుఁడన్న పదమే స్వాగత్యహీనం బగున్
నన్నుం బట్టి యక్కిరి నాకగు నె పూనం బొవ్వుటన్నట్లు పె
ట్టు న్నానావిధశాధ లల్లుఁడని యెట్లు న్వెట్టి చింతించినన్.

౪౫౧

శా. నన్నుటర్వది నేను గాళికరుగం గా నుంటి శీఘ్రంబుగా
నిన్ను అంపుఁడు మంచితోడుగల దీరేని స్సరే నేటితో
నన్నున్ విస్తృతినొందుఁ డాత్మజను మీనారాయణం బంపి మీ
రెన్నండేఁ గొనిపొందు మానుఁ డని యేమేమేని రజ్జించినన్.

౪౫౨

క. నన్నుటర్వదియొక్కట, గున్నేనిదివఱకు నల్లుగుణము లవెల్లం
జిన్న యొకపాత్ర మమరిచి, యు న్నేడిటఁ బల్క దాని యుచ్చయ మడఁగన్.

శా. నన్నుటర్వదిరెండగు న్నరులలో నానావిధంబై వచిం
ప న్నల్వు ర్పనితేనిపాట యుడికింపం గింకచేఁ దిట్టుబన్
సున్నం బంచన నూదినా కల మనన్ సోలన్న నందేమి యో
తన్నన్నట్లు స్వనీచకార్యస్థితిచేతం గొంద అల్లాడినన్.

౪౫౩

శా. నన్నుటర్వదిమూడగుం బలుకుచో నానావిధాభ్యాసముల్
విన్నావా మఱియేమి కావునను గోవిందా కుడా నేను జె
ప్పనీకగ్ధముగాదె చూడు మిదిగో బాగున్నదా యోయి వ
చ్చిన్నీ దైవముమేలుచేయు నగునా చెప్పుండు నా నెల్లెడన్.

౪౫౪

నీ. నన్నుటయఱవదినాలుగగును దురభ్యాసముల్ నరులు జిహ్వాతుదగఱచి
కొనుట మీసంబులు గొఱుకుట యెడమచేవాననచూచుట వాతెఱ యిగి
లించుట గోరులు లీలగాఁ బంటనొక్కుట గోళ్లు మీఁటుట కూరుచుండి
పాదమాడించుట పలుమాఱుచంకలోఁ దొడలోనఁ జేవెట్టి పుడికికొనుట
బుజమెగురవేత కన్నుగిర్పుటయు మిటక, గించుటయు గొంతుకను సవరించుకొనుట
ముక్కునొక్కులు చిటికెలు ముక్కుటయును, గలము నెరినిడిప్రిప్పుట గఱచుటయును
నన్నుటర్వదియొడగుం దలివి భగ్నం బయ్యు వాళ్ళుద్ది యు
తన్నుం బయ్య మనస్సు నిల్వకయు మంత్రంబుం బఠింపన్ పనా

సన్నానానము చేయ నాదులకు రక్షల్లట్ట నుష్సంచు నూ
ద శ్నేత్రంబుల కంజనంబు తిడ నేతద్రీతి ధాఁ జెడ్డగోఁట.

౪౬౫

కా. నన్నుటర్వదియాటగు న్వనములోనం గల్లు పేర్కల్లుకుల
పాన్లు న్నెండిని తాగి భస్మముగ నేర్పువీరం గావంబంగు
మన్నుకొ బంగరు నేయవచ్చు నని కొంపన్లుల్లగా నర్వముకొ
సన్నాసు ల్గాన నేచ్చునాతి ముఖనానన్నార్తి యో వైష్ణవీకొ.

౪౬౬

కా. నన్నుటర్వదియేడుగా వాలు బంగారుం బ్రదిల్పించువా
యన్నరా సునిరాయు నత్తురు మనకొ హుం లేకపోలేదు వా
యన్నారందును విశ్వసించు నెపుడే నొక్కండు తద్రీతి సా
ఖ్యోన్నత్యమును గన్ననానిఁ గన కాకాంక్షించుచు న్నెట్టిగాఁ.

౪౬౭

కా. నన్నుటర్వదియైదియై చను సువరప్రక్రియ ల్లుహో
సన్నాసు త్తిముఁ జేరనేల యెపుడే సంసారిసానాస మే
లన్నం బాములవాఁడు యుష్మములఁ జేనునైవో నాఁ డట్టినిం
గొన్నం జేతను నిల్య వట్టిగుట లో కుల్పాంపఁ గాంక్షిం త్రనకొ.

౪౬౮

క. నన్నుటర్వదియొమ్మిద, గున్నీకోగంబు గాల్గొకున్మొక్కినఁ బో
వన్నేరదు దరగాకడ, కున్నడుపునుటంచుఁ జెప్పు గురునమ్మినచోఁ.

౪౬౯

క. నన్నుటడెబ్బవగుఁ డా, మన్నది యని నమ్మి చేయు నొకఁగుపుం డీ
కొన్నదిలే చని తలఁపుక, యున్నది మంచననుచు నెట్టి నూఁగాఁపంగఁ.

౪౭౦

క. నన్నుటడెబ్బవొకటగుఁ, బన్నగములు గటవ నరుల బ్రదికింతు ననం
గొన్నారె వారిమాటల, మన్న స్సత్యంబు విడుతుకో బుధులనఁడకొ.

౪౭౧

క. నన్నుటడెబ్బదియారెం, డన్నది జ్ఞానోపదేశ మని యజ్ఞానుల
కన్నియత మోసపుచ్చుటఁ, గన్న. న్నిన్నకయ యుండుఘను నలమిఁకొనుకొ.

౪౭౨

క. నన్నుటడెబ్బదియూమాఁ, డున్నది వంచనముపేర నుద్రిక్తముగా
నెన్నిదిగంబులఁ జెప్పిన, నున్నానని తోఁచు ముగియకుండఁగ నెందుకొ.

౪౭౩

గీ. నాల్గువందలడెబ్బదినాల్గువత్త, కమునఁ గ్రయవిక్రయంబులఁ గలుగుతూని
కలను గొల్లలమోసము ల్లగలపులు, మాటమెలఁకువలును నిందు మాటుకొనును.

క. నన్నుటడెబ్బదేనుగ, మన్నుం బెడ్డలును గలిపి మంచి వటంచుం

గన్నులుగట్టు బెహరుల, నన్నిధి నెల్లపుడు నిలుచు సాధారణమై.

౪౭౪

క. నన్నుటడెబ్బదాఱగు, చున్నది యొకదానిఁ జూపి యొక టిచ్చుటలో
నన్నకుల కలుకలుకలు, డన్నేర్పిన మోసగించునటనలయించుకొ.

౪౭౫

- క. నన్నూటదెబ్బదేహగు, గొన్నప్పడు వాంచిదిగను గొనిపోయినయం
త న్నిచుకంపుగొట్టెడు, విన్నూనువున సరిగులమ్మ బేయల నేనువల్.
- క. నన్నూటదెబ్బదనిమిది, యన్నది మాన వాస్తవబోవ నడవియం గొనబో
వన్నీరసంపుఁ గొఱపియు, సన్నట్టులు చేయు సట్టి న్యాయత యయ్యెన్.
- క. నన్నూటదెబ్బదికిఁ బలు, సన్నవపదిమితము పెట్టి సప్తము నట్లం
బున్నను మీకెత్తు నటం, చున్నిజభానమున కచ్చుచొప్పున నన్నున్.
- క. నాలుగువంచలయెనుబది, కోలం గొను నన్ను దాని గుండెల్లననుట
ప్రాలంఘన ద్రవ్యకొలం గొను, గోలును మానకన్తు బోదికొలపగలన్.
- క. నన్నూటెనుబదియొక్కటి, నిన్న నె వచ్చినది సరుకు నీకొలకై నే
దెన్నులు చూచెద వాడుక, యున్నప్పడు పరుల కచ్చునోప నున్నన్.
- క. నన్నూటెనుబదిరెండగు, గొన్నదెలక యున్నుచుంటిఁ గ్రొట్టెదని రం
నున్నది స్థలసంకోచం, బన్నభయం బనుచు రట్టి నున్నన పొడగన్.
- క. నన్నూటెనుబదిమూడగు, చున్నది పెను లాగున నొక గొలుసు పలు గలవం
చున్నా నె యడుగ నామున మున్న చటంచును వదలదు యున్నులయన్.
- క. నన్నూటెనుబదినాలుగు, సొన్నారయు మున్నె సార నిగది స్వకృమలం
దున్నెటపు పాసకృత్యము, లన్నానాగతులఁ జూడ లక్ష్యం బున్నన్.
- క. నన్నూటెనుబదియైదునఁ, బొన్ననఁ బిత్తలియు రంగి పొనుగు. లోక
విన్నాణంబులు వికచమ. గున్నరులకు లక్క నీదగొడవలు విన్నన్.
- క. నన్నూటెనుబదియాదిగ, చున్నది మానమిచ్చినట్టి సున్నిగ్ధపుట
లు న్నాచికొనుట యట్టియ, చున్నను మాదిగలు పెట్టి మాటాడుగనినన్.
- క. నన్నూటెనుబదియేడగు, సన్ననివస్త్రములు నేయ సంచకరం నీ
యన్నేసి తెచ్చి చుప్పటి, కన్నులు సారీదు పులుముకాలంబునకున్.
- క. నన్నూటెనుబదియెనిమిది, మున్నే యెఱిగియను పొసపోయిన బసవి
యన్నివిధంబుల పనివాం, ప్ర న్నేరిచినట్టివారు ప్రవాసింపంగన్.
- క. నన్నూటెనుబదితొమ్మిది, పన్నగఁ ప్తగతులఁ బరుల పరిచింబుగ
కెన్నితెఱంగులూ యలలూ, నున్నని తముదామ పొస ముసరించునొనన్.
- క. నన్నూటఁబదియగుం, గన్నులు గలిగియును నంధుగని నటియింపం
గన్నడవఁగలిగి యవిటి న, లున్నన్. భనకాంక్షఁ బొట్టన్ లోకమునన్.
- క. నన్నూటఁబదియొక, లున్నది కాసునకుఁ బొము నటులం దాల్చున్
మన్నెల్లి నోటఁగొట్టుకొ, నన్నెల్లిని గోతు నిడికొన నిర్మిడియెన్.

- క. నన్నూటతొంబదియారెం, డన్నది ముండ్లపయిబండి యోనలఁ గుంప
ల్లన్నిలిపికొనుచు డబ్బున, కున్నయలొడఁబడుట తలసికొనఁబడు సెందుకొ. ౪౯౨
- క. నన్నూటతొంబదియూ మూఁ, డన్నది తల యిసుకలొన నడఁచికొనుట మీఁ
దన్నిప్పలప్రాయవెట్టుట, యెన్నియు లొడితెండు క ముప్ప హేతువున సగుకొ. ౪౯౩
- గీ నాల్గువందలతొంబదినాల్గు వెట్టి, తిండిలేకున్న నొకమూలఁ దండి చావ
కంగనయుఁ దాను వెలువడి యంగడులకు, సూత్రపాపాణాంధనాపాశ్రునొందు. ౪౯౪
- క. నన్నూటతొంబదైదిటఁ, దిన్ననియంగములు విటిచి తికమకగా ని
ల్చు న్నాలుక శూలముగ్రు, చ్చు నిడుపగుకత్తిఁ గుట్టిఁ బొనుపుకొను శివా. ౪౯౫
- క. నన్నూటతొంబదాటిట, నెన్నెన్నియు తాళ్లు మ్రొంగు నేగుశబ్దము
ది నేత్రంబుల సూదులి, డు న్నాసామాగ్గమునఁ నిడుకొనుస్తేసల్. ౪౯౬
- క. నన్నూటతొంబదేడగు, మన్నది యాచనకు నాశ కొకయం తనితే
కున్నను డరిగ్రు స్థితి సం, పన్నున కెఱుక పడకున్నవట్టున జగతికొ. ౪౯౭
- క. నన్నూటతొంబదెనిమిది, యిన్నెచి యాచనకుఁ గాక యేసిద్ధుఁడ నం
చున్నిభిలవస్తువులుఁ దిను, చు న్నగరములందు సభలఁ జొచ్చునయలగొ. ౪౯౮
- క. ఏకోనవంచశతమగు, నేకారుట ధనికుఁ గాంచి యీరస మొత్త
న్నాకింత యీయఁ డడిగిన, నేకృతి కడుగక యొసంగు నీతిం డనినకొ. ౪౯౯
- క. ఏనూటపాలుచు లుబ్బుం, డీ నేరం డయి దెల్లొన నెన్ని నవరుచుల్
దానైఁ దినం జాలఁడు, వీనికి నర్థకిని గలచె భేద న్నునుదుకొ. ౫౦౦

ఇది పంచమశతకము.

షష్ఠశతకము.

- గీ. అయిదువందలయొక్కటి యభిలరోగ, ములకు నొక్కటియేనుంగు మూలికాన్ని
తంబు సిద్ధోపదిష్టంబు తడయ నించు, వేగిరిపుఁ డొం చునున్నెట్టి. ౫౦౧
- గీ అయిదువందలరెండు దివ్యోపధంబు, రాజ్యమును నిల్పు నిది యుగరాజునను
బుత్తుఁ డుద్భవమయ్యె నపుంసకులకు, పంధ్యలకు నేవ్యును వెట్టివైద్యునందు. ౫౦౨
- గీ అయిదువందలమూఁడు మాయాపధంబు, వెల సరస మొక్కనెలదిని ఖలములేక
పోయినను మాంనుఁబంపింపవేయుఁ డిచ్చి, పంపెదము మీధనం జనువైద్యువెట్టి. ౫౦౩
- గీ. అయిదువందలనాలు గీయమృతతుల్య, సిద్ధకంకల్ప మేమియుఁ జేయ దంత
దిన్న రుచ్యము పిల్లలు దీనివాడి, హాయిగాంతు రనియెడు గూఢార్థ మగును. ౫౦౪

- గీ. అయిదువందలయైగు వంబొషధంబు, నూలువత్సరములకింద నూజివీడు
స్రువుచేయించె నేనుగంగ్రహముచేసి, నాడనని నల్లమట్టియందల నొసంగ. ౫౮౫
- గీ. అయిదువందలయాలు మాయయ్యతాత, చేతఁ జేయించినారు మాజేటివారు
డబ్బుకక్కుటిని మీకిడకున దెచ్చి, నాడ నన నెఱ్ఱివాయి మందమతి గొనిన.
- గీ. అయిదువందలయే డిది యష్టమూర్తి, యొక్కమూలను గోసిన నొక్కరోగ
మునకు మందని యెనిమిదిమూలలున్న, రంగుతాతిని జూపునార్భటము నన్ను. ౫౮౬
- గీ. అయిదువందలయెనిమిది యడుగడుగున, కొక్కశ్లోకంబు చదువుచు నూబిలోశఁ
బాసకము గల్పి యమ్మి తుపాకివ్రేటు, నకును దొరకని వైద్యువంచనకుఁ బట్టు. ౫౮౭
- గీ. అయిదువందలనొమ్మిది యధికునాశ్ర, యించి నీమూలమునను జీవించువాడఁ
గాగితము వ్రాసియిమ్మనఁ గాలఁవన్న, కగుఁగదా యని యట్లిచ్చు నతనిఁబట్టు. ౫౮౮
- గీ. అయిదువందలపదియగు నస్తదీయ, మాతులులా వాగ్భటుని మేనమామకొడుకు
లకును మిత్రులు నాటిలోలంబరాజు, నాకు సాక్షాత్తు తాత యన్రజ్ఞులాడ. ౫౮౯
- గీ. అయిదువందలపదునొకం డగును వైద్యు, నిరుగుపొరుగుల వసియించు హేతువుననె
వేత్త నని విఱ్ఱివీఁగుచుఁ బేరులమ్మి, పొట్టపోసికొనంజూచు పురుషునంటి. ౫౯౦
- గీ. అయిదువందలపంద్రెంట వ్యాధిగుర్తు, పట్టఁజాలఁడు మాత్రకుఁ బాశ మెఱుంగఁ
పెఱుంగఁడు విఱుగుడులు దీని కెంతసేప, టంచు బలురోగముఁ గుదుర్ప నడ్డువచ్చు
- గీ. అయిదువందఁ పదుమూఁడు హానికరము, లైన నాభిని ఖడ్గూరమనుచుఁ బనుపు
కొమ్ము రీతిని బాపాణము మ్మదించి, యొకరనిద్దఱఁ జంపి వైద్యుఁ డగునేని. ౫౯౧
- గీ. అయిదువందలపదసనాలు గగును శిష్యు, గొట్టముం దెవ్వనెడు వైద్యకోవిదుండు
పాసల శిష్యమారియు సహస్రమారి యగుచు, శిష్యునకుఁ గొంత చేయూత సల్పెనేని
- గీ. అయిదువందలపదనైదునందు వైద్యు, నార్తు లడిగెద రేరోగ మనుచుఁ గాక
దాసుణము తగ్గుటకుఁ గాను దయఁబొస్కు, రమ్మఁ జేర్చుఁడటంచుఁ జిత్రమ్ముగాఁగ.
- గీ. అయిదువందలపదునాణునందు రోగి, నిన్నఁ గాకరికాయలు దిన్నకతన
శ్లేష్మకారకమయ్యెను శీతభేది, నల్లపొట్లమ్ము లిమ్మును నాటువైద్యు. ౫౯౨
- గీ. అయిదువందలపదునేడునందు వ్యాధి, దొరకువడ కోహటించు సందుగ నపథ్య
ములనుజేయును చెవరినేఁ బిలిచికొండు, తీయమందులు లేవని తిరుగఁబడిన. ౫౯౩
- గీ. అయిదువందలపదునెన్ని దందెనేసి, కొన్నచేతులు చాలించికొన్నపిదప
నేనుజేపట్టి యొకమాత్రలోనె లేవఁ, దీసినాడ నటంచును దబ్బుచోట. ౫౯౪
- గీ. అయిదువందలపందొమ్మి గల్పరోగ, మైనఁ బెద్దగఁ జెప్పి నే నొషధంబు
చేయవలయును దెమ్మని చిల్లరగను, దినదినంబును గడియించు తెరువునందు. ౫౯౫

- గీ. అయిదువందలయిరువది యగును దీని, కెంతసే పింతలోనఁ దగ్గింతు దోమ
పంచితంబును దెచ్చెదఁ బట్టి రూక, లిండనుచు గుంజుకొనిన వైద్యుండుధనము. ౫౨౦
- క. ఏనూటిర్వదియొక్కటి, దీనికి భయపడకుఁ జేను దెలిసితిఁ గిటు కి
ద్దానికిని మందుఁ జేసెద, మానినపిద పిండు రండు మాపటి కనినక. ౫౨౧
- శా. ఏనూటిర్వదిరెండగుం బెరటిచెట్టెన్నండు మందె"నె నే
స్తేనా వ్రక్కనె పెద్దపేరుగలవానిం బిల్చినా రౌరయం
చానాఁడే యనుకొంటిఁ జూచితిగ నాహస్తంబు పంపెంత యే
గానింజేయదు చేతినాడె మది ముఖ్యంబంచు బేరంబిడక. ౫౨౨
- శా. ఏనూటిర్వదిమూఁడు దాంభికులు మి మ్మేమార్చి రీన్యాధికై
యేనాఁడో యొనరించి దాఁచినవి దా మిన్నైనఁ జేయంగలే
వానాఁ డప్పుడె నూటి వేయఁదగు వైద్యంబన్న సామాన్యమా
నేనీమాడక మేడగట్టెదనె పోనిం దంచు వంచించినక. ౫౨౩
- శా. ఏనూటిర్వదినాలుగొ వలదు నేనీచోటికి వ్రాను పాం
డే నాబోఁటియొ నాకుఁ జిక్కఁగలఁ దేనిన్నాళ్లుగా నుండినక
నేనెట్టిండనొ కొంత చూచిననా దానేరాఁడె మిమ్మంపుటల్
నేనేదో పనిమీఁద బోయితి ననుండి యంచు భాషించినక. ౫౨౪
- గీ. అయిదువందలయిరువదియైదు సంచి, కట్టునకు శాపమున్నది గడియగడియ
కెల్లచోటికిఁ బోఁగూడ దెల్లివత్తు, నవసరంబైన రాత్రిరం డనుచుఁ బలుక. ౫౨౫
- గీ. అయిదువందలయిరువదియాఱు రేపు, సంతలోన గ్రంథ్యాణపుసరకులు గొన
వలయు నేమైననిండు మీజ్వరమునకును, మందు కలువానస్తేచితి నందురేని. ౫౨౬
- క. ఏనూటిర్వదియేడగు, మానాయన యాజ్ఞ, బేరమాడను బియ్యం
బీనాఁటి కుండు రాతిరి, నేనూరికిఁబోదు నింట నీవలయు ననక. ౫౨౭
- క. ఏనూటిరువదియొనిమిది, యా నాచేనూత్ర-యవృత-మగునది నిన్నక
వేనూటి చేసి యుంచితిఁ, గానీ యది యొకరికొఱకుఁగా నని బొలకక. ౫౨౮
- క. ఏనూటిరువదితొమ్మిది, నేనందును గోపపడకు నీరసపడినా
నీనాలేహము దినరా, దా నీవే మీయఁగలపు-ధర్మమున కనుక. ౫౨౯
- గీ. అయిదువందలముప్పది యన్నిరోగ, ములకు దీనినె లోనికిఁ బుచ్చుకొనిన
వజ్రదేహంబు గాదొకొ వట్టివోటఁ, దినిన నిర్బాధకం బని తెలుపు నపుడు. ౫౩౦
- క. ఏనూటముప్పదొకటగుఁ, దానొక్కరి కీయవలయు దానిం దీర్పం
డీనేరఁడు నాసొమ్ముని, పూని యొరునిదిట్లు నతనిపోఁడిమి యెందుక. ౫౩౧

- గీ. అయిదువందలముప్పది యవలరెండు, వెలయు నొకవెట్టి తనతప్పు వెలికిఁడోఁప
మండఁ గప్పుచు నొరుతప్పు లుఱక యెన్ను, తీర్సరులఁ బట్టుకొని యతితీవ్రముగను
- క. ఏనూటముప్పదియుమూఁ, డొను గురుండనఁగ లేక యభ్యాసముచే
దానే తనంతవాఁ డగు, నానిపుణుండైన చోరునం దగుధృతికిఁ. ౫౩౩
- క. ఏనూటముప్పదియునా, ల్లా నెవ్వరిఁ జూడకుండ నతని కతండే
పో నేర్పు నంధకారము, లో నొక్కరుఁ డెఱుకలేని లోయలనడువఁ. ౫౩౪
- క. ఏనూటముప్పదేనగు, నేనాటను బడులు లేవు హితగురువులు తే
రేనోట వినునో నేర్పులు, స్తేనుం డతినిపుణుఁ డగుట తిలకించినచోఁ. ౫౩౫
- క. ఏనూటముప్పదాఱగు, నేనని యెరులకును జెప్పకే దొంగయుఁ దా
మానవుని పగిది మెలఁగును, నానావిధచౌర్యములజనము వంచింపఁ. ౫౩౬
- క. ఏనూటముప్పదేడగు, నేనిమిషమునండు దొంగ యేయింటికిఁ గ
న్నానం బోదును మఱిగు, మ్మాన న్వశ్చైద సటంచు మతియించు కొనఁ. ౫౩౭
- క. ఏనూటముప్పదెన్నిది, యా నొక్కనిమించి యొక్కహర్త వినోద
శ్రీ నెఱిపి పట్టపగలే, గానంబడ కల్లవస్తుగణము హరింపఁ. ౫౩౮
- గీ. అయిదువందలముప్పది యైనవెనుక, తొమ్మిదగుఁ గన్నపుంగత్తి దొరకువడిక
యుండుకతముసఁ గన్న గాఁ డొక్కనాఁడు, గత్తి మఱవఁడటం చనుగాధ వుట్టి.
- గీ. అయిదువందలనలువది యన్నియెడల, వెలయును బ్రదర్శనంబు లేవ్వలనఁ జూప
రదృఢతంబుగ సంధిసేయంగ నొదుగు, కత్తి యిట్టిదటంచుఁ జిక్కకయ యేమొ.
- క. ఏనూటనలువదొక్కటి, గా నేజూచితిని మద్దికాయవలెనే ము
క్కోనములు దేరుఁ జివరను జేసెఁడు బెత్తెఁ డగుఁగత్తి చిత్రంబన నా. ౫౪౦
- క. ఏనూటనలువదియురెం, డొ నొక్కఁడుఁ గత్తిఁజూడ కాలోచనపై
నానాగగనావసధము, లానైపుణిఁ గట్టఁ జూచి తంచు వచింపఁ. ౫౪౧
- క. ఏనూటనలువదియుమూఁ, డొ నూతనచోరుఁ డాయుధావాప్తికినై
మానెఁడుబొగ్గులు డబ్బుల, తో నిశఁ గొలిమినిడిచనుఁ జతురత మెఱయనాఁ. ౫౪౨
- క. ఏనూటనలువదియునా, ల్లా నలకమ్మరియు నుదయమైనం గని యె
వ్వానికిఁ దెలియకయుండం, గా నొసరిచి యిడును రాత్రి కమటమున ననఁ. ౫౪౩
- క. ఏనూటనలువదైదగు, నేపెటి నొరులెఱుఁగకుండ నీపనిచేయుం
దా నలకమ్మరి యని యెవ, రేనిం దలఁతురొకొ యనుచు నేడ్చెడు వెట్టిఁ. ౫౪౪
- గీ. అయిదువందలనలువదా ఱగునుబెద్ద, పులియదిగొ నన్న నిదిగొ నీవలది తొంక
యనెడునారణిగాని యాయవని వాస్త, వంబు నరయ రటంచని వసరువెట్టి. ౫౪౫

- గీ. అయిగువందలనలువదే డగునుదొంగ, తనము నలరాత్రి కడుఁ ప్రేమఁ జల్లిపోతె
దటిని రక్షించు దొంగలతల్లి కేడ్వ, భయ మటంచన వీడ నపాయమునుసర. ౫౪౭
- క. ఏనూటనలువదెనిమిది, యా నిసి నొకవీధికేగి యరసెడుచోఁ డే
లూఁగుట్టిన నేడ్చుట, మాని కృశింపంగ పెట్టి మఱిఁగినయేనికా. ౫౪౮
- గీ. ఏనూటయేఁబదికినొక, టూనంబగు పెట్టి యెన్నియున్నను ధనమే
గాని స్పృశింపనిదొంగను, మానుగ సమయమది యొక్కమాటు భజింపకా. ౫౪౯
- గీ. అయిదువందలయేఁబది యగును జీఁక, టిని బరులయిండ్ల వెపకి పెట్టినది తీయు
చాడ్వనను సర్వమును గొని చప్పడేమి, చేయకయ చనుచోరుని చిత్రచన్య. ౫౫౦
- క. ఏనూటేఁబదియొక్కటి, యా నుద్యోగములు లేవో యధికారము లే
దో ననులరాదో పుల్లెలు, చీ నిసియం దర్థహరణచింతలు తెగడకా. ౫౫౧
- క. ఏనూటేఁబదిరెండగు, నానో కాదో యటన్న యర్థంబునకై
నానాబాధలు చీఁకటి, లోనంబడి యేడ్చునే ప్రలోభము కలిమికా. ౫౫౨
- క. ఏనూటేఁబదిమూడగు, నానుం గనుదృష్టి యంజనాదికమున సం
ద్రెనను భటులకు దొరకక, పోనుండవె మందులనుచు బోధించెడుచోకా. ౫౫౩
- క. ఏనూటేఁబదిసాల్లం, గానెన్నుదు రుల్కవడెడు కాలంబునఁ గా
లూనినచోఁ గలయిసుమును, బానుపుపైఁ జల్లి స్వసితు వంచింతురనకా. ౫౫౪
- క. ఏనూటేఁబదియైదగు, గానంబడినట్టి వస్తుకాండం బెల్లం
దానుగొని యెట్లుదాఁచునో, యేనెరి సొప్పుగునో యంచు నెంచెడునేనికా. ౫౫౫
- క. ఏనూటేఁబదియాఱగు, మానిసి చడివట్టి గోడమాటున డాఁగం
బో నూతఁబడిన చోరుని, కానాఁడును బుద్ధిరామి కాశ్చర్యముగాకా. ౫౫౬
- క. ఏనూటేఁబదియేడు ని, కానాథుఁడు గ్రుంక సర్వసాహసముల మా
ర్గానఁబడి "బడితివాద్యవి, ధానమున" న్నగులదోఁచు తస్కరుచర్యలో. ౫౫౭
- క. ఏనూటేఁబదియైన్నిది, యానొకరిద్దఱును గ్రామమంతయు దు
ర్నామానూననిందవడు లో, కానం గ్రహచారమనుమఁ గలఁగడునేనికా. ౫౫౮
- క. ఏనూటేఁబదితొమ్మిది, యా నుత్సవములను బగటియందే మ్రుచ్చుక
మానుగఁ దిరుగుటఁ జూచియు, మానమి నిక నట్టిపని ప్రమాదం బనుచుకా. ౫౫౯
- క. ఏనూటర్వదియా బరి, కానిం గొని బ్రదుకు నానగండల బ్రదు కి
స్సీ నిందకు నిలయమ్మగుఁ, దానును దత్సలముకతనఁ దామసి యగుటకా. ౫౬౦
- క. ఏనూటఱువదియొక్కటి, యా నొక్కొక నెలఁత యత్త పెట్టిననగల
వ్వాసమున నవహరించిన, మానిని నగళాత్తభర్త మఱుఁగుపఱిచినకా. ౫౬౧

- క. ఏనూటఱువదిరెండగు, స్థానాపేతమగు శిశువు కాయంబున వి
జ్ఞానులు నగలందొడిగి య, ధీనము గావించిరేని తెక్కలిగమికిన్. ౫౧౨
- క. ఏనూటఱువదిమూడగు, బూనిక నొగుబిడ్డ ముద్దుముచ్చట లని దు
ర్మానలు గొని యొడలంగల, వానిని హరియింప సర్థవాంఛానిరతిన్. ౫౧౩
- క. ఏనూటఱ్వుదిన్నాల్గు, మానిను లొకకొంద తెరవుమార్గము గాఁగన్
నానాభిరణంబులు గొని, స్త్రీయు హరియించి రనుచుఁ బెల్విరయేనిన్. ౫౧౪
- క. ఏనూటఱువదియైదగు, నేనాఁడును నెరవుదెచ్చి యిడికొను టది లే
దేని న్నర్యాదకు వెలి, తానో యెరవులవి బరువులన సెఱుఁగఁగొకో. ౫౧౫
- గీ. అయిదువందలయఱువదియాఱు పగటి, చుక్క రేచుక్కలను బోలుచోరు లవని
మాటలనె మోసపుచ్చు కైలాటకాండ్రు, వర్తకులు వారిప్రక్కఁ బోవఁ గడుహని.
- గీ. అయిదువందలయఱువదే డగుచు సూత్ర, ములును సంధులు సర్థసముచ్చయములు
బహుళపక్షాగమంబులు స్వార్థపరత, లెన్న మ్రచ్చిమి వ్యాకరణోన్నతిఁ గను.
- క. ఏనూఁ ర్వదియెనిమిది, తానొక్కనియొద్ద నేచ్చి తనకంటె గురున్
హీనునిగాఁ జెప్పుచుఁ బ్ర, జ్ఞానప్తిం దిరుగు మోసగానిం గలఁచున్. ౫౧౬
- క. ఏనూటఱువదితొమ్మిది, గా నొక్కనిప్రస్క హంస కాకీయోపా
భ్యాసముగ మెలఁగి కన్నులు, గానక భుక్తాలయంబు గర్హింపనగున్. ౫౧౭
- గీ. అయిదువందలదెబ్బది యగును గురువు, గారు మర్థముచేసిరి కాంచి వెలికిఁ
దెల్పుచున్నాఁడ రండని తెలివిలేని, పనుల ధనమార్జనముచేయు పలుగువెట్టి. ౫౧౮
- క. ఏనూటదెబ్బదొక్కటి, యకా నొక్కనిసూడి వృద్ధినంది యనిశమున్
వేనోళ్ల నతనిఁ బొగడచు, నేనూహలు మార్చికొంటి నిపుడని తెగడన్. ౫౧౯
- క. ఏనూటదెబ్బదియురెం, డొ ననవసరమని విడువ నాచార్యుఁడు నే
నేనిపుణతఁ గనిపట్టితిఁ, గానియెడం జగతి లోటుగాదే యనినన్. ౫౨౦
- గీ. అయిదువందలదెబ్బదినంటి మూఁడు, పొలుచుఁ గనువెట్టి నరు వెనుపోటుగాఁగ
దృష్టిదోషాఖ్య మది యెన్ని యేనితెఱుగు, లగును గొన్నింటి వివరింప నవసరంబు.
- క. ఏనూటదెబ్బదియునా, ల్గొను సదాపరగృహముల నట్టాడుచుఁ ద
ద్దేనువులనొ మానవులనొ, పూనికఁ గన్నెత్తిచూచి పోదలఁచునెడన్. ౫౨౧
- గీ. అయిదువందలదెబ్బదియైదు కంటి, దెబ్బ తప్పిననుం గంటిదెబ్బ తప్ప
దనెడుసామెతగా విషమాత్మ లగని, రేని జెడుఁ గొన్నివస్తువుల్ వృద్ధితక. ౫౨౨

- గీ. అయిదువందలదెబ్బదియాలు కంటి, కంటే జేతాను చీడని గలగు పాగు
కాయ యొక్కఁడుగోసినఁ గాయ దింకఁ, జీడపట్టును ముగియఁ న్రసేద్య నివారణ.
- గీ. అయిదువందలదెబ్బదే డగును బాగు, పితుమచుండంగఁ జూడఁ జేడినది మరలఁ
జేయు నెగఁజేపు క్రిందను చెడును గొడ్డు, చిట్టెడీయదు గంపెడునిట్లు దన్న.
- క. ఏనూటదెబ్బదెనిమిది, యా నొక్కనిదృష్టిపడిన నావుపొదుగులో
మా నెడుపాలకు నడ్డెడు, గానంబడు రక్త మిదిప్రకాశము జగతికొ. ౫౪౮
- క. ఏనూటెనుబదికొక్కటి, యాను గొఱంతగఁ బచించు నవసరముల నె
న్వారితొ కన్నుపడంగను, బోసది నీరుగనొ పెద్దపుర్వులుగానో. ౫౪౯
- గీ. అయిదువందలయెనిమిది యగును జిత్ర, దృష్టి తాఁబెట్టు నన్నంబుఁ దృప్తిగా న
మృతసమానముగా నేరికేని నొరులు, పెట్టునది చూడ నోపదు శాస్త్రితల్లి. ౫౫౦
- క. ఏనూటెనుబదియొక్కటి, యా నేత్రముకంటె మిగుల హస్తముకిం శుక
మానవునిదృశనంబున, జానొక దోషంబు సర్వసామాన్యముగాకొ. ౫౫౧
- క. ఏనూటెనుబదిరెండగు, నేనూరికె బోవునపుడు నీనెదురైనం
గానేరదు కార్యం బని, మానసమునఁ బుట్టునంక మానో యట్లునుగుకొ. ౫౫౨
- క. ఏనూటెనుబదిమూడగు, నేనీదినమునను లేచి యెవ్వరి మొగముం
గానంగానో యిట్టివ, మానం బయ్యెనని చెప్పునూటలు వినినకొ. ౫౫౩
- క. ఏనూటెనుబదినాలుగు, మానవదృశనముకంటె మాటలదోషం
బొను బ్రయాణముపట్టునఁ, గానంబడు దానిశలము కడుజేగమునకొ. ౫౫౪
- గీ. అయిదువందలయెనుబదియైదు మీర, లెక్కడికి వెళ్లుచున్నార తెలుచుపత్తు
రనిన విఘ్నంబు గావుట నన్యులేగు, నప్పుడెదురుగ రారు మాటాడ రరసి. ౫౫౫
- గీ. అయిదువందలయెనుబదియాలు పిదప, నెవ్వరేమందురో యని యంతిముందు
వచ్చి బిడ్డకుఁ దెండు పావడకుఁబట్టు, పసుపుఁ గొమ్ములు దెన్నుని పలుకుఁ బతిని.
- గీ. అయిదువందలయెనుబదే డగును నరులు, పరులఁ గనుఁగొని చేయునప్రప్రలాప
మునకు నాక్షేపమును పేర ముఖ్యవిషయ, ములను గొన్నింటిఁ దెల్పుట మోసగాదు
- క. ఏనూటెనుబదియెనిమిది, యానష్టావక్రం డంగజాకృతులను హా
స్యానుకృతిం దొంపాడుదుట, దీనం బలుదెఱుగులుండుఁ దెలియవలసినకొ. ౫౫౬
- క. ఏనూటెనుబదితొమ్మిది, యా సంతప్రమాణముంటి నని తన్నెఱుంగం
డైనను బొడుగరిఁ ద్రాడని, జానోజీ యనుచుఁ బొట్టిఁ జక్కటులడవకొ. ౫౫౭
- గీ. అయిదువందలతొంబది యాలయముల, దేధనమును మ్రుచ్చిలు దిట్ట దొంగ
తనముచేసినఁ బుట్టు నిర్ధనుఁడుగాఁగఁ, శాతకమ్మని ధర్మము ల్పలికెనని. ౫౫౮

- క. ఏనూటతొంబదియునొక, టౌ నొక్కని కెంతవానికైనను గొంచెం
బూనముగఁ బల్కుకుండిన, చో నిద్దురపట్టకుండుచో పురసికనక. ౫౯౦
- క. ఏనూటతొంబదియైదు, డౌ నుదరింభరుఁడు నవ్వు నాయతజఘనుం
గానంగ వెనుకబరుపని, తానెక్కినబండి కఱకఁ దలఁపందైనక. ౫౯౧
- క. ఏనూటతొంబదియైదు, డౌ నూనెపెరుంగుగొప్ప టార్కను జొల్లెం
బూనిననందాకిని నగు, నేని నొగనులకుఁ గాలపిడియా యనుచుక. ౫౯౩
- క. ఏనూటతొంబదియైనా, త్తౌ నుబ్బినబుగ్గలతివ యవటిటను ఘో
ణానూన దీర్ఘకంధగ, న్యూనతఁ బొడగన్నపట్ల నులుకుచు నుండుక. ౫౯౪
- క. ఏనూటతొంబదే న్నౌ, పీనుఁడు గొల్లాయఁగట్టుఁ బిఱుఁదులు దిగవం
చానఁగ నవ్వినఁ జొరుఁడు, జానపదుం గేలిసేయ సంసిద్ధముగాక. ౫౯౫
- క. ఏనూటతొంబదా అవ, ఛానింగని యాశుకవి వితాయని నవ్వక
ధీనిధిని యత్తుగాని ను, హానాటకకర్త నట్టిహాసముసేయక. ౫౯౬
- క. ఏనూటతొంబదేడగుఁ, జీనాంబరధారిఁ గాంచి చిఱునవ్వునఁ బ్రా
చీనావీత్విదేశవ, సానుఁడు సఖుఁ జూచుచుక దిసంతులుగొట్టక. ౫౯౭
- క. ఏనూటతొంబదినిది, యా నలగూర్జనిఁ గేరళాంగన ద్రవిడ
స్త్రిని యవని చిద్దహిం, దూ నయమార్గనిధి నలనానుస్మృతిని నగక. ౫౯౮
- క. ఏనూటతొంబదింటికిఁ, లైనొకతొమ్మిది వహించు బావమఱఁదుల
న్యానావమానసద్ధతి, మానింపక చేయుహాస్యమార్గము లెల్లక. ౫౯౯
- గీ. ఆటవందలయొకటి బిద్వార్ధు లన్య, బలపములు లేఖినులును జాఁపలును దొంగి
లించి పట్టువడక నాకులేవె బలప, ములును గంటము లనుచును బూకరింప. ౬౦౦
- గీ. ఆటవందలరెంటిలో నన్యపుస్త, కంబు హరియించి నెనులియొకలను నాఁచి
దొరకువడి సిగ్గునడి చెడుదురు దురభ్య, ససములను బాలుని వెట్టి చాటిచెప్పు. ౬౦౧
- గీ. ఆటవందలమూఁ డుపాధ్యాసు చుర, యెత్తుకొనిపోయి మాయమ్మ యిచ్చె ననుచు
బొంకి పేరున్న బిఱుఁగక బుద్ధిహీను, లపహసనదుర్వచములపా లగుదు రేని. ౬౦౩

ఇది పుష్పశతకము.

సప్తమశతకము.

- గీ. ఆటవందలయొకటి విద్వార్ధు లన్య, బలపములు లేఖినులును జాఁపలును దొంగి
లించి పట్టువడక నాకులేవె బలప, ములును గంటము లనుచును బూకరింప. ౬౦౦
- గీ. ఆటవందలరెంటిలో నన్యపుస్త, కంబు హరియించి నెనులియొకలను నాఁచి
దొరకువడి సిగ్గునడి చెడుదురు దురభ్య, ససములను బాలుని వెట్టి చాటిచెప్పు. ౬౦౧
- గీ. ఆటవందలమూఁ డుపాధ్యాసు చుర, యెత్తుకొనిపోయి మాయమ్మ యిచ్చె ననుచు
బొంకి పేరున్న బిఱుఁగక బుద్ధిహీను, లపహసనదుర్వచములపా లగుదు రేని. ౬౦౩

- గీ. ఆటువందలనాలుగొ సరయ కొకరి, వస్తువుల బాలకుండు చే వానినింటి
పెద్ద లఱ్ఱలై పెరిగితి నన్ను, జూపినను బాలు వారింపఁజూడ నింపు. ౬౦౪
- గీ. ఆటువందలయై దితరాగ్ధములను, జూప నవి తానుహరియింపఁజూచునాడ
బాదవఁజేసెడు తలఁపను నొజ్జగాక, నితగులు లేని సేర్పరిగఁ జేయిపట్టి. ౬౦౫
- గీ. ఆటువందలయాటు కన్నట్టిదెల్లఁ, చనున రావల నునఁబంపఁ దలఁచి కాని
కొఱకు బహుకప్టములఁ బడి కొనుసాగు, నోవ్వలేమిని గుండుచో నొప్పొట్టి. ౬౦౬
- గీ. ఆటువందలయేడగు నల్లవాని, కున్నచని లేదు తనకని యోహుచాల
కిరుదెఱంగుల వగదెడు హీనుమనసు, పట్టిపాలార్చు పట్టి సుస్పృష్టముగను. ౬౦౭
- గీ. ఆటువందలయెనిమిది యలుగునొక్కొ, పరులవిత్త మటంచును బరిగఁగింప
కదురుచూచుటచే బుద్ధిహీన మగును, దానిచేఁ బట్టుకట్టి కొంపొడిచి బగతి. ౬౦౮
- గీ. ఆటువందలతోమ్మిది యగుచు వెట్టి, యెద్దియో లోపముండిన యాడును బట్టు
వసతిలే కూడనింబాడు ప్రజ్ఞ యదియ, కారణం బగుచుండు సాధారణముగ. ౬౦౯
- గీ. ఆటువందలపది ఛాడనగును దావు, మెనడునను లేకపోయిన విక్కిలిదనును
జిన్నతలతోడఁ బుట్టిన చిన్నవాండ్రు, చేష్టలను వారితండ్రు లచ్చేష్ట లొనె. ౬౧౦
- గీ. ఆటువందలపదునొకఁ డగునుదైవ, మానసుకూలముగా నుండుటరెడ నట్లు
వారివలె నాకు వలయు నైశ్వర్య వానుచు, బాటుపడి వ్యర్థుఁ డగువానిభ్రాంతి వెట్టి. ౬౧౧
- గీ. ఆటువందలపంద్రెండు వ్యర్థకూన్య, నాదముల నాలకించి యాపప్రలాప
మాచరింపచు సద్బుద్ధి యాచరింప, నారటంపడ బుద్ధివికాగ నగును. ౬౧౨
- గీ. ఆటువందలపదునమూఁ డగును ధనికుఁ, దోయు సాహర్ష్యముండఁగను నడుగుదాట
కాలరుల మాట దుష్కార్యజాలకృతి న్వ, మాన మెఱుంగక పడు పరాధీనుడట్టి. ౬౧౩
- గీ. ఆటువందలపదునాఱు గగును హంస, లేదు కలిలోన సింహంబు లేదు కాకి
కాదిదియు వేటుపక్షి నిక్క మగునవిగ, తించె ననుచును చలతిక్క- నీరుగనున్న. ౬౧౪
- గీ. ఆటువందలపదునై దనింత మొడమె, గలదు తలొగ దటంచు దుష్కార్యపరితఁ
గన్నఁగానక వావినంగడము లెఱుంగ, కయును విహరించు గుర్బుద్ధి కియిపుగానె. ౬౧౫
- గీ. ఆటువందలపదునాఱు వ్యవహరింపఁ, బడు ధనాద్యాశ లేదడిపరినఁ దనున
నదివలయు నిద్దివలయు నం చందరాని, కోరుకుల గోరునునునాని జేయిమిండి ౬౧౬
- గీ. ఆటువందలపదునేడు వ్యర్థులన్య, విత్తమువలీ ప్రలోభంబు కలఁదు లన్య
విత్తమువక ప్రలోభంబుఁ జిత్తవాండుఁ, గలిగియుండుట యాశనాఁ గాంచుఁ జేరు. ౬౧౭
- గీ. ఆటువందలపదునెని దగు నహర్ని, శంబులు దరిద్రులు మనోరథంబులఁ గడ
పఁగను వారిచ్చిలేని యీపట్ల నర్థ, వంతుడను గానె యని వృథా చింతసేయ. ౬౧౮

- గీ. ఆటువందలయిరువదొమ్మి దగును వలఁచు, తొన్నవన్నియు వచ్చునా యెన్నఁడైన
వచ్చు రాకుండు బానితోపాటు విన్య, కై ప్రయత్నింపకుంట నిరాశయనఁగ.
- గీ. ఆటువందలయిరువది యగుఁ బరార్థ, యందుఁ గాంతు యొనర్చుట యాసలేని
వాఁడుగలఁడొక్కొసన్నాసిపంటివాఁడుఁ, గాంతు సేయుఁబరార్థసంగ్రహము పొంటె
- గీ. ఆటువందలయిరువదొం దగును బరుల, వలనఁ దాఁ గోరుసర్వములు వచ్చినట్టి
వస్తువులపైని బెఱయిఁగ న్రాలనీక, కాచుకొని యుండునానికాంతు కగునింద.
- గీ. ఆటువందలయిరువది యవలరెండు, చనును నాకంటెఁ గలఁడె యైశ్వర్యవంతు
డందఱును నన్ను దర్శింప కర్థఘటిక, యుండలే రను చిత్తసమున్నతికిని. ౭౨౨
- గీ. ఆటువందలయిరువది యందుమీఁద, మూఁడు నాకంటెఁ జదివినవాఁడు లేఁడు
డొక్కశుద్ధి యయినను వాఁడు విధిలేదు, నన్నఁజూడక యని గర్వనటన దెలుప.
- గీ. ఆటువందలయిరువది నంటి నాల్గు, విస్తరిల్లుచు వాఁడెంత వీనిధనము
వీని విద్యయు నెంత నావెనుక నిలువ, నర్హుఁడేయని యెల్లర నవమతింప. ౭౨౪
- గీ. ఆటువందలయిరువదియైదు నీవు, చేయునది యేమి-చెప్పకో-చేతనైన
నేను లేపేగి సభలోన నిష్క్రమిం, వాట మొనరిం తని తిరుగఁబాటు సేయ. ౭౨౫
- గీ. ఆటువందలయిరువదియాటు వీస, వాఁడు ధనకాంతు సేయు స్వాభావికముగ
సర్థవంతుఁడు సీచమార్గానుసృతిని, గాంతు సేయుట తగదని కానకున్న. ౭౨౬
- గీ. ఆటువందలయిరువదే డగునుస్వల్ప, వేతనంబులచే ధనస్పృహ యొనర్ప
న్యాయదీక్షితులైనపరార్థ్యు లధికు, లర్థమాశించి లంచంబు లందుకొనిన. ౭౨౭
- గీ. ఆటునూటిగ్నదెన్నిది యగును దమకు, లంచములు మాటలాడఁగా నుంచుకొందు
రాంతగంగికు నొక్కని నధికు లంచు, లోన గుటకలు మ్రింగు నలోభిజెట్టి. ౭౨౮
- గీ. ఆటునూటిగ్నని గుఁ దొమ్మి దగును నీచు, పక్షమొనరింపఁ జెప్పుదు వారికిచ్చు
నది యటుంచుము నాకెంత యనుచు సంద, డిని సమారాధనము సేయు ఘనునిబ్రదుకు
- గీ. ఆటువందలముప్పది యధిపు ననిత, జగతిఁబాలింపఁజను భర్తసన్నిధాన
వర్తులకుఁ గోల్లఁ గొనిరండు వచ్చునపుడు, నేయిదెం డూళ్లలోన దండియని చెప్ప.
- గీ. ఆటువందలముప్పదొం డధిపుఁ డింటఁ, గుడువఁ బిల్చినచేలుల చెంగులనుగల్గు
ముడియ విప్పెడునట్టి యప్పువఁతి ముడియ, విప్పునా సుప్రసిద్ధికి వెఱయఁబేరు.
- గీ. ఆటువందలముప్పది కవలరెండు, మాధవుం పడిగింప శ్యమంతకంబు
వేసికొకనిండు నన్నయ భీమకవిని, విన్నదియులేదు నిందలువేసి రెట్లు. ౭౩౨
- గీ. ఆటువందలముప్పది కపట మూఁటఁ, బామునకు నంతభయమందఁ డాముగొన్న
రాజునకుఁ దెల్పుటెటు గవిరాఁగ నాత్మ, కదవిచెడకుండ నని మంత్రి భయమునందు.

- గీ. ఆటువందలముప్పది యవలనాల్గు, పండితుఁడు వచ్చెనేని భూభక్త పండితుఁడు
జెప్ప కాస్తానపండితుఁ డిప్పు డసమ, యమని పితకీలనమ్ముట సంజెనేని. ౩౬౩౪
- గీ. ఆటువందలముప్పదియై దగస్త్వఁ, ద్రిద్రయభివృద్ధి నడచు తేజనదృతంబు
వృద్ధికిని రాదగినశిష్యు నేపునొజ్జ, యడఁగఁగ్రొన్నట్లు కాక మాహాదృష్టించు.
- గీ. ఆటువందలముప్పదా అధికునొద్దఁ, దనకుఁ గలచనననఁజేసి తగిననాని
గుణము లవగుణములుగఁ బేర్కొని యపండి, తుం డెఱుఁగఁగను చరిఁ జేగ్గుపండినేని
- గీ. ఆటువందలముప్పదే డధిపునొద్దఁ, దనకు వచ్చేడునది నొల్లకొనుచు నొరాలఁ
గూర్చిచేప్పుటకుఁ గుధి జంకు నొకవేళఁ, గినిసి తన కిచ్చుదానఁ నగ్గించునేమి.
- గీ. ఆటువందలముప్పది యవలనెని, మిదియగు నధికారంబుచే న్నిట్టియదును
బిచ్చగాండ్రన విజ్ఞుల వెడఁగుఁదనము, తేలియ రవ్వారియనొక్కబలము పిలు. ౩౬౩౫
- గీ. ఆటువందలముప్పది యవలఁదొమ్మి, దధిక్యతులు తమ్ముఁ బండితులార్యులంచు
టాత్తకారవహేతువం చరయ కర్థి, విధమునం జాల్కఁజూచుట వెకిలీతనము. ౩౬౩౬
- గీ. ఆటువందలనలువది యర్థపుండు, పండితుని దీవనల గ్రహింపం దలంప
కాసవడుఁ బొగడించుకో నాత్మకుండుఁ, తద్విజ్ఞు లద్దాని పెంగలిసిన మనార. ౩౬౩౭
- గీ. ఆటువందలనలువది యకాలనొకటి, యఖిలవిద్యల మఱపులేనట్టి శాస్త్రి
వచ్చినపుడెల్ల నెవరని ప్రశ్నచేయు, ద్రవ్యవంతునిఁ బట్టు సరాకునెట్టి. ౩౬౩౮
- గీ. ఆటువందలనలువది యవలరండు, బ్రహ్మతాత్పర్యపట్టిననానియింట
దండమున నున్నగుడ్డలు తగులఁబడువి, ధమునఁ దోచుట చిత్తవిభ్రమ మటండ్రు.
- గీ. ఆటువందలనలువది నంటిపూట, నర్థికిచ్చిన నిచ్చి యాయకయ పుచ్చి
యూరకుండక కూలిచేయు మని జండి, లాగునుని బుద్ధిచేసఁ బ్రలాపమగును.
- గీ. ఆటువందలనలువది యైనపిదప, నాల్గు పరులకు బోధింతునయవధంబు
తామ దిగనాడుటొరుల కింతయును దెలియ, దనుకొనుటయన్న తాగుదలం ద్రుఱుగులు.
- గీ. ఆటువందలనలువదియైదు తాను, తౌర్యమొసరింపఁగడఁగు నజ్ఞానమునను
దాని నన్యులెటుంగుచో హానియనిత, లంచు టగును మఱపు తేలు పంచువట్టి. ౩౬౪౦
- గీ. ఆటువందలనలువదియాటు నశ్వ, రంబగు భవముచేకొని రాత్రి పవలు
కాశ్యతంబగు నయకము సంగ్రహించు, కొనఁగఁ దివురుట లాపిరి యనెడువట్టి.
- గీ. ఆటువందలనలువదే డగును మాన, మెడలి తలిదండ్రులను వీడి యెవరుచేప్ప
తెనుకముం దెంచ కొరులను వెంబడించి, గుణధనము గోలుపోవఁ జొక్కునకుగులుతు
- గీ. ఆటువందలనలువది యవలనెన్ని, ధగును విఠిగిననూదియు నంతమందు
వెంటరాదని యెఱుఁగక విత్త మర్పి, కడక యడుగనిశ్రాధ్యుల కిడుటమత్తు. ౩౬౪౨

- గీ. అటువందలయేబది యెనిమిది, చడుగులంబట్టి నాడిన యర్థి దన్ని
కొడిగులం దొంగ తలవట్టి గుంజి యర్థి, రాత్రమునఁ గొన్న మ్రొక్కునర్థపలిసిగ్గు.
- గీ. అటువందలయేబది యెనిమిది ధనికుఁ, డిరులా మీరు మాకంటె నధికు లంద
ఁగాన నొసంగుదు చిల్లరతును నొసంగి, చడికిలంబడుదు మనిహాస్యంబు నెరప. ౨౫౦
- గీ. అటువందలయేబదియలంత నొకటి, శైవులనఁ దెల్పరాదని జైనులకును
బాగుకరాదని శ్రీశైవులకు నూత్ర, ము పిడికఁడుపెట్టు నెఱజాత మొకకుఁదనము.
- గీ. అటువందలయేబదియండ రెండు, ధనికుఁడన నెవ్వరైన యాచనకు వత్తు
రధిపులు కరగ్రహాయత్తు లగుగు రనుచు, బెదరుచూపులఁ జెలిమిచు టదరిపాటు.
- గీ. అటువందలయేబదినంటిమూఁడు, పిసినిగొట్టుని తిట్టినఁ బెడచెవి నిడి
పోయెఁ బ్రాణంబులనఁ బీడపోయె ననుచు, మిన్నకుండుట యోర్పని యెన్న జగము.
- గీ. అటువందలయేబది ననుసరించు, నాల్గు లోనికి నర్థిరా నయము చూపి
మాడ యిడి పంపి ద్వారెఱ్ఱు మాసవేత, నమునఁ దెగఁజోయు దానశౌణ్డగరిమంబు.
- గీ. అటువందలయేబదీ నాభరణము, గుత్తమై తాల్పరాకున్నఁ గుడుపుమాని
యంగములు చిక్క నవ్వలనవధరించు, నట్టిముసలాగ్రబుద్ధులఁ బట్టువెట్టి. ౨౫౫
- గీ. అటువందలయేబదా బధికు యాచ, కులని పండితులని పండువులని యుత్స
వములని వివాహములని యు వడుగు లనియు, విన్న!వ్యయభీతి మైకమ నెవ్వటివట్టు.
- గీ. అటువందలయేబదీ డవక మనెడు, వెట్టి వ్యసనంబులం జిక్కి విత్తనాక
పాదయ కొప్పులబోధల నాలకింప, కెప్పుడుఁ దడవనిష్ఠితుం డేనిఁబొందు. ౨౫౭
- గీ. అటువందలయేబది ననుగమించు, నెనిమిది గృహాంతరావస్థవినక పణ్య
యువతియే ప్రాణ మదానియొడలె జగమ, టంచు విహరింప మెనుఱ పనఁగఁబడును.
- గీ. అటువందలయేబది నానుతోమ్మి, దస్తకష్టములంబడి యార్జనంబు
చేసినట్టి ధనంబు డించి చనలేక, తలకడను మాటఁబెట్టుకో దైన్యమగును. ౨౫౯
- గీ. అటువందలయటువది యంతమందు, భూశయనమునఁగూడ డబ్బువిడఁ బ్రాణ
మెడలకుండిన రూప్యము ల్గడిగి నోట, బోసినం బోవు నతనిది మోహ మగును. ౨౬౦
- గీ. అటువందలయటువది నాశ్రయించు, నొక్క టీలోకమెల్లఁ దానొక్కరుండ
సృష్టిచేసినయట్లు నాయది యు నాది, యనుచు మమకారమందుట కగునుబేరు. ౨౬౧
- గీ. అటునూఱులమీఁదట నటువదియును, రెండు నెలలోప లగును బూర్తి కత మొక్క
యేఁడుబ్రదికిన రెండు గావే యటంచు, నెవరికోసమొ గడియింప నెంచుచింత. ౨౬౨
- గీ. అటునూఱిటువదియునూఁ డగును మించె, మాట యడుగంగ వచ్చిన మార్పుపెట్టు
అందుమే కాని యెందఱకంచుఁ గన్ను, మాసి యోజించుటకుఁ బేరు మూర్ఖయనఁగ

- గీ. ఆటునూటిటువదియునా లగును దైన, మా యొసంగఁగరాజ నీవందలుకును
మాపయిని బడ రీదిక్కుమాలినట్టి, ప్రజయనాచు దైవమును బల్కఁ బ్రార్థనలను. ౩౨౪
- గీ. ఆటువందలయటువదియైదు చావ, రాజ యాచకు లందఱుఁ ప్రాణధీలి
యేల వారికి నట్లేని నేడిపింప, రనుచుఁ జింతించు టగును గృహతిశయము. ౩౨౫
- గీ. ఆటువందలయటువదాఱగును నిన్ను, నెవరు కొందురొ యొకపాఠాని నట్టి
కొసంగక గడించి చత్తు మొట్టో ధనంబు, యేమికానుంటి వన దుకిని ముట్టచేలసి.
- గీ. ఆటువందలయటువదే డడుగలేదు, పెట్టలే చేల వైవమా వెంటఁగిరుగు
చుంటి ననుఁజంపఁ దిని పడియుండఁ గన్ను, తుట్టైనా యను ధనియనాదీలతి యొప్పు
- గీ. ఆటువందలయటువదినంది యెనిమి, దాధిపత్యంబొ చదుటో నాయార్జనమున
కేల ననుజీమల ట్లలయింతు చదువ, రులును నధికారు లనిన విరోధి గుగును. ౩౨౬
- గీ. ఆటువందలయటువదియవలఁ దొమ్మి, దగును బాల్యము లేకున్న సంతకంఠ
ముందుఁ బుట్టిన నెంతపొమ్ము గడియించి, యుంగునో యనఁ బరితాప మొప్పుధనికి.
- గీ. ఆటువందలదెబ్బది యాలుబిడ్డ, లకును బెట్టితి నేఁడింటి నాయుముననుఁ
బాటుదలపుట్టదా వృథా పడితిఁగన్వ, మార యనఁగఁ బశ్చాత్తాప మునెడిపట్టి ౩౨౭
- గీ. ఆటునూటదెబ్బదియొక్క టగును గడ్డి, తింటి నార్జనకై పడియుంటి నొకరి
జోలి నాకేల యనుచు నాజోలికేల, వచ్చు నెలుఁగద మిత్తి యస్వానిటకును. ౩౨౮
- గీ. ఆటునూటదెబ్బయరెం డన్నియెన్ని, కలకుఁ దానుండకున్న లోకము నిలువను
తానె మూలము లోకమంతకును దన్ను, బిలువనుండెనఁ జెడునను శ్లోకతలఁపు. ౩౨౯
- గీ. ఆటునూటదెబ్బదియుమూఁ దాదిభిక్ష, మీఁది మీఁపేరు ముంగుండ మే లటన్నఁ
బొంగి పెద్దంకఁ బద్దులోఁ బొందుపలుచు, నతనిదాగ్ధ్యంబు గాద సాహసమనంగ.
- గీ. ఆటునూటదెబ్బదియునా ల్లధికదుర్వి, నీతు లెవ్వరొ వారి కిన్నిం దకున్న
నేను నేనని యెల్లరు నెగువుపీఠ, కాసరది వచ్చునారీధిర్యము వహించు. ౩౩౦
- గీ. ఆటువందలదెబ్బది యైదు శిష్టు, లకును విందన్న నవిసీతులకడ నిల్చు
సాహసులె సిద్ధమగుదు రీసవ్యసాచు, లన్యఁ జేనెడినాఁడేను మగు నలజ్జ. ౩౩౧
- గీ. ఆటువందలదెబ్బదియాటు నేన, మన్యపాయిని విటశిఖామణిని వంచ
కాగ్రసరుడఁ గులభ్రష్ట నమచు నెందు, కైన సిద్ధపడంజాలు నదియ యశము. ౩౩౨
- గీ. ఆటువందలదెబ్బదే డగతికుండు, కులముతక్కువపనిచేసి క్రుంగియుండ
కదియ ఘనకార్య మని మీర లంగలు నిటు, లాచరింపుఁ డనంగ ధైర్యాతిశయము.
- గీ. ఆటునూటదెబ్బదియైన్ది దాపడఁ దరి, యింప దుష్టాన్నము భుజించి యేన కార్య
కూరుడ నటంపు లేచుట చూరుమిగిలి, రచ్చలం దెక్కుటగును జొరవ యనంగ.

- గీ. ఆఱునూటదెబ్బదితొమ్మిది సగు సకార్య, కరణమున నిర్ధయశునిఁ గా గణనసేసి
కొనుచుఁ దొక్కద వనఁగను దిసెన నేమి, పందె మనుపెట్టి దుర్గతియందు గెందు.
- గీ. ఆఱువందలయొనుబది యనుచితంబు, చేసి శిక్షితుఁడై యది చింతసేయ
కొక్కదోసెడకాద యం చూర్చి తుడిచి, వేసికొనుటకుఁ ద్రిభునవిజయ మండ్రు.
- గీ. ఆఱునూటనెనుబదియొం దార్యసభకు, నేవచాపత్యమును దెచ్చి యిట్టిసురుచి
రాంగు నే లోకమునకు సమర్పణంబు, చేసితి నటంచుఁ జూపుట వాసి యగును.
- గీ. ఆఱునూటయొనుబదిరెం డాలుబిడ్డ, లెన్వరును లేనివాఁడు నాకిష్ట మగును
శుల్కములు దీయుపెండ్లిండ్లు చూడ నిదిశి, లాతురమ్మని వల్కుఁగా నగు శిష్యము.
- గీ. ఆఱునూటయొనుబదిమూఁ డాంతరంగి, కానవరతాన్యకామినీహారి లేచి
నాగవాసంబుఁ జూడఁ గృష్ణచరితంబు, వినను దశమంబు చదువనం చనఁ బ్రతిజ్ఞ.
- గీ. ఆఱునూటయొనుబదినా ల్గునుభవంబు, గలజనము చేప్ప వినక నిష్కారణముగ
దిగి యొసరిచి దందుగఁబడి తెల్లపోయి, నోట ప్రేలిడుకొనుట యనుభవ మగును.
- గీ. ఆఱునూటయొనుబదియొ దతఁడుచేయ, దాన లోపములున్నవి నేను జేసి
చూపెద నటంచు వల్పన్నఁ జొరవచేసి, తాను లోపముసేయఁ దొందర యటండ్రు.
- గీ. ఆఱువందలయొనుబది యాఱు కన్ను, దెఱవలే దింతలో మించు దేశహితము
చేయునారలు లేరని సిద్ధపడుట, సభల వాన్జ్వుంభణమ్మును రభస మగును. ౬౦౬
- గీ. ఆఱువందలయొనుబది డగును బొడ్డు, పచ్చియాఱుదు సంకీర్ణ పట్టువిడువ [కతన.
వార్యసభనిల్చి యేమే మొయనఁగఁబోవు, “నయితే” “యిఖ నేమి” యంచుబాల్యమ్ము
- గీ. ఆఱువందలయొనుబది యొనవెనుక, నెనిమిదగును గ్రంథములలో నేమి కలదొ
చదువలే దంచుకైన నాస్తక్తి లేదు, శక్తిలే దూహలకు మొగ్గు చతురిమంబు. ౬౦౭
- గీ. ఆఱువందలయొనుబది యవలఁదొమ్మి, దక్షిణోచగ మగుదాని నరయలేడు
తెల్పినను గ్రహియించెడు తెలివిలేదు, నూత్నశోధన కెగురుట యత్నమగును. ౬౦౮
- గీ. ఆఱువందలతోంబది యగ్భరపుడు, నెలకు నఱువదిదినములు గలవటనియొఁ
దోఁచుచున్నది గణితము తోడుపడును, గ్రహగతికి నంచు నెంచ దూరశ్రవణము.
- గీ. ఆఱునూటతోంబదియొక్క టడిగినాడఁ, బండితుల నెవ్వరికిని దోఁపదు కవిత్రి
యంబునం గలపదము లే న్న నెడునూహ, నాకులెక్కింపఁదోఁచె నన్నవగు నూహ.
- గీ. ఆఱునూటతోంబదియురెం డరుణగిరి య, దెప్పువుట్టెనొ తెలియ నింతేని నెందు
జాడకొరకడు గాని శ్రీశైలపర్వ, తం బనాది యటన దూరదర్శనంబు. ౬౦౯
- గీ. ఆఱునూటతోంబదిమూఁ డహర్నిశములు, పుట్టి యెన్నాళ్లొ కాలేదు భూమికంఠెఁ
చాలనీవల యద్దాలసాయమునను, స్పష్ట మని చేప్ప నగును నిస్సంశయంబు. ౬౧౦

- గీ. ఆటునూటతొంబది నాల్గు స్వరంగములు, తేలరాకని చలనము ౨౨ యవము
నన్యభౌషల నాల్గుమాడ్చిన పోయగ, కాకలిండుట వికసి నాల్గునా నావగ. ౨౯౪
- గీ. ఆటువందలతొంబదే నాల్గులవణ, గింను గలవు తోడక అమగదా ప్రోతసలది
మానవులు పుట్టిరనగఁ బ్రసూనా మనుచు, దెప్ప నాకాకపురుగుగా మెచ్చు నెందు.
- గీ. ఆటువందలతొంబదా బాగును మునుపు, మాటలే బరితి పును న్నాతేదెహత్ర మేను
సంజ్ఞలును గొన్ని గలవని చంటిశిల్లి, తెలుక చేయును దన బుద్ధిహినితి నాగు. ౩౦౩
- గీ. ఆటువందలతొంబదే డగునుదనవి, తావాహునికాల మెలంగఁ దుర్లభిగ
ప్రాసికొన్నది నన్ను డహతక యపార్థ, ముగను నెలగ్రింనుచే ను గున్నట్టి యగును.
- గీ. ఆటునూటతొంబదియొన్ని దాగును బుద్ధ, గయలఁ బునెనును సుహాసాని కాదుగల
లిఖితమును బట్టి తెనుగు ము డ్దేటంచు, బావికెట్టిన చెప్పెను చోక్కి నాగును.
- గీ. ఆటునూటతొంబదితోష్టి దన్నిటికిని, సునయినకాల మెలంగఁగా బాగుచును
దబ్బములు చేర్చిచూడ సత్యమున కింత, దుర్వ్యగా దని వానిక నిర్భాగము. ౩౦౪
- గీ. ఏడువందలవెట్టియా నిన్నిగళుల, సకలనందహాములను నాస్పదము గిగిని
హర్ష్యనిర్దితి నందలు నద్భుతపరి, శోధకుం దని మెచ్చ నిర్బంధము. ౩౦౫

ఇది స్తవగుళతకము.

అష్టమశతకము.

- గీ. ఏడువందలయొకటి దుర్వృత్తి ప్రబలి, సేహామును రోగములను గేహముగను
జేసి తను ప్రాణముల కన్యజీవములను, బలులు వేముట బుద్ధినిర్వృత్తి పాగును.
- గీ. ఏడువందలరెండు మేనెలుంగ కల్ల, రిగను జ్ఞానగాఁగఁ దిగి క్షకించి
బాధపడువాని నిం ద్రాక్షిభన్మ మొక్క, మండలము పెట్టుకొన్నాన్న మనుచున్నట్టి. ౩౦౬
- గీ. ఏడువందలమూడు విజ్ఞోడు గాఁగ, సంచరింప సుపరిచితి సంగ్రహించి
నట్టియత్తుకు నమవస నర్ధరాత్ర, మునను వేరులు దీయించుకొనిడున్నట్టి. ౩౦౭
- గీ. ఏడువందలనాల్గు వేయిండ్లపూజ, రిగఁ జరించెడు నుగనాలు వాగనియెడల
మర్లమాతంగిపురువుల మలయజయుతి, నలఁద మిగునానురాగవిఖ్యాతి నొందు. ౩౦౮
- గీ. ఏడువందలయొదు నీహృయతోగ, మితరులకు నెక్కకుండ మీయింటికడప
నడును మేకుబిగింతును నక్కకొమ్ము, సంగ్రహింపు మాటన్న నసాధ్యమగును. ౩౦౯
- గీ. ఏడువందలయాలు నిస్వీడును కని, వాహనాదియోగం బబ్బు బ్రహ్మగధము
పట్టెదరు వెలిగెడు కడపట నొకానొ, కవెలుం గన్నను బొంగు టుక్కంక యగును.

- గీ. ఏడువందలయొకండు నానీని పట్టి, దిడునోరొకను పలకె జాప్యము చెందు
చేవరోకలి యెన్నోకో చెప్పనేను, యూడతలచుట్లు నిలు పన ముదురుపెట్టి. ౭౦౭
- గీ. ఏడువందలయొకండు యెల్లరోగ, ములకు నిచ్చెద రక్షరేయలను గలవు
తారెయలు నంగరములు దురాయికట్లు, లనిన నమ్ముట ప్రాణమ్ము నన్ను యగు. ౭౦౮
- గీ. ఏడువందలతోమ్మది యవ్వలేదు, చెప్పినను నానినే నన్ని చేసి చెడుట
లోనఁ గలఁబెట్టి గల ననులోన వినుట, లోన లేకున్న నది యొకలోభగుణము.
- గీ. ఏడువందలయొకండు నచ్చె, ననుచుఁ బొంగడికోదలి కత్తగాట
చేతఁగొలబుట్టు చూపుట, చెలఁగుకట్టి, తెలియఁబడు నెల్లవోఁ బరాధీన మనఁగ.
- గీ. ఏడువందలయొకండు నేమియన్న, నదియ నమ్ముట పార్థినాహారము విష
త్తినుగునేని చుది నెమిలిగని యాడు, నాపునము గూయు ననఁగ నిశ్వాసమగును.
- గీ. ఏడువందలపండ్రిందు వృక్షములను, గూండ్ల సంతివిపుల్లులు గూర్చుఁ జెమరు
కాకులని నాని సేటిలోఁ గలనఁ బాము, లట్ల యెదురీదు నని నమ్ముపట్ల జగతి. ౭౧౨
- గీ. ఏడువందలపదునమూఁ డిపుడు జగతి, హంసలే దని లేదు సింహంబటంచుఁ
జాతకము వెన్నెలందిను జక్రవాకే, రాత్రి ధవుఁబాయు నచుచు నేర్పించుపెట్టి.
- గీ. ఏడువందలపదునాలు గెనఁగుఁ దిండి, పెట్టి స్వంబునందును వివిధగతుల
నబ్బతంబు పిపిలికాచ్యభిలగురుని, పలుకు దీనిని గెలిచినవారు లేరు. ౭౧౪
- గీ. ఏడువందలపదునైదు పృథివిమొదలు, పంచభూతమ్ములను మ్రింగఁ బ్రళయమెదురు
చూచుచుండునభూతముల్ చూచుచుండు, లోకమును మ్రింగఁజూచును లోకమెపుడు
- గీ. ఏడువందలపదునాలు పృథ్యువు యను, కాలదుష్కార్యములు జగజ్జాలమును భు
జింప నక్షంబుదోభి కాంక్షించికొనియు, సిద్ధముగనుండుటను చెలిసికొననగును.
- గీ. ఏడువందలపదునేఁ డిబేనులెక్కి, ప్రాణులు భుజించుఁబ్రాణుల నైలుమొదలు
నోరులేనిజంతువులు నాహారమునకుఁ, గడఁగినవి తిండిలో నిదిగాదె వింత. ౭౧౭
- గీ. ఏడువందలపదునైది పేలు చెలువు, బావి యిట్టివి'యత్తల బారినుండి
తొలఁచి యెలయింది పతుకొఁగికులకడపి, తెచ్చి కోడండ్రమెసవు నత్తిసియేమె
- గీ. ఏడువందలపందొమ్మి డేమియముఁడు, ప్రాణులను జంపితినిక యల్పముగ నెందో
డాఁగియుండిన జీవు దృఢంబుగాఁగ, నతినిశితపాశబద్ధుఁడేసి తిగియంగ. ౭౧౯
- గీ. ఏడువందలయిరువది యిట్టివెట్టు,లను గనియె యెంతయొడలున్న లక్ష్మపెట్టి
కీఁగ చీమయు దోమయు నేర్చికొనియె, వ్రాలఁ గుట్టఁగ రుతిసేయ వలయునెడలు.
- గీ. ఏడువందలమీఁదట్లు నిరువదొక్కి, డెల్ల వర్జించి యడవిలో ఋషులు ప్రాణి
కోటి కాధార మగుగాలిఁ గ్రోలుచుంట, నుప్పువులునును దానియం దున్నకతను

- గీ. ఏడువందలయిరువదినఁ గూడురెండు, భూమిభక్తుల సేవఁ దీర్చి నవలయి
చేయుచున్నను దిద్దుక న్నోరెడల, ముఖంబు నానందము నొసంగుచును. ౨౨౨
- గీ. ఏడునూటయిరువదియొకఁ డెందునెందు, సహచరభక్తులయొనఁగితి న్నీరయలను
దిండివెట్టి ప్రసంగంబు పోయివచ్చు, తేను నొక్కొక్క భావముల తీర్చును. ౨౨౩
- గీ. ఏడునూటయిరువదినా శ్రీమద్రోలు, కన్నగల్గెను నానందమున నొప్పు
సత్తుగనె యాపి నోయి నూనూనూ నూనూ, తేని నానందము నొప్పులనె పోవుదీర్చు
గీ. ఏడువందలయిరువదినొకఁడు నెల్ల, భూమిభక్త భక్తులయొనఁగితి న్నీరయలను
తిండివెట్టి యొకెంత లీసంపద జనులు, నానందము ప్రసంగంబు నొప్పులనె పోవుదీర్చు.
గీ. ఏడువందలయిరువదా శ్రీమద్రోలు, కన్నగల్గెను నానందమున నొప్పు
ముండనున్నను నడుమ నేయున్నదింకి, తిండితో నొనగది నొప్పులనె పోవుదీర్చు. ౨౨౬
- గీ. ఏడువందలయిరువదినొకఁడు మనక, కాదు భంతులగునొకఁడు గలనొకటి
శ్లోక చారుదులబల్లల నిర్వంతపును, కములు వలసెను నభిలాషఁ గలుపుదీర్చు. ౨౨౭
- గీ. ఏడువందలయిరువది రెనినిమి డింకి, సర్వసాధారణులొకటి జనులలోన
నున్న నొకవింతగా దైన మండలము, దానికెంతయు మిక్కిలి స్థలంబు కెడును.
గీ. ఏడునూటిగద్దదియొకొచ్చి డింకినదలు, మాననె యిట్టెన పనికె బోలునపు డన్న
మొంటిగంటకు లఘుభుక్తి యింటికేగి, సంతతితీర జూలు గొల్చి నోజనము తగునె.
గీ. ఏడువందలముప్పది యెప్పుడుగన్నీ, జీవ సుఖమును నెడమొక పూర్ణముగను
నింపిపెట్టినఁ దొలుతఁ దానింపె నుగను, బిదప నోగోదలంబగు శ్లోకానిండి. ౨౩౦
- గీ. ఏడునూటముప్పదియొక్క టింటురెండు, రువ్వములు దిని పనికె బోలునపు మూట
గట్టుకొని చేతఁగొనిపోవుఁ గరవటముల, నించి కొనిపోవునంటునొం తెంచకుండు.
గీ. ఏడునూటముప్పదిరెండు దృష్టిదోష, మించుక యు పక్కనేయఁ దప్పవ్యతావి
చారమున కెడయాయఁ దాచార మెడపు, బాడబత్వంబు నీల్చుకొక జూటుపడును.
గీ. ఏడునూటముప్పదిమూడు నెల్లినంబు, సేసి యొరులను లఘుభుక్తి చేయ కట్టు
గడపుదురు పట్టునుని నాల్గుగంటలందు, రెయి యెట్లుపవసేయించు నోయలంక.
గీ. ఏడునూటముప్పదినాలు గింతికింట, వాదివారము రా భయం బనువసయును
బిత్తుతిగులు వచ్చుచున్నఁ జెప్పెడిది గలదె, పథకమప్పటికప్పు జే రాటుసేయు.
గీ. ఏడువందలముప్పదియొకటి, తిండి, దేహవరపుష్టితో రోగదీప్తితో యె
ఱుంగ కెట్లును లేకున్న సంగడులకుఁ, బోయి చిటుతిండి యరువుగాఁ బుచ్చికొండు.
గీ. ఏడువందలముప్పదా తిట్టు లన్న, ములనుదగడుటచే ద్వేష కుననన్న
దోష మొడపునా కునకు నా త్రోవపట్టు, వదునో యని యూహ చేయనిట్లు వచ్చు

- గీ. ఏడువందలముప్పదియేడు గెటెమ, అట్లును బలమున్నది నెనవచ్చు నొకరి కింట
యంటచేయువిద్రువగుండం బున్న మగు నె. అట్లు టా యని వాపోవునట్టివెట్టి. ౩౩౭
- గీ. ఏడువందలముప్పదియైది కింట, అట్ నినున్ను నొంటం జూచు మల్లులైతొనూగ
మగని కొక్కనిది నోలమడమిద జేర్చి, నోమహోని నోకొనోకతోయనినై. ౩౩౮
- గీ. ఏడునూటముప్పదితోమ్మి దెల్లదొడ్డు, నాగనిద బిల్లుల గమన ప్రామి మగువ తొను
టండి తెగబడి కొని యునుదెసము గొనును, దుగ్గతల నయనోలొన క్కొను వట్టి. ౩౩౯
- గీ. ఏడువందలనలువది యొన్నదేని, జబ్బుచేసిన భుక్తి వివర్ణనంబు
చేసి యేకొట్టుగంజియో పోనినొనక, యందులొక గోరుకులు ఫలాహారములను. ౩౪౦
- గీ. ఏడువందలనలువదొం డెమిసేయు, పొన్న పేలములను దినుడ డన్న నైదు
నూటపై లంఘనములొన మంసగియె, ప్రాక్షరణ మాదిగొన వ్యాధి ప్రబలపలుప
గీ. ఏడునూటనలువదిరెం డెవ్వ రేని, బీమునది యున్నమానొ కొదో యటంచు
జ్జాచేయక తానా నానుడి నట్టి. ఇనులు చేయుట కగు నొకపాటివెట్టి. ౩౪౧
- గీ. ఏడునూటనలువదిమూడ డెవ్వరో త, నకుబుసము చేయిపొడవయిన మడిపించి
కుట్టుకొనియెను జింపుకును సహించు, కదియె యెల్లర కిపు డనశ్యమయి యుండె.
గీ. ఏడునూటనలువదినా ల్లిచబిల్లు, నచటం బట్టిన నగు మానహాని యింటం;
పెట్టెలను బేడలను నెట్టియట్టి యుగని, కెట్టుకొనుం గుక్కపిల్ల లైలమ్మ-ఘనుడు.
గీ. ఏడువందలనలువదియేను గొమగు, బట్టుకొన లోపమగు గొరవంబునందు
మాణుగుబరువున్న డేతిలో మడతతోలు, సంచి యుండు టలంకారసత్తమంబు.
గీ. ఏడువందలనలువదొ డేడునాగ, యలనగలు చాల్చి యాంధ్రలక్షలు సతీతి
లకయు నియప్రక్క- నుండ హంగ్లజనవేష, యుగ్గలె బండ్ల టిరుగు పద్దలను బట్టి.
గీ. ఏడువందలనలువదియే డి దినాచి, తెనాగువీంబు నూతోడం దవిలి తిరుగ
నిగ్గు మా కని పగులకుం జేన్పుక యను, గవానము పతిప్రతాత్వమాప మగువెట్టి. ౩౪౭
- గీ. ఏడువందలనలువదియేనిమి చట్టి, నదియ చా ల్పెద్దయుద్యోగ మనుచు గ్రంథ
మును స్పృశింపక చదివినముక్కల మాట, మును జీట్లాడువారెపో సోమదులన.
గీ. ఏడునూటనల్వదితోమ్మి దెడమచేత, గాగితపుజుట్టు పీల్చుట కజ్జుపట్టు
కొనుట నాగరకముగ మొక్కుట కుశాయి, యెడమచెవి మూయబెట్టుట యెడ్డివెట్టి
గీ. ఏడువందలయేబది యెవ్వరో యొ, నర్చినారని తాము నానావిధముల
నబకతబక విహారంబు లాచరణము, నందుబెట్టుట యగు ననర్థాఖ్య వెట్టి. ౩౪౦
- గీ. ఏడునూటయేబదియొక్క టేమహాత్తు, నో యనుకరింప బాపిడి దీయవచ్చు
శిరము పంకింపవచ్చు, కచ్చికొనవచ్చు, నొక్క మాహాత్మ్య మని యెన్నటనికి వెట్టి.

- గీ. ఏడునూటయేఁబదిరెండు వృణవిధముల, క్షయింపు నొక్కఁటి. కుచాక్షయింపు నితర
స్వర్ణతను' లెక్క నేయక పెద్దపింకి, మాకులాడుట మార్గం ననఁబడును. ౩౫౨
- గీ. ఏడునూటయేఁబదిమాఁ డెనుఁదినంతి, నధిభువు 'సోము'గా నిర్వహించు గోవు
చందటిండ్లునుఁ దిరుగుట యాశ్రయించు, కుగును గాల్గి వేం బునెట్టి యిట్టి. ౩౫౩
- గీ. ఏడునూటయేఁబదిపాలు గింట నూరఁ, బండితులు నల్లి నులు పాలిఁ బంటిగించి
యితరదేశములకుఁ బోయి హేమశృంగ్మ, లంకుఁ గుండెనుల్ల నెనుమారుమ్రున్లు. ౩౫౪
- గీ. ఏడువందలయేఁబదియేను ముద్య, పాన పాలిగర్వ్య పాడిగ న భిక్షులందు
వత్తురు ప్రమాదమున నని ప్పాత్రిపరిణి, నెట్టిగిట్టి ప్పాదనాం దెల్లి నని. ౩౫౫
- గీ. ఏడువందలయేఁబదియే పీనకులులు, పెద్ద నుల ప్పాదనాం దెల్లి నని
స్వమలజము సేవకజనమ్ముఁ జొక నేయ, బుద్ధవానన చాలయి లంకలంబు. ౩౫౬
- గీ. ఏడువందలయేఁబదియేడు పీన, గింటఁడు ప్రాభవమునను నుల్ల, గునిపలన
నానపడుటఁ బ్రణామాదు లగు నధిక్పతి, గూగుగర్వరాని నల్లి గ గంబులోన. ౩౫౭
- గీ. ఏడువందలయేఁబదియేనిని దిరుగు, పొదగునిట్టును దివిని పుట్టినములు
పుచ్చుకొని పీథిలో దీపములకడఁ జది, వి మును నధికారమున దాని విచ్చరింప. ౩౫౮
- గీ. ఏడునూటయేఁబదియొమ్మిదింటఁ దండ్రీ, యాడ్డునగుగడ్డిలిని భవం బంభుమండఁ
బట్టనములోన మిగుల దూబరిగ పోయలు, మోటును విద్యార్థి యురఁకుమి మిడునునెట్టి ౩౫౯
- గీ. ఏడువందలయలువది యింటఁ దల్లి, దండ్రు లలిస్తాన్యమునఁ దినఁ దిండిలేక
యూండ నధికారియై పొరుగుర వింను, లారగింటిడునతని గర్వాతిశయము. ౩౬౦
- గీ. ఏడునూటయలువదియొక్క శైవరు మీరు, పసతి యొక్కడ ననఁ దీనఁబను బయల్ప
డునని మిథ్యాభిధానంబులను జరించు, నతనియాకారగుప్తి యత్యంత మగును. ౩౬౧
- గీ. ఏడునూటయలువదిరెం డెవ్వరయ్య, మీరలనఁగవి నిజమాడ మీసృపాలుఁ
డిట్లు విడిచెనె యందురో యేమి యనుచు, స్వనరపతి స్వస్థుము జెప్పఁజంకునేని. ౩౬౨
- గీ. ఏడునూటయలువదిమాఁ డిద్దబుద్ధు, లాత్తపంచనచేసికొ నాదిరింప
సాహసింపరు నాక మీసాలబువ్వఁ, బిల్లి కడువారు పో కడునెట్టివారు. ౩౬౩
- గీ. ఏడునూటయలువదినా ల్గెందఱుండు, పండితులు భోగినులలోనఁ బరకయుండ
రట్టివారిని దిగనాడి యధిభు లన్య, దేశములు పోవువారి గుర్తింపరేని. ౩౬౪
- గీ. ఏడునూటయలువదియై దింటికొకఁడు, నిద్దఱును స్త్రీలతోఁగూడ నింద్రగణము
లెన్నియో నేరకయ కవి నేనటంచు, లేచినంతన సత్కువి తేవఁడేని. ౩౬౫
- గీ. ఏడువందలయలువదా తెందుఁజూడఁ, బ్రబలి పాఖ్యానము లనుచ పండితుండు
కావ్యములు వ్రాసి సత్కువిగౌరవంబుఁ, గ్రింతుపలుచుచు నయత్నంబు నందునేని. ౩౬౬

- గీ. ఏడువంపలయలువదియేను దొంగ, త్రాగుడున కలవాటయి తాడువ్రాకి
చెట్టుమీఁదనే త్రాగుడు చెట్టఁ బట్టి, లొట్టై నుష్టైత్తగుంపఁ గలుప జనించు. ౭౨౭
- గీ. ఏడువంపలయలువదియేనిమి నలులె, యీందుపైనున్న లొట్టైలో నింతకుంకు
దులనురుగును గలుపఁగఁ బట్టు నది చోరు, ప్రాముల కన్నవలఁపఁ గర్తకగు నభుము
- గీ. ఏడువంపలయలువది కినిలఁ దొమ్మి, దగును నాల్గేండ్లబాలఁడు నమ్మపాలు
మానకుండిన వేపాకుఁ గాను గాకు, నలఁపి చూచుకములపయి నలఁదఁబట్టి. ౭౨౯
- గీ. ఏడువందలఁబట్టి యీన్వ్యచేతఁ, బరులకొంపలుగాల్చెడు పాతకునకుఁ
బట్టునంతమునకు వేపాపాటవంబు, దప్పి యుద్దాసుసంజ్వలద్దాహ మొకట. ౭౩౦
- గీ. ఏడునూటఁబట్టినియుక్క - టింతనున్న, నంతగాఁ జెప్పకొనుచుఁ గర్తాయములు
వ్యకస్థానములు నని పత్రికలను, మ్రచుర మునరించువారిధైర్యమున కగును. ౭౩౧
- గీ. ఏడునూటఁబట్టినిరెండు గృహముపేరు, పునుఁగువారును బొగపువాసనయు నన్న
కీలిఁ దెవపెద్దపేరులు ప్పట్టి చూపు, మర్యా గంతులువెట్టుసంఘాతికయము. ౭౩౨
- గీ. ఏడునూటఁబట్టినియుమూఁ డెందుఁ బేరు, గొప్పయును నూరుదిబ్బ యన్గటిగ భార
తొలిలాసంబు సభ్యులతెలివి క్రింది, మట్టు దాటకయుండుటఁ బట్టియుండు. ౭౩౩
- గీ. ఏడునూటఁబట్టినినాలు గల్గవత్రి, కలగు బ్రకటించి యేమికావలసియున్న
మేము పంపిండు మన్నిండు మేలుసరకు, లనుచు నాకాశరాహన్న యార్భటింప.
- గీ. ఏడునూటఁబట్టినియేడు పృథివిపతుల, యష్టలం దీర్చి బాగుచేయంగసంఘు
మొకటినిల్చి యవామధేయులు ధనంబు, గూర్చు గొండకునూలుప్రోగును లగింప.
- గీ. ఏడువందలఁబట్టిదా టింతుఁ బేరు, బల్లమాత్రులు యుండును వచ్చిచూడ
నొకరుఁ గనఁబడ రార్భాటమో దిగంత, విశ్రుతులయల్ల తముదామ విలిఖనంబు.
- గీ. ఏడువందలఁబట్టినియేడు మేము, పండితులను బరీక్షించి పట్టములను
బిరుదముల నిత్తుచుని యప్రవేశవిద్యు, లప్రయోజకులధనంబు నపహరింప. ౭౩౭
- గీ. ఏడునూటఁబట్టినియేన్ని దెల్లయువధి, రత్నములు సంగ్రహించి విక్రయముచేయు
దుము వరుల నన్ని పూసపోదు రని గాజు, ముక్కలను జాపునర్తకమునకుఁ బట్టు.
- గీ. ఏడునూటఁబట్టినితొమ్మి దితరులిచ్చు, దానికంటెను దగ్గింతు దానికంటె
మేలుసర కని నమ్మించి మిగులఁ జెడ్డ, వాని నమ్మి మేడలుగట్టి బాగుపడుట. ౭౩౯
- గీ. ఏడువందలయేనుబది యిరుగుపొరుగు, ధనికు లేమియుఁ దనకు మెత్తవడమన్నఁ
దప్పుపత్రములను నసత్యప్రమాణ, సాక్ష్యముల లొంగఁదీయఁ బ్రశంస గలుగు.
- గీ. ఏడునూటయేనుబదియొం డింతిధనికు, రాలు విధవయునై యున్న దరసి నీడు
మగఁడు మాకీయవలసియు మరణమందె, నిమ్మనుచుఁ దప్పువ్రాతల నేచుచున్న.

- గీ. ఏడునూటయెనుబదిరెం డేమిత్తోయ, ఏడున్న నీతిల్లి యెట్టిది యెవిధ యెట్టి
దనుచు వలకాటిరామనాథాఖ్య నేప్పు, దుత్తిలయల నెట్లును మునుపట్టి. ౭౮౨
- గీ. ఏడునూటయెనుబదిమూడ డెవ్వఁడైన, గవననయఁ జూచి యెవఁటి గవనసేయ
నేరకున్నను దాసతినిపుణత నతఁ, జొనరిచినయెట్లు ప్రాణదే మునది నేగ్వ. ౭౮౩
- గీ. ఏడునూటయెనుబదినా ల్గీవు నాకు, సొయమొనరింపదున్న దొనరిగి కపుచు
తెలియఁజేసి వేయింతు వృత్తిసయ నాయ, మునయిం బున్నది కది ధా నుమునవఁజేయ
- గీ. ఏడునూటయెనుబదియై డనుటఁబడిన, నోరు మొనువంగినది యెట్లుల మతోక్ష
మున నొనర్చెడుదూషణమున జనించు, నెట్టి కనమర్చివామందు విడిచివేయును. ౭౮౪
- గీ. ఏడువందలయెనుబదా టేమిరాని, యింతి వేరడి తనమిచ్చి యెట్లుకై
వంచనములేక చూపి యపప్రలాప, ములను బ్రక్రియను ప్రాణు మొనయు నెట్టి.
- గీ. ఏడువందలయెనుబదియేడు తప్పు, సాక్ష్యము లొంగ కెట్లనెట్లు నినిని
ధనముగొని చూడకున్నను దనకుఁ దలి గు, ననునవిధములు లొను నాతినికై బట్టు.
- గీ. ఏడునూటెన్నదెన్నిది యేఁబదేండ్ల, క్రింద బరిగినంగనికుని నయనది
యేండ్లవాఁ డిచ్చుసాక్ష్యం బదెట్లు లనఁగఁ, సంప్రదింపఁగు వింటి వాళ్లు మటయ.
- గీ. ఏడువందలయెనుబది నెనసి తొమ్మి, దగును దెల్లనివాని నల్లఁగను బొట్టి
వానిఁ జూడువరియని మృతు బ్రదికియున్న, వాఁడనుచుఁ బశ్య, గుడ్డ నేననముసేయ
- గీ. ఏడువందలతొంబది యీవలసిన, ధనము నెగవేయఁ దాని యెవఁడ డిప్పుడిందు
లేడు మాన్నాళ్లలోపచ్చు నేడు గేళు, తాకుఁచుని మార్చి పట్టి దృక్పక్షునందు.
- గీ. ఏడునూటతొంబదియొక్క టియఁదలఁపు, లేక యెవఁడునుఁడుని బడి దెట్లుటికి నాలు
గయ్యెనని వల్లకాటిలో నన్యసంచ, యనఁకుటొలుసులు మునుపించునట్టిదోట. ౭౮౭
- గీ. ఏడునూటతొంబదియురెం డితనితండ్రి, వాంత్రిగ్గుని ముందె ముడింట మాతచేల్లె
జెల్లలికిఁ బెండ్లి మూఁగఁజేసెను విధాత, యనుచు నర్థకి ప్రాసెయిచ్చిసయతనిది.
- గీ. ఏడునూటతొంబదియుమూడెల్లవ్యాగు, లకును మం దని యొక్క కేలమ్ముఁ దెచ్చి
యమ్మఁగాఁ గొని మోస మొనపుడుఁగూడ, దానిపై నిమ్మకము పోనితియనందు.
- గీ. ఏడునూటతొంబదియునా ల్గింతపోసి, కొనిన నానెతఁ బెంచెలికిని దిగు నది
యంతకంటెను గుణముచేయ దని యెంచ, కన్నిటికి నదియే నుం దటందు నన్న.
- గీ. ఏడువందలతొంబదియేను గొన్ని, యేండ్లక్రిందనుఁ బట్టి వాఁడెల్లనిండె
జాటుకులమ్మని దానికై వెఱచి యెల్ల, వారలును మేఁకపొట్టు చేట్టుకొనిరి. ౭౮౯
- గీ. ఏడువందలతొంబదా తీతరులానరు, చు ఘనకాగ్యము లల్పముల్ కూన్యభలము
లాత్తకృత్యమ్ము లల్పమ్ము లనఁకుము లని, తెల్పు సంఘాధిపతుల మర్థించువెట్టి. ౭౯౦

- గీ. ఏడువందలతోంబదే జేమిచేసి, నారు మీ రిందఱికు లన్నార మేము
చేసితిమి బీదలము పొడిచి విడిచితి ము, టంచు హంసకాకీయంబు లాడునపుడు.
- గీ. ఏడువందలతోంబదియెనిమి దీని, నన్నుచ్చి శిబిభ్యాతి కాసపడెడు
వారి, నిచ్చున దింతైనఁ బతకముగను, జేసి తగిలింపుఁ డని వారిచెట్టపట్ట. ౭౯౮
- గీ. ఏడునూటతోంబదితోమ్మిదింతటంక, పొడికి నొదిగెడు నల్పంపుఁబూద చితుకఁ
గొట్టి యొసఁగి జగంబెల్ల గోలవెట్టి, స్వస్థపతకంబు లనువారివర్తనంబు. ౭౯౯
- క. ఎనిమిదివందలు ముగ్గురు, జనులం గూర్చుండఁబెట్టి సలిపినసభ చె
ల్లిన దలిజయప్రదంబుగ, ఘనసమ్మోదముగ నని ప్రకటనము చేయక. ౮౦౦

ఇది యష్టమశతకము.

నవమశతకము.

- క. ఎనిమిదివందలయొక్కటి, జననంబగు వెట్టి యొకట సాజముగా న
ద్వి నశించుఁ దాన సాజము, గను గొన్ని దినంబులను నొకానొకమిషమై. ౮౦౧
- క. ఎనిమిదివందలరెం డ, బుచ్చు మొదటను నూతనుఱుకఁ బోవు నవశతం
గొని తాత నెత్తిమొత్తికొ, నిన మెదడున దుష్టరక్తనిష్క్రుతిగాఁగక. ౮౦౨
- క. ఎనిమిదివందలమూడగు, వనితలకై సంజ్ఞ శిరముపంకించి యొరుల్
గన నది వాడుక యని చె, ప్పినితాంతంబును నటంప వెడఁగుఁదనం జా. ౮౦౩
- క. ఎనిమిదివందలనాలుగు, మనోభవప్రకటనల జెడుమార్గంబుల ప
ర్తనసేయఁ గొందఱకు సం, జననం బగు స్త్రీపురుషవిచారరహిత మై ౮౦౪
- క. ఎనిమిదివందలయై దగు, మనోవికారమున కాది మంచివి చెడుగ
ట్లును గలవి లేనియట్లును, వినియును వినకుండినట్లు విపరీతముగాక. ౮౦౫
- క. ఎనిమిదివందలయాఱు గ, గన మంచుకొనంగ నిష్ఠా గరమునఁ బట్టక
నునుదినఁగ గాలిలోఁ బఱ, వను నంబుధినీదఁ దెగువ ప్రకటముసేయక. ౮౦౬
- క. ఎనిమిదివందలయే డిం, తిని వంటలఁ దప్పువట్టుఁ దేఱకుఁ దిట్టుం
దనయులఁ గొట్టుం బిల్వక, యును నేమను నన్న మన్నమో యనుచుండుక. ౮౦౭
- క. ఎనిమిదివందలయెనిమిది, యొనరించి యకృత్య మన్ని యొరు లేఱిఁగినచో
ట నటంప వెట్టివానిగ, తిని దప్పుకొనంగ నెట్లఁ దిరమై యుండుక. ౮౦౮
- క. ఎనిమిదివందలతోమ్మిది, వనితాసంగాతిశయతఁ బరపురుషాభి
ప్రనితాంతాప్తి రుజం బొడ, మును జన్మాంతంబు దానిముక్తికిఁ జరువౌ. ౮౦౯

- క. ఎనిమిదివందలపది పు, స్త్రీను వివాహయోగమునఁ జచ్చెడు స్త్రీగణములం ది
న్నను సున్నముఁ గ్రుల్లిన పం, ధ్వను జీఁపలు మెంప సగ్గలతోపముకలిమిగ్. ౮౧౦
- క. ఎనిమిదివందలపదునొక, తీసి గనుఁగొందురు బుగ్గులు లుటిపానానానా
స్త్రీని గల్గునంగవికలత, జనికొదిలికారకార్యసంఘటనమునగ్. ౮౧౧
- క. ఎనిమిదివందలపదిరెం, యు నిరంతరభక్తి నెక్కుడుగ నిన్ద్రింపక
దినమింటిననులచే శిష్యు, వ్రన కగువికలావయవత పుట్టుక గోత్రగ్. ౮౧౨
- క. ఎనిమిదివందలపదుమూఁ, టను జిన్నశింఘా గల్గుటను హస్తీశ్శిం
లన పుండఁ దావుజేమిని, బనుపడు నల్లన నునియపప్రజ్ఞ మగుగ్. ౮౧౩
- క. ఎనిమిదివందలపదునా, ల్లును దళి గుఁడు తల్లికడుపుతో నుండఁగనే
జనియిందు నిన్ద్రియముల, కును చోహదభేదములను గొందూ కెందుగ్. ౮౧౪
- క. ఎనిమిదివందలపదుపై, గున నిసువును జీఁకటింటు దుర్వాననా
నను బండఁబట్టెఁ గ్రనుమునఁ, గనలేగు శిగంబు నిలువఁగాలే గెపుడుగ్. ౮౧౫
- క. ఎనిమిదివందలపదునా, అనఁబడు బిడ్డకును బుట్టినదిమొదలెపుడుగ్
ధ్వని వినకుండఁగ నిశ్శ, బ్రహ్మకేతనగుప్తిఁ మూఁగ బధిరుఁడు నగునాగ్. ౮౧౬
- క. ఎనమన్నాటపదేడగు, మనుజులకును శస్త్రవైద్యమాగ్దంబున వ
చ్చినవెట్టి కొన్నిదినములు, చనఁ బోవు న్నిలును బలవికాలత తేమిగ్. ౮౧౭
- క. ఎనిమిదివందలపైఁ బదు, నెనిమిది తలదండ్రులు బలహీనులుగఁ గ
ట్టినశిశువుల కొక్కపాడు, గనిపించు న్నెట్టి యతివికానముగాఁగగ్. ౮౧౮
- క. ఎనిమిదివందలపైఁబది, యునుచొమ్మిది తండ్రి కంటిరుండిన నదియు
తనబిడ్డల కుత్సన్నమ, గును పంకానుగత మనఁగఁ గొన్నిప్రకృతులగ్. ౮౧౯
- క. ఎనిమిదివందలయిరువది, జననికిఁ గలవెట్టి యా మెసంతతికిం గ
ల్లును దఱచుగఁ గొందఱలోఁ, గనఁబడుఁ గనఁబడకయుండు గ్రహచాగమునగ్. ౮౨౦
- క. ఎనిమిదివందలయిర్వది, యునునొక్కటి తండ్రివెట్టి యుండును సుతుసం
దునఁ దల్లివెట్టి సుతయం, దునఁ జూపట్టు నది కర్తదోషముకతనగ్. ౮౨౧
- క. ఎనిమిదివందలయిరువది, యును రెంటును నొకనివెట్టి యొకనికి రాఁబో
వునవుడు పురుషులకంటెను, వనితలవెట్టి సుతలకును నవశ్యము వచ్చుగ్. ౮౨౨
- క. ఎనుమన్నాటిరువది మూఁ, డనుజుల కన్నలది వచ్చు టరుగై యుండుగ్
జనకునిది తనయునికి వ, చ్చునదే తఱి చరయవచ్చుఁ జూచాయలుగగ్. ౮౨౩
- క. ఎనమన్నాటిరువదినా, ల్లనియెద రతిదోషమున సహవాసము పై
త్రి నియోగం బధికారము, నను బుట్టెడు వెట్టి యిది గనంబడ దెపుడుగ్. ౮౨౪

- క. ఎనగానూ టిరువడియో, మనఁ దల పెద్దదియు నొడలు ముచ్చలయుతముం
బసనోబసములలోపం, బుసనో తనలోపముననొ పుట్టి కృశించుకొ. ౮౨౫
- క. ఎనగానూ టిరువడియో, బుస నిరుడల లొక్క మేను తొమ్మను జతర
మ్మను గరిచరలలోగమ్మను, ననుకొని పుట్టెదరు గాని తడవుండ రిలకొ. ౮౨౬
- క. ఎనగానూ టిరువడియో, మన నంగపహీనులను గొడుగులం గూతుం
డ్రను గని నిట్టొదక, తను ధనమూర్తిచెదరు ప్రసర్పనరీతికొ. ౮౨౭
- క. ఎనిమిదివందలమురువది, యెనిమిది తరతరము వచ్చునే శ్రీయందు బో
వును బూడతులయు శ్రేయం, దన ముని వలకును మానుమానిదాకనె నిలుచుకొ. ౮౨౮
- క. ఎనిమిదివందలమురువది, యును దొడ్డిది యిల్లువరుస నొడవెడు పైవె
ట్టిని గొంపలు శ్రీపూరును, బాగు నుక్రమమున విడువదంగులు శ్రీకొ. ౮౨౯
- క. ఎనిమిదివందలముప్పది, తనకుం బాగుపాలకుం గొన్నితావుల స్త్రీం
శ్రేయం గొన్నితావులలో, నను దళవిధేయమునను గనంబడుచుండకొ. ౮౩౦
- క. ఎనిమిదివందలముప్పది, యునునొక్కటి పురుషులందొ యువతులయందో
చింతనమునఁ దోపదు యో, వసకాలమునుండి రోచు బహుభంగులుగాకొ. ౮౩౧
- క. ఎనిమిదివందలముప్పది, యును రెండగు వెట్టి యెన్న దుచ్చవగుగునో
కనుఁగొనఁ గట్టితిరింటై, నను నేదే నొక సమయమునం పట చునొ. ౮౩౨
- క. ఎనిమిదివందలముప్పది, యునుమాఁ డగు వెట్టి శైశవోజితముగఁ ద
క్కినమాఁడవస్థలందును, గనఁబడు ముఖ్యంబుగా నొకానొకదానకొ. ౮౩౩
- క. ఎనిమిదివందలముప్పది, యునునాలుగు వెట్టి యొదవనుంకించెడువో
ననుమానంబులు ముండగుఁ, గనువేదురుపుట్టు నిద్రకంటికిఁ గలువొ. ౮౩౪
- క. ఎనిమిదివందలముప్పది, యునునైదగు వెట్టి మదికి నూటబరేగుం
డును నిజమునచ్చి రెంతటి, కని గల్పన లమితమగును గృతతననిమకొ. ౮౩౫
- క. ఎనిమిదివందలముప్పది, యును నాటగు వెట్టి నేన యొడవఁడ లోకం
బున లేడు తక్కురుండను, మనోదృఢము వచ్చు నొకటి మానుజున కెందుకొ. ౮౩౬
- క. ఎనిమిదివందలముప్పది, యును నేడగు వెట్టి నేననూనమతి న్నా
గు నిల గొనవ్యవహారము, లును దెలియం బొందు మీరు లోపడ ననెడుకొ. ౮౩౭
- క. ఎనిమిదివందలముప్పది, యెనిమిది తనవెట్టి తనకు నింపగు నెపుడకొ
గను తగురవైచుచును బ, స్త్రీసపాటనె పట్టుకొని పఠంచుచునుండకొ. ౮౩౮
- క. ఎనిమిదివందలముప్పది, యునుదొమ్మిది వెట్టివాని యూహకు జగమె
ల్లనువెట్టి యట్లు తనకే, మనఃస్థిత గల్గునట్లు మాటికిఁ దోచుకొ. ౮౩౯

- క. ఎనిమిదివందలనలువది, యెనిమిది నకు ప్రలాప మూరకయేచ్ఛున్
మునుపటియుపాంశుకృత్యము, అను వెల్లిపుచ్చుకొనుచుండు లజ్జ సకించున్. ౮౪౦
- క. ఎనిమిదివందలనలువది, యునునొక్కటి నేను దీర్చి లొగించిచ్చి విధం
తును న్యాయాధిపునకు శి, తును రివ్వునుఁ దెవ్వ రిడ్డుగావత్తు రనున్. ౮౪౧
- క. ఎనిమిదివందలనలువది, యునురెంటును నాకుఁ జక్రయోగం బొండె
న్నను దర్శింపుఁడు నిత్యముఁ, గొనితెం డను నుదయలక్ష కుతుకం బంచున్. ౮౪౨
- క. ఎనిమిదివందలనలువది, యునుమూఁ డగుజ్జెట్టి నింప నుదయంబంగున్
జనుపతిగా శ్రీమంతుం, డును నీవవసంతెగాఁడును ననుచుండున్. ౮౪౩
- క. ఎనిమిదివందలనలువది, యునునాలుగు నేను వచ్చి యుదధినిభం
బును మాన్పంగలను గానీ, ననుఁ బిలిచినదాఁకఁ బోన నాగీను యునున్. ౮౪౪
- క. ఎనిమిదివందలనలువది, యునునైదన సంద్ర మింపుముప్రేకమ్మె
ఘ్నను జూవలేదు పోని, వ్వుని యూరకయున్న నాపు లలియయ్యె సనున్. ౮౪౫
- క. ఎనిమిదివందలనలువది, యునునాలుగు దొట్టి భూమియును సాగరమున్
నినుపాఁతుఁ జెఱిసగముగాఁ, జనఁజన వాఱియించెఁ బుడమి సాగరమనిసన్. ౮౪౬
- క. ఎనిమిదివందలనలువది, యునునే డగుఁ గొండలెల్ల నుదధిని డనన్
జనులకు గరిసెనమునకై, వెనుకం బనిలేదు రాజు వెడఁగని నవ్వన్. ౮౪౭
- క. ఎనిమిదివందలనలువది, యెనిమిది ననుఁజూచి యోగ్య కీర్తనముం
వ్వనికో మార్చెను నాతలఁ, గనుకయె నాబుద్ధి మాఁతుఁ గాఁబోలు ననన్. ౮౪౮
- క. ఎనిమిదివందలనలువది, యునుదొమ్మిది నెంతచెప్పఁ డొప్పును నాగీ
తనువునకుఁ దగినతలయా, కనుఁగల్గెను వైద్యుఁ డని వికారిక నవ్వన్. ౮౪౯
- క. ఎనిమిదివందలయేబది, మునుపటివారలను నిట్టి పోలిక నే యె
క్కనితల యొక్కని కదికిరి, కనఁబడరా తలలుగూర్చుకొంట్రులు ననెనున్. ౮౫౦
- క. ఎనిమిదన్న టేబదియొక, టిని ననుఁబంపెన నుంచు దెప్పరముగ సా
త్తనిమల్లయ్యను బంతులు, పనిచిననాఁ డనినకథ యబద్ధను యనెడున్. ౮౫౧
- క. ఎనిమిదన్న టేబదిరెం, టను గాలికి బొండెనేయుటం గదలఁగలే
నను రిత్త మిన్నకయ యుం, డినచోటన యుండు లేదనిన నవ్వకయీ. ౮౫౨
- క. ఎనిమిదన్న టేబదిమూ, టను దెలుచిననోను మూఁదుటయు మూసిననో
టిని దెలుచుటయును నెలుఁగక, మన మదశందైన నుండు మలిపినదాఁకన్. ౮౫౩
- క. ఎనిమిదన్న టేబదినా, ల్లనఁ జే యూర్ధ్వముగఁ గీలుకొలిపిన నట్టి
యునుచును దింపంజాలఁడు, తనయంతం బడసదాఁకఁ దాపని పోలిన్. ౮౫౪

- క. ఎనమన్నుటేబదియై, దున నున్నవి లేనియట్లు తోచును లేకుం
డిన నున్నట్లు భావించుకొ, వినఁ డతరులనూట పట్టువిడువం దెపుడుకొ. ౮౫౫
- క. ఎనమన్నుటేబదియూ, యున గోపన్నయెద రుబ్బుతో లెత్తించేకొ
జనపతి ధనముహరించిన, నను పొంగిగిధరు బంధనం బేటి కనుకొ. ౮౫౬
- క. ఎనమన్నుటేబదియై, దున నున్నవి లేనియట్లు తోచును లేకుం
యునరుతు వ్యాపారము వ, ధ్వుని పట్టెరాసున్న నది విశేషం బనుచుకొ. ౮౫౭
- క. ఎనిమిదివందలయేబది, యెనిమిది సానందు నాశ్రయించిన యెడఁ గా
లనిపురి కిసహ్యకరవ, స్తునికాయముఁ బంపి బ్రదుకఁద్రోవగల దనకొ. ౮౫౮
- క. ఎనిమిదివందలయేబది, యునుదొమ్మిది వేడినూనె యుక్కుంగంబం
బును నినుపముక్కుకాకులఁ, బనిచిన ధనమిఁడె యముఁడు బలె యని నవ్యకొ. ౮౫౯
- క. ఎనిమిదివందలయేబది, యునుపటివరలకును గొంచెముగఁ దక్కువకే
యిరుమాలును ముత్తాలును, బనిచిన దండుగకునోర్చి పైలాభమనకొ. ౮౬౦
- క. ఎనమన్నుటలువదియొక, టను నాకన్ను లివిగావు టక్కరిగాం ద్రే
యనువుననొ సంగ్రహించిరి, యనర్థపుంగన్ను లాసఁగి యని చింతించుకొ. ౮౬౧
- క. ఎనమన్నుటలువదిరెం, టను బాత్రము నట్టిదని చటాలున నిండ
న్నినిచినదాని నొలుకఁబో, యును బోసియు రిత్త దినెడునూహయె చెందుకొ. ౮౬౨
- క. ఎనమన్నుటలువదిమూఁ, టను గొమరుఁడు గలిగెనని కటకటంబడు నా
జనని పృతిసొందె నని హ, ద్విన్నాదాన్యుఁ డగు మ్లేచ్ఛసంఘము పోలెకొ. ౮౬౩
- క. ఎనమన్నుటలువదినా, ల్లానరించు నదేపనిగ నహోరాత్రము రో
దనమును గాదే హాసము, ను నిద్రయును భోజనంబునుం గొనకుండుకొ. ౮౬౪
- క. ఎనమన్నుటలువదియై, దున బాగుగనున్ననాటి తోయమువారిం
గనుఁగొని ప్రార్థయ్యెను బో, దును సంబళముల నొసంగుదురు నేడనెడుకొ. ౮౬౫
- క. ఎనమన్నుటలువదియూ, యున మాకీనాఁడు సెలవు తొమ్మడుపు లట
య్యును బనియుండుటఁ జనియెద, ననుమాత్రము రమ్మనియెను నాయండనెడుకొ. ౮౬౬
- క. ఎనమన్నుటలువదియై, దు నిరంతర ముండు దొర విడువఁడు కిరోవే
న్దన ముండనలయు మాకెపు, దును నని మునుపటిగతి యిపుడును బలె బలుకుకొ. ౮౬౭
- క. ఎనిమిదివందలయలువది, యెనిమిది తప్పనరుపగగ నీడిచివైనం
జనియును మాదొగ మాకా, ర్యనిలయమును మేము మేమటంచుం బలుకకొ. ౮౬౮
- క. ఎనిమిదివందలయలువది, యునుదొమ్మిది నిన్న నెవ్వరో నాబుద్ధిం
గొనిపోయిరి వెదకించెదఁ, బనివడి నావస్తు వానవా లని లేచుకొ. ౮౬౯

- క. ఎనిమిదివందలదెబ్బది, తనభార్య పచించి యిడినఁ దిప్పించుచు నా
నిన యొరులు దెప్పి కంచం, బున వడ్డింపఁగను మెచ్చి భుజియించినచోట. ౮౨౦
- క. ఎనిమిదివందలదెబ్బది, యునునొక్కటఁ జుట్టుమెం చెలియో నచ్చినభా
ర్యను మెఱ మెచ్చులకై తి, ట్టును రెండవమూర పచ్చదులు లేవగుచుట. ౮౨౧
- క. ఎనిమిదివందలదెబ్బది, యునురెం డగుఁ జిన్నతనము నొకవట్టిగఁ దా
నను గల్గించును నాలో, చనరిహిత మనర్థయుత మసత్తుతస్సత్తిమిట. ౮౨౨
- క. ఎనిమిదివందలదెబ్బది, యునుమూఁ డగు శైవమున సూహలేశం
బునఁ జేయఁగూడనిపనుల, నొనరింతురు కార్యములుగ నొక్కట శివపుట. ౮౨౩
- క. ఎనిమిదివందలదెబ్బది, యునునాలుగు బాలకులకు నుండుండుగున
ట్టి నిశాతత్వము చుఱుకును, ననువుపడవయేని బుట్ట వ్యర్థంబు నుగుట. ౮౨౪
- క. ఎనిమిదివందలదెబ్బది, యునునై దతినిశితగుణము నుగ్రత్వము మాం
ద్యనితాంతత్వము గల్గిన, జనియించుం దాన సత్ప్రశస్తి గలుగునే. ౮౨౫
- క. ఎనిమిదివందలదెబ్బది, యునునాఱునఁ జూకుటఁదనము నొదవెంపగు మాం
ద్యనిన్తనంబు నేయను, జనికులు నొజ్జలు నగడ్డమనుప జనించుట. ౮౨౬
- క. ఎనిమిదివందలదెబ్బది, యునునేడగు మాళ యింక నుచితస్థితికిం
జనుదేనికారణంబున, నొనరుతు రవినిశ్చయాగ్రయుత కార్యంబుల. ౮౨౭
- క. ఎనిమిదివందలదెబ్బది, యెనిమిది మ స్తిక్కుకొ శి మిమిడిక గానం
డని హేతువునం దొంపర, యును బడుట నుం గోనినొనుటఁగదా నుండున. ౮౨౮
- క. ఎనిమిదివందలదెబ్బది, యునుదొప్పది దీర నిట్టియెత్పెము పు
ట్టునటంచు వారియాటల, కనుమాలించుచున చూపి యనసిం బుట్టుట. ౮౨౯
- క. ఎనిమిదివందలయెనుది, యనుజ్ఞయీకున్న నందరాత్మను మెదడుం
బొనరింపలేడు కార్యము, లను జనుఁ డివి కగు బాలు నడుగఁగనేలా. ౮౩౦
- క. ఎనమన్నా టెనుబదియొకఁ, దనుమతియీకున్న శేయునాయామలన్
జనుఁ డెఱుఁగనేరఁడు చదివి, యును నర్థం తొ న చూచి యును గనఁబడునే. ౮౩౧
- క. ఎనమన్నా టెనుబదిగం, టను దలలో మెదడునను దృఢత్వము రామిం
బొనరింతు బాలు రడ్డము, మనీష గలనారు చేయుమార్గంబునకుట. ౮౩౨
- క. ఎనమన్నా టెనుబదిమూఁ, టను బాలురయట్లు మర్కటన్యాయంబుం
గనఁబటిచి బ్రహ్మదారులు, సునిశ్చయము చేయఁగలరు వోద్యపువెట్టి. ౮౩౩
- క. ఎనమన్నా టెనుబదినా, టనుఁ గిస్కింభాపురము తులముగ విబుద్ధి
ర్థికాయ మేండ్లుఁ జకుపు, న్నెనుకం బడవైచి చేయు వడిఁగుంబనుట. ౮౩౪

- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
త్వనిమిదివందలదొమ్మిది న, మనము నాత్మేనము వెడ వెడలులులున్. ౮౮౫
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
జనవనినానుల గనిన, క్విసయంతిన పుట్టును వెలివేకి వనమునన్. ౮౮౬
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
చ్చి నిధ్యంతరముగ ని, వేసు సాత్వము లనిన నమ్మచెన్నటితనమా. ౮౮౭
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
కనవిపురంబున నగలొ, ననినై సాత్వం బటంచు నరులనికొనినన్. ౮౮౮
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
లను గొని గాలిపటములం, గొని యెడలెఱుంగకవివేకి క్రుష్ణులుల నగున్. ౮౮౯
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
మినుజూచు చిలను గనుగొన, కనర్థముగ బల్లటిలనంటి పరువిడన్. ౮౯౦
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
గని దానికొనై యెయిదుట, కనేకులకు బుట్టువెట్టి కన్వర్ణముగున్. ౮౯౧
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
చును నానవాలు తొడికై, ఘనవృక్షగ్రంబు కొమ్మ ఖండించు ననన్. ౮౯౨
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
యనివారం బిల్లెగారని, స్వనామముల విడువరే నసహ్యకరంబౌ. ౮౯౩
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
మును మొదటకు రాబ్రీ, యనియె మహాశబ్దమెడపె నని దుఃఖంపన్. ౮౯౪
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
బనివడిమాయుచు నేనొక, ఘనవంశమువాడ ననుచు గర్వించు నెడన్. ౮౯౫
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
బును గట్టు నతం డెటుపో, యన నేమని కిష్యు నొజ్జ యేమనకున్నన్. ౮౯౬
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
కును మ్రొక్కుడనుచు నధికులు, ననధికులం దానవెట్టు నాలోచింపన్. ౮౯౭
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
బును బొంద ననక కులఘన, తను గాపాడుకొనఁ జూచుధన్యుని బట్టున్. ౮౯౮
- క. ఎనిమిదివందలదొమ్మిది, నా నరం శ్రీరామచంద్రుని స్వీకృతి
నినుచుం బీతముపైన, ల్పని నధిక్యతుఁ డింతలోనఁ బోవునె గురుతల్. ౮౯౯

ఉ. తొమ్మిదివందలం జవితీ, వోయజవైరిని జూడ నింపవ
 చ్చు మ్మటి చూడం దపుడు చొప్పుడే గృహనియంతనానికే
 పొమ్మని యుండ్రును ల్విసరి ముండులు చొన్నలుఁ జల్లి యుంటిచా
 రెమ్మెయిఁ దిట్టినం బడిన హీనత గాదని యింపఁగా నగుకొ.

౯౦౦

ఇది నవమశతకము.

నశమశతకము.

క. తొమ్మిదివందల యొక్కటి, యిమ్ముల జనులను గలహ మెత్తించి స్వ
 భమ్మనకై పోరించును, గుమ్మరపురుగట్టు లొరులనుం గనఁబడినకొ.

౯౦౧

క. తొమ్మిదివందలరెండగు, నెమ్మది నెమ్మారిలని నెఱబాణల ప్ర
 శ్నమ్ములు రావూరిరసికు, లిమ్మెయి విస్విగని చెప్పి రేని జగమునకొ.

౯౦౨

క. తొమ్మిదివందలమూడగు, నిమ్మండలనుండు జెప్ప నీయలుగులనే
 యమ్మండలమున యుక్తిచా, నమ్మగ వచ్చియుంపఁ బ్రహసనమునకు ననుజ్జె.

౯౦౩

క. తొమ్మిదివందలనాలుగు, సమ్మతముగ సర్వసిద్ధిసరసులు కావూ
 రెమ్మెలరసికుల కంపిన, కమ్మలటం చకటవికటకతలం దెలుపకొ.

౯౦౪

క. తొమ్మిదివందలయై చొక, యమ్మకు నబ్బకును బుట్టినట్టి చాల మా
 యమ్మమ్మ చేసెనని సక, లమ్మగు జగమునను నొక్కలాగునె చెప్పకొ.

౯౦౫

క. తొమ్మిదివందలయాగు, నెమ్మెయి పీగబలుని పని హిందీలోనే
 గమ్మత్తు పలుకులందురొ, కమ్మట నవి తెనుఁగు బాచిగానికి నగుకకొ.

౯౦౬

క. తొమ్మిదివందలయేడగు, సొమ్ములు నెట్టుకొనిన పురుషుని నన్వయనే
 తొమ్మునఁ జేతను జేజగని, బొమ్మలపచ్చాకుబొట్టు పొడిపించుకొనకొ.

౯౦౭

క. తొమ్మిదివందలయెనిమిది, కొమ్మల గ్రంథంబులందుఁ గుల్పితము నను
 హ్యమ్మగ వర్ణించిరటం, చమ్మదికటము లింట నంటంగట్టకొ.

౯౦౮

క. తొమ్మిదివందలతొమ్మిది, రమ్మన్నను రారు వారరమణీమాణీస్య
 త్తమ్మఁ గనుంగొనఁ గొక్కొ, కమ్మనకు న్వాక్యఖ్య పీఠికలు వ్రాయుకురొ.

౯౦౯

క. తొమ్మిదివందలపది గ్రంథమ్మన వర్ణనలు సంగతముగావు స్వహ
 స్తమ్మన ముంజే దిసమొల, గుమ్మల పచ్చలను బొడిచికొన సంగతమా.

౯౧౦

క. తొమ్మిదివందలపదునొకఁ, డిమ్మనుజుం డేలవచ్చు నిచ్చటి కుపకా
 రమ్మేదియేనిఁ గోరునొ, పొమ్మని నిర్ఘాతపడఁగఁ బురుషుంజేయుకొ.

౯౧౧

- క. తొమ్మిదివందలవం బ్రేం, ప్రమ్మక తునిలోన గుండమందనఁ బడఁగా
సమ్మల నాగమందు నీ, వమ్మన నింగ్రునకుఁ జిహ్వాశ్మినునఁ గలుగున్. ౯౧౨
- క. తొమ్మిదివం బావక మూఁ, పమ్మన పాపి పాపి పాపి పాపి పాపి పాపి
సమ్మన నియ్యోఁ బునుగుం, భ మ్మెనులందు నదొక పాథారీతిగనన్ ౯౧౩
- క. తొమ్మిదివందలవగునా, ల్లమ్మెయి నరులంగునం దురభ్యాసవి శే
సమ్మలఁ గనఁబడి బలన, న్నమ్మలఁ బోనాడు విడచు బ్రదికినవఱకున్. ౯౧౪
- క. తొమ్మిదున్నటపడేనగుఁ, గొమ్మలనుం గర్భమపుడుఁ గొంపఱ కొదవుం
బిమ్మలఁ ననంత విడుచు తు, భమ్మగు నామీఁద వలచు వైద్యముచేయన్. ౯౧౫
- క. తొమ్మిదున్నటపడఁబడి, తొమ్మగు ముట్టుడుగఁబోవుకొలఁదిని గని దే
పమ్మన నిలిచి యధికన్దై, ద్యమ్మనఁ గా కెడలనట్టి యాకెట్టితగున్. ౯౧౬
- క. తొమ్మిదున్నటపడేడగు, ముమ్మరపు న్నెట్టి సలికిఁ బురుడుదినములం
గ్రమ్మను దానొక నెల గడు, వ మ్మెనసిన నంత క్రూరభావం బుడుగున్. ౯౧౭
- క. తొమ్మిదివందలఁబడి యా, పిమ్మట నెనెన్నిదియఁ బట్టి పీడించు సతిం
గొమ్మలనఁ బెంచిమిటన ని,ష్టమ్మండదు తత్సమయవశంబున నెందున్. ౯౧౮
- క. తొమ్మిదివందలు మఱియం, చొమ్మిది భద్రాకరణము తోడన చలిన్
శ్లమ్మనిఁగి పినప దధ్య, న్నమ్మం దిని నిద్రపోయినం దలవట్టున్. ౯౧౯
- క. తొమ్మిదివందలయిరువది, సమ్మహమ్మనఁగ భంగు సారాయమ్మ
గ్రమ్మగనుపయోగించెడు, నమ్మసిహీనునకుఁ బట్టి యార్తింబెట్టిన్. ౯౨౦
- క. తొమ్మిదున్నటిరువదియొక, టిమ్మగ శాంతస్వభావు నెలయించి దురం
తమ్మలగుపనులఁ బఱపును, ముమ్మాటికి గుడుకు మంచు మూఁగుంజేయున్. ౯౨౧
- క. తొమ్మిదున్నటిరువదిరెం, డెమ్మనిసికైన వెట్టియెత్తుటకు న్దుం
గుమ్మనము నిద్ర పట్టెను, పమ్మినతలనొప్పి యెట్టికట్టున నుండున్. ౯౨౨
- క. తొమ్మిదున్నటిరువదిమూఁ, డెమ్మగువకునైనఁ బట్టి నెప్పుడు మగనిం
దమ్మనును గాసు లాభర, ణమ్ములు లేకున్న భోజనము పెట్ట ననున్. ౯౨౩
- క. తొమ్మిదున్నటిరువదినా, ల్లమ్మాడ్కిని నిద్రరాని హీనబలున్ శీ
భ్రుమ్మన లోపడఁజేసి కృ, శమ్మడరించి యలయించు సాధారణతన్. ౯౨౪
- క. తొమ్మిదున్నటిరువదియై, దమ్మెకము నరులఁబొందు నవసరములు గొం
చెమ్మగఁ దెలిసియుఁ దెలియని, యమ్మాదిరినుండు వాని నరయరు విమతిన్. ౯౨౫
- క. తొమ్మిదున్నటిరువదియా, ణమ్మక్క సుఖోద్భవంబు లగురోగములం
గ్రమ్మినపిమ్మట నొదవెడు, బిమ్మిటి నొడలెల్ల ముద్దపెట్టుగ ముడుఁగున్. ౯౨౬

- క. తొమ్మన్నూ టిరుపదిమే, డమ్మనవునొడలు కంపనందును వాగ్గో
పమ్మన గొడుగును సుఖమే, హమ్మన నెమ్మనవునపు నావెట్టియగుట. ౯౨౭
- క. తొమ్మన్నూ టిరుపదిమే, నిమ్మగు నెనిమిదిఁ బ్రమేహకృత నగునెట్టి
సో వృధికమ్మయి సానము, గొమ్మలు జూసమ్మ గలుగఁ గొలుపు నెలుగఁగఁగ. ౯౨౮
- క. తొమ్మిదివందలయిరువది, తొమ్మిది జనియిందు వైట్టితోఁ బొడమునులు
టమ్మనుగట్టమి కట్టుత, టమ్మన విప్పికొని తిరుగఁగాఁ గుతుకంట. ౯౨౯
- క. తొమ్మిదివందలముప్పది, యుమ్మాదమునంగు నగున హార్ద్యము చూచి
సోమ్మలు భయమును గగురుక, తమ్మనఁ నలువంచి సంతతిము నిలఁ జూచుక. ౯౩౦
- క. తొమ్మిదివందలముప్పది, యుమ్మచి నొక్కటిని వైట్టి యుక్తికములఁ
గొమ్మలకుఁ బాలుచేప న, నమ్మతగుగు బిడ్డ కన్న న్నన్యంబొగఁగ. ౯౩౧
- క. తొమ్మిదివందలముప్పది, కిమ్మనసినరంట మూర్చి గిట్టి నెలిం బై
తమ్మయి వికారమునఁ బడు, ముమ్మన మపు డట్టిమూర్చి పోనడపనిక. ౯౩౨
- క. తొమ్మిదివందలముప్పది, కమ్మెం డరువాతిమూట నేనప్పడు నెట్టి
సోమ్మసిలుఁదలుచు మూర్చం, ద్రిమ్మటపడు వాడు తగను గృహముననుండ. ౯౩౩
- క. తొమ్మిదివందలముప్పది, కిమ్మిఁదటనాల్లు మాతము కృతివాగునది
వమ్మనివైష్ణవచుని వివి, ధమ్మగు వాదములఁ బుట్టి తావిరియఁబడుక. ౯౩౪
- క. తొమ్మిదివందలముప్పది, యమ్మిఁదను వైగు * గర్దయగపడఁగా ను
తమ్మగపడిన సాష్టాం, గమ్మగ మ్రొక్కులిడుమాతవికారిముపొం. ౯౩౫
- క. తొమ్మిదివందలముప్పది, కిమ్మలనాటింబఁ బుట్టు నీమాతవికృతిం
ద్రివరఁగఁజూచు నాతిం, గొమ్మల విడనాడి యిప్పగతి దేశముల. ౯౩౬
- క. తొమ్మిదివందలముప్పది, యమ్మెగి నేడయినవైట్టి నొక్కింశయుఁ గ
స్మమ్మాయఁడు నిద్రించిన, నమ్మో పైఁబడియె నొకమహాభూత మనుక. ౯౩౭
- క. తొమ్మిదివందలముప్పది, కిమ్మగును సమీపమునను నెనిమిదిటం గం
తమ్మం బిసికికొనం గూ, పమ్మనఁ బడ సాహసంబుఁ బాటిందు చుడుక. ౯౩౮
- క. తొమ్మిదివందలముప్పది, తొమ్మిదిటం గత్తిదెమ్మ ద్రోయుము నూతం
గమ్మఁగ మ్రొంగెదఁజాల వి, పమ్మం గొనితెమ్మటందు సాహసముఁ గొనుక. ౯౩౯
- క. తొమ్మిదివందలనలువదిఁ, బొమ్మ దగ్గఱను రాకుఁ బొడిచెద నీహ
స్తమందినఁ గఱచెద దూ, రమ్మన మెలఁగుం డనుచుఁ బరాకుం దెల్పుక. ౯౪౦

* తొండయగపడఁగాఁ గ్రొ, నమ్మనఁ జంపును సంతో, పమ్మనఁగను సాలెపురుగు జగవెట్టిగదా.

- క. తోడ్పడినవలనలువది, యుమ్మటి యొక్కటి యపాయ మొదవింతు నటరి
చు మ్మిగిలి పప్పు నానిగ్గ, పొమ్మన నుంపఁజన దధిక్పదాయస్త మురుక్. ౯౪౯
- క. తోడ్పడినవలనలువది, యుమ్మటి తోరెంటును భుజించు టుడుగును బలవం
తిమ్మనఁ దిరిపించిన నధి, కమ్మగఁ దను నెట్టిలిండి గానఁడు తృప్తిక్. ౯౫౦
- క. తోడ్పడినవలనలువది, యుమ్మటియొడగును హింసయొనరించి పిచా
రమ్మలను నాథుల పట్టిరి, ధమ్మన నెరియించు నానితంత్రము లెంగుక్. ౯౫౧
- క. తోడ్పడినవలనలువది, యుమ్మటి నాలుగు ప్రమేహ ముత్తునకు నంత
నమ్మ నిలువగు నిలువఁగ ను, యమ్మగ పాన నెఱయు నెట్టిగా గణనకగుక్. ౯౫౨
- క. తోడ్పడినవలనలువది, యుమ్మటి యై మొక్క-బనునిరువిద గతింపం
గ్రమ్మను జిమ్మి గుండెఁ, గమ్మనఁ బడినముండుఁ బ్రకృతిఁగాంచఁడు మరలక్. ౯౫౩
- క. తోడ్పడినవలనలువది, యుమ్మటి యా తాన్మహాకి నొక్కఁడు వివశ
త్వమ్మందె తిగుగఁ బుడఁగఁడు, నమ్మలఁ గాగణము మాఱుచు నెట్టి ముదిరెడుక్. ౯౫౪
- క. తోడ్పడినవలనలువది, యుమ్మటి యే దంతదాఁక యోగ్యుఁడు వితవా
కమ్మల గలనాఁ డాఘా, తమ్మలను నధి ప్రశంగ మాఁరంభించిక్. ౯౫౫
- క. తోడ్పడినవలనలువది, యుమ్మటియొద్దినిని బిలువ నో యనరేకా
కమ్మలను పేయగు కడఁగి, పొమ్మని పైబడదురును మహోగ్రతబలిమిక్. ౯౫౬
- క. తోడ్పడినవలనలువది, తోడ్పడిటక్ భయముపెట్టుదురు సేఁజత్తుం
గ్రమ్మెన మి మ్మిగిలో గగ, నమ్మన తెగిరచను మఱి కనంబడ ననుచుక్. ౯౫౭
- క. తోడ్పడినవలనలువది, నమ్మగలనాఁడ బనుల నేర్పలు లగువా
దుమ్మగఁడు గనుగంగ న, నమ్మలను జేతఁగానినబులు నైఁక్. ౯౫౮
- క. తోడ్పడ్మాటేబడియొక, తొమ్మలికం బెన్నఁ గనుము బడిపోయినచో
నమ్మల నమ్మ డవక, తమ్మం గని చేను జను విచారం బెడలొక్. ౯౫౯
- క. తోడ్పడ్మాటేబడియొక, తమ్మల్యా బ్రతికెడెడయపుడా వికారా
దుమ్మల పటికొన నుద్రే, కమ్మెనరుచు నధిపు లతని గ్రహియింతు వడిక్. ౯౬౦
- క. తోడ్పడ్మాటేబడియొక, తొమ్మిక నెడ వెజ్జివలన నుపశమనంతై
క్రమ్మలఁ గ్రమ్మల నదిప, ర్వమ్మల నుచికినను గునుర బహుకమ్మనగుక్. ౯౬౧
- క. తోడ్పడ్మాటేబడినా, త్రిమ్మెదలి జనించు నరునిహృదయమున వికా
రమ్మది స్వాస్థ్యముఁ గను శాం, తమ్మగ నుంచినను శేష దర్పం బెచ్చుక్. ౯౬౨
- క. తోడ్పడ్మాటేబడియొక, నమ్మెదను బట్టి వెజ్జియగు వికృతి వికా
రమ్మన నది సాధ్యాసా, ర్వమ్మల వాడఁబడు నెందు ద్వైవిధ్యమునక్. ౯౬౩

- క. తొమ్మన్నూ పేరబడియా, టొమ్మజేయొ పుట్టు వికృతి యును నవికృతియున్
గ్రమ్మును నవికృతిజన్మము, గ్రమ్మును వికృతియ మంతకతినిక నున్. ౯౫౭
- క. తొమ్మన్నూ పేరబడియే, డొమ్మల నవికృతివికార నింద్రానగమ్మ
నమ్మలఁ జికిత్సలచే, నమ్మ స్త్రీభవమాట్టు లలయుంప చొరున్. ౯౫౮
- క. తొమ్మన్నూ పేరబడియును, బిమ్మల సన్నిధిటఁ బుట్టు విషమాజ్ఞానజా
తమ్మయిన సన్నిపాతవి, భమ్మన వాగుడు నపరిచిత్తముగతి నున్. ౯౫౯
- క. తొమ్మిదివందలయేరబడి, తొమ్మిది వట్టోని సందాహమునకుఁ గొం
చెమ్మండు భేద వాటి నుల, భమ్మగ పత్తిలు గ్రహింపవలెనగు నెన్. ౯౬౦
- క. తొమ్మిదివందలయలువది, డొమ్మలయులు గొన్ని యొన్ని నూరు స్త్రీజేయ
నమ్మలు గ్రాహమ్మలు పో, నెమ్మని యగు శీత గాతనియ్యములన్. ౯౬౧
- క. తొమ్మన్నూ పలువదియొకఁ, డొమ్మలఁ గుడి నసని విడిచి యుత్తరమున
నమ్మన్ స్వగ్రాహము పే, రమ్మలను దలి ను కట్టి గ్రహముండు నున్. ౯౬౨
- క. తొమ్మన్నూ పిరువదిరెం, డొమ్మపే భస గాన్యరమ్మల శివుడొప్పు నీ య
రమ్మకు లోనగుచు వసం, తమ్మన శీతగిరిపోయెను తలియొక్కొ. ౯౬౩
- క. తొమ్మన్నూ పలువదిమూఁ, డొమ్మలు పలుకరియెయ్య సావ్యభటలట ప్ర
నమ్మిచ్చిన సౌమ్యవలో, పమ్మని దాదులను బెట్టె బట్టును వాన్. ౯౬౪
- క. తొమ్మన్నూ పగ్గదినా, డొమ్మడ్కిని దాదిచేలి కన్సింఁగినయం
తమ్మనను మరలి బిడ్డఁ, గిమ్మన రెం తేచ్చెనఁ బరగియారీతిన్. ౯౬౫
- క. తొమ్మన్నూ పగ్గదియొ, డొమ్మన్నూ బిడ్డ నైజనును ప్రకృతిని యం
దమ్మని ధాత్రిప్రకృతి, న్నెమ్మలని భోగజాతని యుదాములఁ జేయన్. ౯౬౬
- క. తొమ్మన్నూ పగ్గదియా, డొమ్మడ్కిని ధాత్రి నెంప నిక నేనుని నూ
నమ్మలకొలంది తల్లులు, త్రిమ్మకుదురు పతులయెట బేకమునెల్లన్. ౯౬౭
- క. తొమ్మన్నూ పగ్గదియే, డొమ్మడము బాల్యమున సమర్థవరగు ప
సొమ్మలు నీడుపు పచ్చు వా, రమ్మన నాచి న్నెనునొనరును గాడ్డు రంగిన్. ౯౬౮
- క. తొమ్మిదివందలయలువది, యుమ్మటి యొన్నిది జనించు నొగి హేతున్
నమ్మనకుఁ దావులేక య, క్రమ్మలు నిర్మళుకముగఁ గాలక్రమలేన్. ౯౬౯
- క. తొమ్మిదివందలయలువది, తొమ్మిది నిష్కారణముగఁ దోచినయమ్మ
దమ్మ లగ్నప్రసవమ్మన, నెమ్మదిపడుఁ జెప్పలేము నిశ్చయమనుచున్. ౯౭౦
- క. తొమ్మిదివందలడెబ్బది, యుమ్మద మకారణజము లొక్కటఁ బాప
ణమ్మలను మోదుకొన వృ. యమ్మెక్కిడడంగ నొడలుకాలిన నుడుగున్. ౯౭౧

- క. తొమ్మిదివందలదెబ్బది, యుమ్మటి యొక్కటి ప్రయాణమొనరుచు నరు రా
త్రమ్ములను జాట్టి ముగిసూ, దమ్మునఁ బడఁద్రోయు నాకొఱవిడయ్యములక. ౯౭౧
- క. తొమ్మిదివందలదెబ్బది, యుమ్మటిరెం డందలములు నోం బాయ్ బోయిల్
జమ్మును పంజులవెలుగును, దమ్మునిజేయునట కొఱవిడయ్యములు జనుక. ౯౭౨
- క. తొమ్మిదివందలదెబ్బది, యుమ్మటను వృద్ధు జనకు యువకుఁడు తద్వే
పమ్మును నసుక్లభావము, నుమ్మనమున నేవగించు నుదురు ముడివడక. ౯౭౩
- క. తొమ్మిదివందలదెబ్బది యుమ్మటి నాల్గును వృద్ధు యువయువతీవే
పమ్ములను నేవగిల్లుఁ ది, రమ్మొక్కొ యవస్థ లంతరము లేకుండక. ౯౭౪
- క. తొమ్మిదివందలదెబ్బది, యుమ్మటి యొదగును ధనములాడ్డి పణము బె
ల్లమ్మైతైఁడు దినఁగ న, లమ్ములు నూఱుదినఁ బెనఁగులం బడువోటక. ౯౭౫
- క. తొమ్మిదివందలదెబ్బది, యుమ్మటి యా అలమి సంజ నొక్కొక్కని కుం
డు ఘ్నునిమాపునఁ బోవుఁ గ్ర, మమ్మున రేజీఁకటియనెడు మగత ప్రకృతిచేక. ౯౭౬
- క. తొమ్మిదివందలదెబ్బది, యుమ్మటియే డంటును బారుగూరికిఁ బోవం
బిమ్మును దుర్దశంబతె, గ్రమ్మన విడపండు నింటఁగల కులశక్తుల్. ౯౭౭
- క. తొమ్మిదివందలదెబ్బది, యుమ్మటి యెనిమిది యెడేని యుం బనిచెప్పం
డమ్మా యని చెప్పిననిమి, పమ్మునఁ గావించు పేకిచందము వినరే. ౯౭౮
- క. తొమ్మిదివందలదెబ్బది, తొమ్మిది సంపర్కవశతఁ దోఁచుఁ జిరంటి
సమ్మాహన మొక్కొకనికిఁ, గిమ్మనకుండంగ గొంతు గిట్టుచు నిద్రక. ౯౭౯
- క. తొమ్మిదివందలయెనుబది, సమ్మాహము నిద్రలేపఁ జట్టున నొరుపై
నుమ్మియిడు తుప్పుమని హ, సమ్మున నొకదెబ్బవేయు దాపున నున్నక. ౯౮౦
- క. తొమ్మిన్నూటెనుబదియొక, టమ్మునుజుం డొంటిఁ బండుటకు వెఱచు ని
ద్రమ్మిటి పడును హుంకా, రమ్ములు గావించుఁ దెలివిరామి నవశతక. ౯౮౧
- క. తొమ్మిన్నూటెనుబదిరెం, డుమ్మాదము నిద్రలోన నొకనికిఁ దలపై
నమ్మనకేలు నడుమున, తు మ్మిఁదను దూల మున్నఁ గొందల ముంబుక. ౯౮౨
- క. తొమ్మిన్నూటెనుబదిమూఁ, డెమ్మానిసి సీసము భుజియించునొ వానిం
బిమ్ముల వెట్టును జెయి పడుఁ, గ్రమ్మును గడుపునను నొప్పి కప్పు రదములక. ౯౮౩
- క. తొమ్మిన్నూటెనుబదినా, ల్లమ్మద ముద్భవిల వేణువూఁదిననుం గా
త్రమ్మునఁ బాడినఁ గరచర, ణమ్ముల లయవైచి తలవణంకించి నగుక. ౯౮౪
- క. తొమ్మిన్నూటెనుబదియై, దిమ్మగు పీరాంగవాద్య మెక్కడనైనక
దిమ్మని తెయ్యని చేసెడి, సమ్మతకార్యములు విడిచి సలిపెడు నటనక. ౯౮౫

- క. తొమ్మన్నూటెనుబదియా, ర్తున్నటు నల్లటును జీర్ణమున కెడమీకుం
డన్మెక్కునేని నగ్యశ నమ్మున బొడసూపువెట్టి నానాగలులకొ. ౯౦౬
- గీ. తొమ్మన్నూటెన్నబేడగు దోవమునకుం, బధ్యము నపధ్యమునక సాపడ విషాక
నంబనుచుం బేరువెట్టిరి న్యాయవిదులు, సమశనము సుఖకర మని సన్మనించి ౯౦౭
- గీ. తొమ్మన్నూటెన్నబెన్నిది ద్యూతిపాన, చౌర్యములలోఁగి వ్యసనియై సౌఖ్యనిద్రఁ
గనఁడయే న్బట్టుఁ దిండి కేకారవలదు, నిద్రవంటి సువస్తు పున్నే నరునకు. ౯౦౮
- క. తొమ్మన్నూటెనుబదియుం, దొమ్మిది నిద్రకు వశంబు దుఃఖము సుఖముం
బిమ్మబ జ్ఞానాజ్ఞానము, లు మ్మనుటయుఁ జచ్చుటది ప్రలోపింప నగుకొ. ౯౦౯
- క. తొమ్మన్నూటుందొంబది, యిమ్మర్త్యమునంగుం గొండు తేఱ బెంచుబిడా
లమ్మునకు రెండుకాళ్లని, సమ్మతిలరు పట్టువిడచు సత్యము గనరుకొ. ౯౧౦
- క. తొమ్మిదివందలతొంబది, యుమ్మిఁదనొకండు వెట్టి యొక్కని కొకకా
ర్యమ్మనను బట్టుఁదల లో, క మ్మేనునుకొనిన మానఁగాఁబోఁ డనియుకొ. ౯౧౧
- క. తొమ్మిదివందలతొంబది, యమ్మిఁదనైండు సంఘముంజును సంస్కా
రమ్మెనరించెద ననితన, యమ్మాయికఁ బెండ్లిసేయఁ డాగ్యాత్విమునకొ. ౯౧౨
- క. తొమ్మిదివందలతొంబది, యుమ్మూడగుఁ గులముచెడిన యోగ్యతఁదడి సౌ
ఖ్యమ్మగనుట ముఖ్యం బని, ముమ్మా తీనుమా అనాథ మొగుపుం బతికై. ౯౧౩
- క. తొమ్మిదివందలతొంబది, కిమ్మటి నాల్గంటువెట్టి కేకోర్ధగణం
బిమ్మహిఁ గర్తవ్యమ్మను, నిమ్మగఁ గదపంగఁబాలఁ డితరేష్టహతికొ. ౯౧౪
- నీ. తొమ్మిదివందలతొంబదియైదులో వ్యాకరణములేదు వలసిసంత
యను నున్నది యె యొక్క డను నున్నదానిలోఁ బూర్వభావము లేగుచో యటనును
శాస్త్రములనఁగ పట్టాశ్రమము ల్లావను నొలుకులు బొమికలు నున్ని తుదిమొ
దలనుఁగొను తేత్తి త్రవ్వి పోయుట కంటలు తోముట కన్నియో దొరలుగ్రాసి
రవి తెలుంగొనరింపఁగా నగును మీరు, దింపుఁ డే జంకిలను దిట్టెన నటనుగతి
మీరు మీరు సంపాదించి మేల్పెట్టి యందు నెవ్రాసెదను దానినేర్చి యనును.
- నీ. తొమ్మిదివందలతొంబదియాటులో గగనంబు నెగఁబ్రాఁకఁగలను తొక్కి
లనుగట్టుకొని నిష్పలను గొంగులో ముడ్తు సూదచేయుట రుంతో సులభ మనును
సంవత్సరముదొర్లి సవరించు నొకపని దమ్మిడి కంగటఁ దగులుదాని
జేతఁగాదా డబ్బు చేతలేదను సర్వసాధారణము చేయఁ జాలఁ డెదిగూ
నందఱును నొక్కధనికునె యడిగెదరు చి, కానుపడి యందఱకు ధని లాకుచేత్వ
మిచ్చు గోఁచికిఁ దక్కువ యెచ్చుగోఁ, మునకు నాంగ్రులదారిద్ర్యము నివసించు.

- గీ. తొన్నునూటతొంబదియేను కిమ్మనకయ, యూరకుండురు జా బంది యును బరులకు
సద్ధుటచ్చేకుచోటను నడుగ నంద, లేసటందురు నే నూర లేసటంద్రు. ౯౯౭
- గీ. తొన్నునూలునువొంబది తోడనెన్ని, దింట నుత్తరమాందిన నింటివారు
చనువుతొని గాని యాయను జనసులకును, ధనచిహయ మైనఁ జూపరుఁ దడవఁబోరు.
- క. తొమ్మినవంబదితొంబది, తొమ్మిది యేనన్న నొకలమాషించుట యం
చెమ్మెగ నన్వద నాత్తెవి ధ మ్మందున నున్న దొకిఁడుఁ దలఁపనియెడలక. ౯౯౯
- ఉ. నేయవ నెట్టి పుణ్యను యభీష్టదమా పురుషార్థమా సుఖో
పానును మెత్తురా నృపులు పండితు లెంతుర కొందురా జనుల్
చేయఁగ నేల యింతశ్రమ చేసితి తెక్కలు ముక్కలయ్యెరా
నూ యని కృష్ణ యందును నుమాననుణా యనునాప్రణామముల్. ౧౦౦౦
- గీ. వేయిపైకొక్కలువరుగునెట్టి గాదె, నెట్టి నాఁల కెట్లులు వ్రేలవంచి
లెక్క-పెట్టుట తననెట్టిముక్క ఁడైనఁ, గానలేకంట నాబోఁటిగాఁడుజగమ! ౧౦౦౧
- క. పాగు నెనిమిదిరంపలనలు, వదియైదిగునట్టి శాలివాహనశకవం
దిది రుధిరోద్ధాగ్యబ్రహ్మ, సధిక క్షేమమును గలసినపు డొగిముగినెక. .

- చ. నవలలు వ్రామువారలకు నాటకము ల్రచియించువారికి
న్యవిధవిశేషము లైలియ విశ్వనిఘంటుగ నుండునందు నే
వివరముగా వచించితిని వెట్టుక్రిందను దీన లేనిదా
ని పాఠక తెచ్చిపెట్టుకొను నేర్పరు లున్నను సంతసంబెకా.
- గీ. పేరుఁ దెగదానిండు విమన్మథము త్యశాన, వాటికయును మాలపల్లి కుష్టు
ముగలి యమ్మనియమును నాతిపలె నేగ, తి యనెడు నవిలేవెదివ్యక్తులు.
- గీ. ఒసరిబితిఁగ్రొత్తిపల్కన్వయఁడను నూగ్య, రావునాఁజనువాఁడను రామనాథ్య
తనయుఁడను భునకొండిన్యతాపసేంద్ర, గోత్రసంజననాతిపవిత్రకృతిని.

సన్నయభట్టారకవిలాసము.

మధురాంధ్రగ్రంథములు.

		సా.	అ.	ప్ర.
1. సిరియాళచరిత్రము	(సచనము) - - - -	0	2	0
2. రామలక్ష్మణులు	,, - - - -	0	2	0
3. వాసవదత్తాజననము	,, - - - -	0	1	0
4. కచుసకు దేవయానికఁ బెండ్లి.	,, - - - -	0	2	0

సన్నయభట్టారకవిలాస కార్యవర్గి,

76, స్వామినాయక్ రోడ్డు, చింతాద్రిపేట, చెన్నపురము.

కవినాథవిలాసము—ఏలూరు.

ఇందు సమస్తవిధములైన గ్రంథములు దొరకును. నొప్పనిద్యాలయము.

నీతిభవనము—ఒక్క చక్కని నీతిపుస్తకము	- - -	0	4	0
వెట్టికివేయివిధములు మంచిప్రతి	- - - -	1	0	0
,, సాదాప్రతి	- - - -	0	12	0

ప్రబోధచింతామణి—మోచెర్ల హనుమంతరాయకవికృతము

హిందీభాషలోని “బిల్వముంగళ” నాటకముసకుఁ

దేనుఁగు - - - - - 1 4 0

వీరసంయుక్త—దేశచారిత్రనాటకము—మోచెర్ల హనుమంత

రాయకవిగారు - - - - - 1 0 0

పుస్తకముల జాబితాలకై వ్రాయుఁడు.

పై గ్రంథములన్నియు దొరకు చోటులు:—

సన్నయభట్టారక విలాసము—చింతాద్రిపేట, చెన్నపురము.

కవినాథవిలాసము—ఏలూరు.

సరస్వతీపుస్తకశాల—కాకినాడ.

క్రొత్తపల్లి-సూర్యరావు-39, హరిసురోడ్డు, పుదుపేట, చెన్నపురము.

పినాకిని.

ఇది దత్తమండలములలో అనంతపురమునుండి వెలువడు వారపత్రిక

ప్రతి శనివారమును వెలువడును.

పినాకినీ ముద్రాక్షురశాలలో

సకలవిధములైనయచ్చుపనులను జేయఁబడును.

పినాకినీపత్రిక సంవత్సరము చందా రూ. 5-0-0

వర్ణాశ్రమధర్మసంస్థాపనము.

నెల్లూరిజిల్లా కావలిలోనుండి వెలువడు వారపత్రిక. దీనిపేరువలననే

దీనిగుణము తెలియఁగలదు.

చందా సంవత్సరమునకు రూ. 3-0-0

MESSRS P. V. RAMANAIAH & SON,
GUNTUR.

PUBLISHERS, BOOK-SELLERS, STATIONERS
and
OPTICIANS.

MESSRS

ROW & SONS.

ADA.

CLERS & REPAIRERS.

CLOCK
యం

సన్ను, కాకినాడ.

ములు విక్రయించుచోటు.

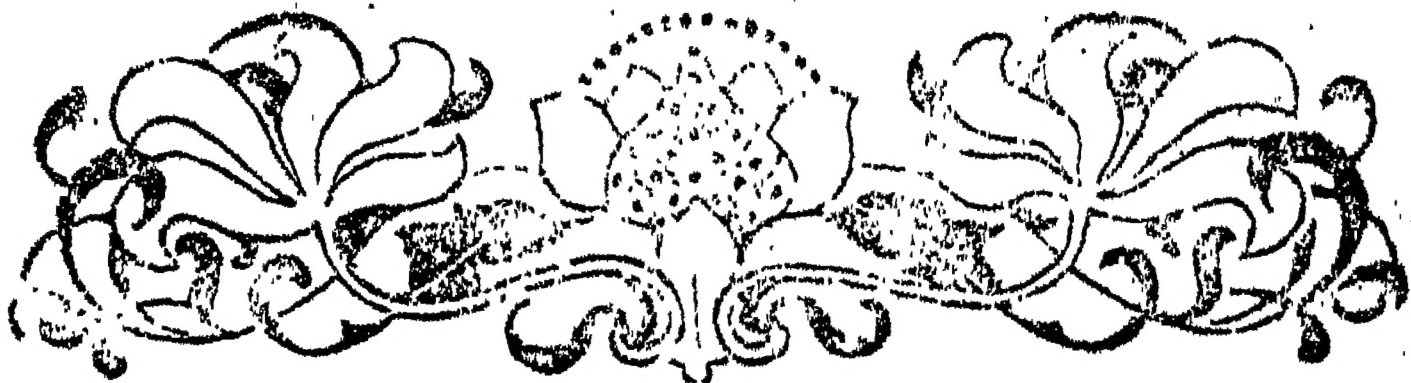
ములు మరమ్మతు చేయుస్థానము.

ములు విక్రయించుతావు.

విక్రయింపఁబడు స్థలము.

ములు వీరియొద్దనే దొరకును.

మైన సంఘము.

శ్రీ మాన్ వైవ్యంత్తు సంజీత డి. గోపాలాచార్యులుగారి

ఆయుర్వేదాశ్రమము.

41, ఆచారపుక్ వీధి, జుట్టిటవుక్, మద్రాసు.

(స్థాపనము 1898)

లోకప్రసిద్ధమైన మోష్టేగుమందులు రమారమి 100-కి 90 గుగు
సంతున జనులను మోణమునుండి కాపాడినవి. ప్లేగుజ్వరమునకు మఱి
ఒకరక అన్ని రకముల జ్వరములకు హోమాది సానకము 6 ఔ. రూ. 1-4-0
3 ఔ. రూ. 0-12-0 గజలకు శనిధానిమ్మము 1 ఔ. రూ. 0-14-0
3 ఔ. రూ. 0-10-0.

తేలమంది జనులను గాపాడిన మా కలరామందులు రమారమి
100-కి 95 గుగుసంతున రోగులను గాపాడినవి. అనేకులచే బొగడబడి
భ్రష్టమై గాంచినవి. మూత్రమును బంధించుట మున్నగు దుష్టణముల
కుచోటివవు. ద్రావకమును మూత్రమునుగూడ నుపయోగింపవలెను.
కూర్పారాద్యోష్ణము ద్రావకము 6 ఔ. రూ. 0-12-0. నిమూదిసంజీవిని
మూత్రము 12, రూ. 0-6-0. రెండును గలిసి ఒక సెట్టి రూ. 1-2-0.

అన్యతామలకతైలము:—కన్నులకు మోచడుసకు జలువనిచ్చు
ను శిరోరోగములను నేత్రరోగములను బోగొట్టును. విద్యాధులకు
ఉబ్బోగులకు, యోచనాసనులకు మందిది. 6 ఔ. నీసా. రూ. 1-0-0

జీవామ్మశము:—వేసవివెలుపును వెకలగొట్టును; ఎండవే
డిగు తోచనీయును; చలువగలిగించును. సరములకు, మోచడుసకు బల
మునిచ్చును. నిస్సత్తున నిస్తూలమగును. నీసా. రూ. 3-1-0

భృగువటి:—సెగరోగములకు సంచీవిని. బహువత్సరములుగ
నుండురోగమును గుడుర్చును. నాళివృక్షమునాళిగలక్షణ
ముల నన్నిటిని మొదలంట నిచ్చును. 1-12-0

ఇవియేగాక అన్ని వ్యాధులకు గ
అన్నిమందులకును వ్యాకింగుపోటీ.

